

**UCHWAŁA Nr /XXX/2021
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 30 kwietnia 2021 r.**

w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie § 21 ust. 2 Statutu Powiatu Radomskiego, w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zmianami/, art. 76 ust. 4 pkt 15, art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późniejszymi zmianami/ uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Po rozpatrzeniu pisemnej informacji przedłożonej przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu o działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej oraz sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Rada Powiatu pozytywnie ocenia i przyjmuje do wiadomości przedłożoną informację.
2. Pisemna informacja, przedłożona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wnioskodawca:
Zarząd Powiatu**

U Z A S A D N I E N I E

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zmianami/ nakłada na Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obowiązek składania Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z działalności jednostki.

Realizując zapisy zawarte w art. 112 ust. 12 cyt. powyżej ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przedkłada informację o zadaniach realizowanych w ramach wykonywanych obowiązków.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późniejszymi zmianami/ wprowadziła ponadto obowiązek przedkładania przy informacji z działalności powiatowego centrum także wykazu potrzeb z zakresu pieczy zastępczej.

Ponadto, na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej, którą to funkcję pełni powiatowe centrum pomocy rodzinie ma obowiązek przygotowywania corocznego sprawozdania z efektów pracy.

**Działalność
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Radomiu**

za rok 2020

I. Wstęp, informacje podstawowe, kadra realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej

Bez względu na czas i miejsce, w którym żyjemy, zawsze wokół nas będą ludzie, którzy z różnych przyczyn nie są w stanie przezwyciężyć samodzielnie występujących trudności i kryzysów.

Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w różnych niepożądanych sytuacjach życiowych.

Troska o człowieka, który z powodu niekorzystnego splotu wydarzeń jest zmuszony do szukania pomocy, który z przyczyn niezawinionych czy zawinionych traci podstawy egzystencji i zostaje wyrzucony poza margines normalnego życia – jest priorytetem, na którym opiera się zarówno teoria, jak i praktyka pomocy społecznej.

Usługi społeczne polegają na bezpośrednim zajmowaniu się drugim człowiekiem – jest to kryterium, które spełniają świadczenia przyznawane w ramach pomocy społecznej.

Jest to proces wspomagania powrotu jednostki zagrożonej wykluczeniem do życia w rodzinie i społeczeństwie, nauka dbania o istotne relacje międzyludzkie i pokonywania lęków, wzięcia odpowiedzialności za własny los, samodzielnego poszukiwania drogi wyjścia z problemu.

Regulacją normującą powyższe zagadnienia jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /Dz. U. z 2020 roku, poz. 1876 z późniejszymi zmianami/, która zasady przyznawanej pomocy opiera na wartościach, takich jak:

- sprawiedliwość społeczna - rozumiana jako stwarzanie równych szans dla wszystkich;
- godność jednostki i godne życie rodziny – postrzeganej jako silna podstawowa komórka społeczna;
- subsydiarność – powinność pełnego wykorzystania własnych zasobów, możliwości oraz uprawnień w celu pokonania występujących trudności, przy równoczesnym prawie do pomocy i ochrony ze strony państwa;

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując, na zasadach partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zróżnicowany zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, zwanym dalej Powiatowym Centrum jest adresowany stricte do osób i rodzin potrzebujących przysłowiowej „pomocnej dłoni”.

Kadrę Powiatowego Centrum w 2020 roku tworzyło 27 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (w tym jedna osoba na zastępstwo, za pracownicę przebywającą na urlopie macierzyńskim oraz 1 osoba na ½ etatu). W jednostce zatrudniane są także osoby na podstawie umów cywilno – prawnych. Obecnie, 19 pracowników posiada wykształcenie wyższe. 6 osób posiada ukończone studia podyplomowe w formie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 osoba studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej, 1 osoba studia podyplomowe: doradztwo zawodowe z coachingiem i pośrednictwo pracy, 1 osoba studia podyplomowe: asystent rodziny oraz 1 osoba studia podyplomowe: socjoterapia. Ponadto, 5 osób posiada uprawnienia do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych, 1 osoba ukończyła specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, 1 pracownik specjalizację z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi.

Powiatowe Centrum funkcjonuje na podstawie statutu, nadanego Uchwałą Nr 129/XIV/2016 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 marca 2016 roku. Organizację i zasady funkcjonowania jednostki określa regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 379/2017 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 07 sierpnia 2017 roku.

II. Realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019– 2024, przyjęta uchwałą Nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 01 lutego 2019 roku jest dokumentem stanowiącym podstawę do inicjowania i podejmowania działań mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej.

Strategia jest koncepcją systemowego działania, opartą na formułowaniu zadań w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do ich realizacji. Jest też podstawą do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu wyeliminowania lub ograniczenia niekorzystnych zjawisk i problemów występujących w obrębie danej społeczności. Budowanie systemu pomocy społecznej wymaga stałej rozbudowy infrastruktury społecznej i przystosowywania jej do zmieniających się potrzeb społecznych, wypracowywania nowych sposobów działania mających na celu wspomaganie osób i rodzin, znajdujących się w trudnym życiowo położeniu, tak aby każdy człowiek miał możliwość realizowania ról społecznych, zajmował miejsce na równi z pozostałymi, a przede wszystkim czuł się odpowiedzialny za przyszłość własną i swojej rodziny.

Z tego powodu w pięciu obszarach strategicznych zostały ujęte następujące, zaplanowane do osiągnięcia cele:

Cel strategiczny 1

Cel strategiczny 1 – zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku.

Rodzina stanowi dla człowieka wartość trwałą i nieprzemijającą, jest miejscem tworzenia się szczególnych więzi oraz płaszczyzn odniesienia, a także przestrzeni i sposobem realizowania się jednostki ludzkiej w świecie, jej stały brak bądź utrata na jakimś etapie życia stanowi ogromny problem. Powody tego stanu rzeczy mogą być naturalne, wynikające ze śmierci rodziców lub społeczne, będące konsekwencją np. trudnej sytuacji materialnej, problemów zdrowotnych czy też niezdolności do wypełniania podstawowych ról przypisanych rodzinie. Niestety, nie wszystkie rodziny funkcjonują prawidłowo i co za tym idzie, odbierają swoim najmłodszym członkom szansę na szczęśliwe, beztrudne dzieciństwo, pozostawiają ich z deficytami w zakresie zaspokojenia potrzeb emocjonalnych oraz doznawania rodzicielskiej miłości. Efektem jest zjawisko sieroctwa społecznego i konieczność zapewnienia dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych bądź patologicznych innego środowiska dorastania.

Należy zatem uczynić wszystko, co możliwe aby temu zapobiec. Należy wspierać rodzinę wielopłaszczyznowo, profesjonalnie i w sposób zróżnicowany, pomagać w przywróceniu równowagi, tam gdzie doszło do jej zakłócenia. Motywować do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania dziecka i stymulowania jego rozwoju, w miarę możliwości wyprzedzać sytuacje kryzysowe, a w sytuacji gdy wystąpią, podejmować działania zaradcze, opiekuńcze, ratownicze względem wszystkich członków rodziny.

Do zadań Powiatowego Centrum należy organizacja zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zapraszani są na nie również pracownicy ośrodków pomocy społecznej, najczęściej pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin, w 2020 roku zorganizowaliśmy 233 takie spotkania /w tym online/. Uczestniczyli w nich także rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej, opiekunowie zastępczy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagodzy, psychologowie, przedstawiciele ośrodków adopcyjnych i innych instytucji zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie, gdyż jest to szansa na spojrzenie na problemy rodziny jako całości.

Wspieranie rodziny w jej naturalnym środowisku jest stricte zadaniem samorządu gminnego. Powiatowe Centrum dokłada wszelkich starań, by również ze swojej strony pomagać rodzicom dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2020 roku, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”, już po raz trzeci zorganizowaliśmy grupę wsparcia dla rodziców biologicznych, starających się o odzyskanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi. Do udziału zaprosiliśmy łącznie

15 osób. Raz w miesiącu rodziny te uczestniczyły w spotkaniach, zarówno grupowych, jak i indywidualnych, na których omawiane były problemy codziennego życia, kwestie odpowiedzialnej władzy rodzicielskiej, właściwe metody postępowania i wychowania dziecka. Podczas tych spotkań rodzice mieli również możliwość spędzenia czasu ze swoim dzieckiem na co dzień przebywającym w pieczy zastępczej, pod opieką specjalisty nauczyć się zabawy z nim, rozumienia jego potrzeb. Pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią COVID – 19 udało się zorganizować integracyjny festyn w Muzeum Wsi Radomskiej dla rodziców i dzieci.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” umożliwiła nie tylko uczestnikom grup wsparcia, ale i wszystkim rodzinom zastępczym, a także mieszkańcom powiatu radomskiego możliwość skorzystania z indywidualnego lub grupowego wsparcia ze strony specjalistów m.in.: psychologa, pedagoga, terapeuty ds. leczenia uzależnień, terapeuty rodzin.

W dalszej części niniejszej informacji omówiona jest współpraca na rzecz rodziny przeżywającej trudności w realizowaniu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych z tzw. III sektorem, czyli organizacjami pożytku publicznego: Caritas Diecezji Radomskiej prowadzącym placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego, Parafią Rzymskokatolicką p.w.św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Wierzbicy, prowadzącą świetlicę socjoterapeutyczną, na działalność których rokrocznie ze strony powiatu radomskiego są przekazywane dotacje.

W ramach realizacji powyższego celu mieszczą się również zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są one omówione w odrębnym punkcie przedmiotowego sprawozdania dotyczącym realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2

Zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej.

Niewydolność w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nierzadko idąca w parze z szeroko rozumianymi zaniedbaniami dzieci, może powodować konieczność państwowej interwencji, której ostatecznym krokiem jest zabranie dziecka z rodziny biologicznej.

Należy zatem uczynić wszystko, aby dzieciom opuszczonym, skrzywdzonym, zaniedbywanym przez najbliższych zapewnić możliwość wychowywania się w zastępczym domu. Z powyższych względów czynimy starania w kierunku pozyskiwania, stosownie do potrzeb nowych kandydatów do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, w tym rodzin zawodowych, posiadających predyspozycje osobowościowe do wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku i o różnych potrzebach, gotowych pomóc dziecku w opanowaniu lęku przed przyszłością i zapewnieniu im życiowej stabilizacji.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej dokonuje się na podstawie postanowienia sądu, będącego konsekwencją ingerencji tegoż sądu we władzę rodzicielską w postaci jej ograniczenia, zawieszenia lub pozbawienia. Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno – prawnej pomiędzy opiekunami, a dzieckiem. Dziecko przyjęte do rodziny zastępczej nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia alimentacyjne czy dotyczące dziedziczenia (ani opiekunów wobec dziecka, ani dziecka wobec opiekunów). Stan cywilny dziecka nie ulega zmianie, nie przyjmuje ono nazwiska opiekunów, rodzina zastępcza nie uzyskuje także pełni władzy rodzicielskiej nad dzieckiem.

Działalność rodziny zastępczej rozpoczyna się w dniu wydania orzeczenia sądu i umieszczenia w niej dziecka, natomiast dobiega końca w momencie osiągnięcia przez dziecko pełnoletności lub rozwiązania rodziny zastępczej przez sąd. Rodzina zastępcza w swoim postępowaniu powinna kierować się dobrem przyjętego dziecka, poszanowaniem jego praw i godności oraz dążeniem do podtrzymywania więzi z rodziną naturalną. Zasada poszanowania prawa dziecka do życia w rodzinie i respektowanie pierwszeństwa rodziców w wychowaniu potomstwa leży u podstaw działalności wszystkich składników pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej - oczywiście o ile nie pozostaje to w sprzeczności z najlepiej pojętym interesem osoby małoletniej.

Rodziny zastępcze dzieli się na: spokrewnione, niezawodowe bądź zawodowe. Szczegółowo zakres tej tematyki, jak również zasady wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej został omówiony w sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik do niniejszej informacji.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zdecydowane pierwszeństwo przed umieszczeniem dziecka w instytucjonalnych formach pieczy ma forma rodzinna. Są jednak sytuacje, w których nie można zapewnić dziecku możliwości wzrastania w rodzinie zastępczej, np. ze względu na brak miejsc w rodzinach zastępczych lub gdy zachodzi potrzeba umieszczenia liczego rodzeństwa. Alternatywą staje się wówczas piecza instytucjonalna, czyli placówka opiekuńczo – wychowawcza.

Powiat radomski dysponuje na swoim terenie placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, prowadzoną przez Caritas Diecezji Radomskiej.

Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym z filią w Starachowicach.

Placówka jest prowadzona przez Caritas Diecezji Radomskiej w ramach realizacji zadania finansowego przez Powiat Radomski pn. „Zapewnienie opieki i wychowania

dzieciom przez organizowanie i prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej /Dom Dziecka/” określonego w umowie nr 5/2019 z dnia 10 stycznia 2019 r.

Od początku stycznia do grudnia 2020 r. w placówce przebywało łącznie 47 wychowanków, w tym:

- 30 wychowanków z terenu powiatu radomskiego
- 13 wychowanków z terenu powiatu warszawsko-zachodniego
- 4 wychowanków z terenu Miasta Radom.

Dom Matki i Dziecka realizuje różnorodne formy wsparcia ukierunkowane na stworzenie bezpiecznej przestrzeni zastępującej naturalne środowisko rodzinne z pełnym zakresem funkcji sprawowania opieki, wychowywania, wyrównywania deficytów rozwojowych, umożliwiania realizacji obowiązku szkolnego, zdobycia zawodu i przygotowania do samodzielnej, dorosłej egzystencji, z poszanowaniem szeroko rozumianego dobra dziecka i jego praw.

Pandemia COVID – 19 wprowadziła wiele komplikacji w życiu podopiecznych. Jeszcze w lutym wychowankowie w pełni korzystali z życia: uczestniczyli w wyjściu do kina Helios, wyjściach na basen, kręgielnię Atlantyda w Starachowicach. Ku wielkiej radości dzieci, odbyły się dwie wycieczki, do Centrum Wspinaczkowego Grota w Radomiu oraz do Centrum Edukacyjno – Rozrywkowego Trickorama w Radomiu.

Miesiąc marzec całkowicie odmienił życie wszystkich, w obliczu dużego ryzyka zakażenia SARS-CoV-2 podopiecznym pozostał wyłącznie kontakt z rodziną, najbliższymi, przyjaciółmi w formie online, spotkania przez wideo rozmowę, Messenger, rozmowy telefoniczne i sms. Obowiązek nauki zdalnej był początkowo dużym utrudnieniem, z uwagi na brak odpowiedniej ilości odpowiedniego sprzętu. Dużym wsparciem była pomoc ze strony Grupy Polsat oraz tutaj PCPR, w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, dzięki któremu wychowankowie Domu Matki i Dziecka otrzymali tablety, laptopy oraz urządzenia wielofunkcyjne. W ramach projektu wyposażono również dwa pomieszczenia – izolatoria w szafy, biurka, krzesła obrotowe, łóżka.

Zarówno wychowankowie, jak i pracownicy Domu Matki i Dziecka angażowali się w tym trudnym czasie w akcje, takie jak: „Zostań w domu”, „Całym sercem Was wspieramy” – pomoc osobom najbardziej narażonym na zakażenie wirusem SARS-CoV-2, „Dziękujemy, doceniamy – wszystko razem przetrwamy” – poprzez wspólne pieczenie, następnie przekazanie słodkich poczęstunków wszystkim osobom niosącym pomoc w czasie pandemii (lekarzom, pielęgniarkom), szyte były również maseczki na potrzeby własne i pracowników. Pomimo ograniczeń, udało się należycie zadbać o wykształcenie wychowanków - wszyscy otrzymali promocję do następnej klasy, kilkoro dzieci nawet

z wyróżnieniem, podopieczni przystąpili również do ważnych Sakramentów, tj. Chrzest Św., I Komunia Św., Rocznica I Komunii Św., Bierzmowanie.

W okresie wakacyjnym, wychowankowie mieli możliwość wyjazdu do Ostrowca Św. na basen, na Farmę Iluzji w Trojanowie, na strzelnicę, odbyła się również wycieczka do Wąchocka. Najpiękniejsze chwile dzieci spędziły w zeszłym roku na dziesięciodniowym obozie tematycznie dobranym do ich zainteresowań. Podzieleni na trzy grupy, odpoczywali w Berezce w Bieszczadach (Berezka Detektywistyczny Bieszczadzki Tropiciel, Berezka Jazda Konna, Lesko Ski Paintball). Ponadto kilkoro podopiecznych we wrześniu 2020 r. uczestniczyło w rejsie żeglarskim pn. „Sprawni niepełnosprawni żeglarze” pod patronatem Fundacji Eisenhowera. Z pewnością ten rok należał do innych, wychowankowie pomagali, ale i im pomagano, był to czas próby dla wszystkich, dzieciaki wykazały się wielkim hartem ducha, kreatywnością i zaangażowaniem.

Dom Matki i Dziecka, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi realizuje intensywne działania mające na celu osiągnięcie wymaganego standardu usług.

Struktura organizacyjna DMI Dz, do końca 2020 roku wyodrębniała trzy Domy, tj. Dom 1 weekendowy i Dom 2 dzienny (umiejscowione w Jasieńcu, każdy przeznaczony dla 15 wychowanków) oraz Dom w Starachowicach (filia DMI Dz, w której mogło przebywać 14 podopiecznych).

Od dnia 1 stycznia 2021 roku, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego może przebywać w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W związku z powyższym, w 2020 roku rozpoczęte zostały starania w kierunku przeorganizowania jednostki, rozpoczęte zostały intensywne prace remontowo – budowlane, w wyniku których zostaną wyodrębnione dwa 14 – osobowe Domy dla podopiecznych w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym oraz jeden 14 – osobowy Dom w Starachowicach.

W 2020 roku zakończeniu uległ I etap prac na zewnątrz budynku w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym: częściowo odnowiona elewacja, wymieniona stolarka drzwiowa zewnętrzna. W jednym z Domów zostały przygotowane pokoje dzieci i przestrzeń ogólnodostępne tj. salon, kuchnia, jadalnia, łazienki. Podopieczni placówki wspólnie z kadrą aktywnie angażowali się w wystój wnętrz. Zostały również przygotowane pomieszczenia dla pracowników. Prace cały czas są kontynuowane.

Najpilniejsze potrzeby na 2021 rok:

Dużych nakładów finansowych będzie wymagać dalsze prowadzenie prac remontowych i przygotowanie kolejnego Domu dla dzieci, z uwzględnieniem ich potrzeb i marzeń. Konieczny jest generalny remont łazienek, zakup mebli do pokoi wychowanków, a także umeblowanie salonu, kuchni z jadalnią, łazienek. Niezbędne będą też środki finansowe na zagospodarowanie terenu wokół domów (boisko do gry), stworzenie wymarzonej przestrzeni wypoczynku i rekreacji dla dzieci. Z uwagi na częściowo odnowioną elewację

i wymienioną stolarkę drzwiową zewnętrzną, ogromną potrzebą placówki w przyszłości będzie wykonanie elewacji budynku, wymiana stolarki okiennej, termomodernizacja.

Do Domu Matki i Dziecka przybywają dzieci po przejściach, często z olbrzymim bagażem trudnych doświadczeń, mocno „poranione”, całkowicie lub częściowo pozbawione opieki rodzicielskiej, które z różnych przyczyn nie mogą przebywać w rodzinie naturalnej i dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej. Placówka stara się stworzyć podopiecznym warunki zbliżone do domowych, rodzinnych, poczynając od kwestii bytowych po pomoc psychologiczną, intelektualną, ale przede wszystkim wsparcie emocjonalne - zainteresowanie, zrozumienie potrzeb, ciepło i serdeczność. Zadaniem kadry opiekuńczo – wychowawczej jest wspieranie podopiecznych w ich życiowych trudach, uczenie ich, jak załatwiać różne codzienne i urzędowe sprawy, motywowanie do nauki, pomaganie w rozwijaniu zdolności i pasji, przygotowanie do samodzielnego, odpowiedzialnego życia poza placówką.

Każda forma opieki nad dzieckiem ma za zadanie jak najpełniejszą rekompensatę doznanej straty. Oczywiście nic nie jest w stanie do końca zastąpić kochającej i wydolnej pod wszystkimi względami rodziny biologicznej, jednak imitujące środowisko rodzinne instytucjonalne wsparcie na pewno znacznie zwiększa szansę dziecka na szczęśliwe i spełnione życie w przyszłości.

W ramach zadania: Zbudowanie zintegrowanego systemu pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum prowadzi również rejestr osób pełniących funkcję rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz kandydatów do pełnienia w/wymienionych funkcji. Dane z Rejestrów, stosownie do potrzeb są przekazywane sądom.

Cel strategiczny 3

Wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - aktywizacja i integracja.

Cel ten zakłada większe uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, którym bez pomocy z zewnątrz byłoby bardzo trudno funkcjonować w środowisku i realizować role społeczne.

Wyrównywanie szans, łagodzenie skutków niepełnosprawności, integracja ze środowiskiem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększanie ich dostępności, poszerzenie oferty działań aktywizujących, wspierających, opiekuńczych.

Jednym z filarów polityki społecznej państwa jest pomoc udzielana w ramach działalności domów pomocy społecznej. Prawo do umieszczenia w tego typu placówce jest zaliczane do grupy świadczeń o charakterze niepieniężnym, a przysługuje osobom wymagającym

całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mającym możliwości samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu.

Na terenie powiatu radomskiego usługi te zapewniają 3 placówki:

1. Dom Pomocy Społecznej w Jedlance

2. Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach

3. Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy

Dom Pomocy Społecznej w Jedlance jest przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Dom jest placówką stałego pobytu, dysponuje 140 miejscami przeznaczonymi dla mężczyzn i kobiet. W Domu przebywają również osoby z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej, skierowane przed 22.12.2008 r., tj. przed zmianą profilu placówki.

Dom świadczy podstawowe usługi zgodnie z obowiązującymi standardami:

- usługi bytowe – zapewniając godne, optymalne warunki życiowe;
- usługi opiekuńczo-zdrowotne – zapewniając całodobową opiekę medyczną, rehabilitacyjną oraz opiekuńczą;
- usługi wspomagające – zapewniając możliwości indywidualnego rozwoju, aktywizacji mieszkańców.

Aby Mieszkańcy mogli rozwijać swoją osobowość i zainteresowania, Dom umożliwia uczestniczenie w różnych formach terapii zajęciowej dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych.

Dom posiada m.in. pracownię plastyczną, muzyczną oraz pracownię komputerową. Do dyspozycji Mieszkańców oddano w 2020 r. nową salę terapeutyczną, w której mogą wspólnie spędzać czas oglądając filmy, rozmawiając, czytając, przygotowując proste posiłki itp. W Domu prowadzone są również treningi komunikacji interpersonalnej i alternatywnej.

Koszt utrzymania obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2020 r. wynosi 3.828 ,- zł.

W 2020 r. średnioroczne wykorzystanie miejsc wynosiło 138, a liczba mieszkańców Domu na dzień 31.12.2020 r. spadła do 132 osób.

W celu pozyskania nowych mieszkańców, do Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie w całej Polsce została rozesłana informacja, zachęcająca do skorzystania z usług Domu.

Rok 2020 był trudnym rokiem zarówno dla mieszkańców, jak i pracowników Domu w związku z panującą epidemią wirusa SARS-CoV-2.

Przed wybuchem epidemii podopieczni zdążyli jeszcze wyjechać kilkakrotnie na zabawy karnawałowe organizowane w zaprzyjaźnionych domach pomocy społecznej oraz zaprosić gości na zabawę organizowaną w Jedlance. Placówkę odwiedziły również dzieci ze Szkoły Podstawowej w Starych Zawadach z przedstawieniem „Jasełka”. W styczniu ubiegłego roku mieszkańcy wyjechali do Zakopanego na skoki narciarskie, a w lutym uczestniczyli w tradycyjnych obrzędach organizowanych co roku w Jedlińsku, zwanych „Kusakami”.

W marcu 2020 roku, pandemia COVID – 19 zmusiła jednostkę do wprowadzenia zakazu odwiedzin mieszkańców przez krewnych i znajomych oraz ograniczenia dotyczące opuszczania terenu DPS. Pracownicy starali się zminimalizować negatywne skutki izolacji poprzez przedstawienie bogatej oferty terapeutycznej, częste rozmowy z mieszkańcami na temat zaistniałej sytuacji i szereg innych działań mających na celu poprawę samopoczucia podopiecznych. W drugiej połowie roku zorganizowano, z zachowaniem wszelkich norm sanitarnych ogniska dla mieszkańców i wycieczkę do Królewskich Źródeł.

Wykonane w 2020 roku wydatki bieżące wynosiły 6.115.796,59 zł i były niższe od zaplanowanych. W omawianym okresie poniesiono również wydatki na inwestycje w łącznej wysokości 84.875,08 zł, oraz wydatki na zakupy inwestycyjne w łącznej kwocie 38.499,00 zł.

W ubiegłym roku zrealizowano zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja dźwigu osobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jedlance”, w ramach którego m.in. dodano nowe funkcje, pozwalające mieszkańcom i personelowi Domu bezpiecznie i wygodnie użytkować windę. Koszt modernizacji dźwigu wyniósł 72.252,00 zł.

W grudniu poniesiono również wydatki w wysokości 12.623,08 zł. na zadanie pn. „Wykonanie przyłącza gazowego wraz z projektem w DPS Jedlanka” rozpoczęte w 2016 roku. W związku z tym, że po długiej przerwie Polska Spółka Gazownictwa rozpoczęła budowę sieci gazowej w Jedlance zakładano, że realizacja zadania zostanie zakończona w 2020 roku. Pojawiły się jednak trudności w znalezieniu wykonawcy robót polegających na przebrojeniu kotłów i innych urządzeń oraz przystosowaniu ich do pracy na gazie ziemnym. W październiku ubiegłego roku zawarto umowy na wykonanie robót budowlanych wewnętrznych instalacji gazowych, niestety problemy z przebrojeniem urządzeń oraz brak wybranego dystrybutora i sprzedawcy gazu ziemnego uniemożliwiły zakończenie inwestycji.

Z uwagi na zaistniałe przeszkody w realizacji ww. zadania, koniecznym stało się umieszczenie go w wykazie wydatków niewygasających w kwocie 62.070,00 zł, z terminem realizacji do 30 czerwca 2021 r.

W grudniu 2020 roku zakupiono traktor wielofunkcyjny za kwotę 16.499,00 zł w celu utrzymania odpowiedniego stanu terenów zielonych Domu oraz ciągów komunikacyjnych.

Na potrzeby fizykoterapii zakupiono aparat do krioterapii, na ten cel wydatkowano środki w wysokości 22.000,00 zł.

W ubiegłym roku wykonano również remont posadzek przed wejściem głównym do budynku Oddziału I oraz przed wejściami bocznymi oraz remont oświetlenia zewnętrznego, by zapewnić maksymalny poziom bezpieczeństwa mieszkańców i pracowników poruszających się po terenie DPS, szczególnie po zmierzchu.

W 2020 roku Dom Pomocy Społecznej w Jedlance pozyskał dodatkowe środki z:

1. dotacji celowej w łącznej kwocie 49.400,00 zł w tym:

- na wypłatę gratyfikacji dla pracowników narażonych na negatywne skutki w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2 w kwocie 31.800,00 zł
- na zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania i akcesoriów komputerowych w kwocie 17.600,00 zł;

2. dotacji celowej w kwocie 14.848,00 zł na zakup mat dezynfekcyjnych, lamp bakteriobójczych, ozonatorów, naczyń jednorazowego użytku, pościeli i innych artykułów, które pozwolą w maksymalny sposób ograniczyć ryzyko zakażenia mieszkańców i pracowników DPS.

3. grantu w ramach projektu pn. Wsparcie dla Mazowsza, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Łączna kwota przyznanego grantu wynosiła 340.415,21 zł, w tym:

- środki przeznaczone na wypłatę dodatków do wynagrodzeń dla pracowników (łącznie ze składkami pracodawcy) w kwocie 227.639,70 zł;
- środki przeznaczone na zakup środków ochrony osobistej w kwocie 110.001,96 zł;
- środki przeznaczone na zakup wyposażenia dla DPS w kwocie 2.773,55 zł.

4. grantu w ramach projektu „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”.

Łączna kwota przyznanego grantu wynosiła 46.176,80 zł, w tym:

- dodatki do wynagrodzenia (ze składkami pracodawcy) dla pielęgniarek, które ze względów bezpieczeństwa i ograniczania ryzyka zakażenia COVID-19 – ograniczyły swoje zatrudnienie do jednego miejsca pracy lub też które nigdy nie zrezygnowały z drugiego zatrudnienia, gdyż nie posiadały drugiego miejsca pracy w okresie od maja do sierpnia 2020 r. – 42.009,14 zł,
- zakup środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji – 4.167,66 zł.

5. dotacji celowej w kwocie 58.000,00 zł, ze środków której zakupiono urządzenia medyczne, sprzęt rehabilitacyjny i wyposażenie oddziałów.

W omawianym okresie Dom otrzymał od osób fizycznych, przedsiębiorców, Fundacji i Stowarzyszeń darowizny rzeczowe o wartości 339.423,60 zł, w tym na zapobieganie COVID-19 – 336.707,01 zł.

Najpilniejsze potrzeby na 2021 rok:

- zakończenie zadania polegającego na przyłączeniu obiektów w Jedlance do sieci dystrybucyjnej gazu ziemnego,
- zrealizowanie zaleceń pokontrolnych Straży Pożarnej i dostosowanie obiektów DPS do aktualnie obowiązujących standardów ochrony przeciwpożarowej.

Przewidywane wydatki realizacji zaleceń oraz związane z przebrojeniem urządzeń gazowych wynoszą łącznie 478.400,00 zł.

W związku z tym, że osoby z wykształceniem pielęgniarskim często znajdują lepiej płatną pracę w szpitalach lub przychodniach, Dom wciąż boryka się z niskim zatrudnieniem w tej grupie zawodowej. Na dzień 31.12.2020 r. w DPS zatrudnionych było 9 osób z wykształceniem pielęgniarskim (7,75 etatu), a pracujących 7 osób (5,75 et) w związku z absencją chorobową. Jest to liczba niewystarczająca, tym bardziej, że coraz więcej mieszkańców wymaga szczególnej opieki. Brak jest również osób zainteresowanych zawarciem umowy zlecenia na wykonywanie zadań pielęgniarki.

Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach przeznaczony jest dla 130 mieszkank. Obecnie, w placówce przebywa 125 osób ze zróżnicowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej i fizycznej, w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Metody i formy realizowanych w placówce zajęć dostosowane są do indywidualnych potrzeb i możliwości podopiecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad:

- korzystania z własnej przestrzeni życiowej do zagospodarowania;
- podmiotowego traktowania i respektowania praw;
- możliwości posiadania drobnych przedmiotów i miejsca na ich przechowywanie;
- możliwości zmiany miejsca pobytu ciągu dnia w związku z uczestnictwem w różnych formach aktywności;
- aktywizacji (terapia zajęciowa, zajęcia muzyczne, projekcje filmów, rehabilitacja, praca nieobowiązkowa, imprezy kulturalne i turystyczne).

Koszt utrzymania obowiązujący w Domu od dnia 1 kwietnia 2020 r. wynosi 3.850 ,- zł.

Koniec I kwartału i II kwartał 2020r. przyniosły zmianę w funkcjonowaniu Domu. W związku z zagrożeniem epidemiologicznym spowodowanym rozprzestrzenianiem się

przypadków zakażeń koronawirusem, w Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach, w trosce o zdrowie Mieszkanek, zostały wydane Zarządzenia oraz przygotowano stosowne Procedury, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa epidemicznego.

Od dnia 6.05.2020r, po wykryciu zakażeń u pracowników DPS, wdrożono kolejne procedury, przeprowadzono badania mieszkanki, rezultatem których było stwierdzenie wystąpienia wśród nich zakażenia. Dom został objęty kwarantanną. Pojawiły się trudności kadrowe, głównie z obsadą pielęgniarską, gdyż chorowało blisko trzy siódme personelu. Wystąpiono z wnioskiem do Wojewody o pomoc w tym zakresie. Z 5 pielęgniarek skierowanych przez Wojewodę do pracy w DPS Krzyżanowice, pracę podjęła 1 osoba. Personel, w realizacji swoich obowiązków był wspierany także przez wolontariuszy z Duszpasterstwa Akademickiego w Radomiu. Zatrudniono też, na umowę zlecenie jedną pielęgniarkę i 2 studentki pielęgniarstwa do opieki nad mieszkankami.

Ze względu na zaistniałą sytuację mieszkanki początkowo były pełne niepokoju, pojawił się lęk, a nawet agresja słowna, trudno było im się oswoić z widokiem personelu pracującego w pełnym zabezpieczeniu (kombinezony, maseczki, rękawiczki, przyłbice, buty ochronne), zaburzało to poczucie ich bezpieczeństwa. Taka sytuacja wymagała dużo indywidualnych oddziaływań opiekuńczych, psychologicznych i terapeutycznych w stosunku do pensjonariuszek. Od momentu, kiedy sytuacja epidemiczna została opanowana, w miarę możliwości przywracano standardowe zasady funkcjonowania Domu, z zachowaniem niezbędnych zasad reżimu sanitarnego; przywrócono między innymi możliwość odwiedzin oraz wyjazdów mieszkanki do domów rodzinnych.

Świadcząc swoje usługi Dom uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości podopiecznych, dążąc zarazem do podnoszenia jakości tych usług. Wszystkie mieszkanki objęte są zajęciami rehabilitacji społecznej, ustawicznie podejmowane są działania polegające na doskonaleniu metod pracy terapeutycznej.

Podnoszeniu poziomu standardów usług świadczonych przez Dom służy polityka personalna ukierunkowana na rozwój, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji personelu. Pracownicy rozwijają swoje umiejętności, korzystając z różnych form kształcenia. Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni w temacie „Prawa Mieszkańca i kierunki prowadzonej terapii”, a także „Metody pracy z mieszkańcem oraz elementy komunikacji alternatywnej i wspomagającej”.

Placówka ustawicznie podejmuje działania mające na celu m.in. modernizację infrastruktury, poszerzanie oferty terapii zajęciowej i rehabilitacji, doposażenie pracowni terapeutycznych oraz zwiększenie liczby pracowników realizujących wskazane usługi, a także doposażenie pokoi mieszkalnych i zaplecza Domu. W roku 2020:

1. zaadaptowano jedno z pomieszczeń i zorganizowano nową pracownię terapeutyczną;

2. z pozyskanych z różnych źródeł środków finansowych doposażono w dziale terapeutyczno – opiekuńczym gabinety zabiegowe (pulsoksymetry, termometry bezkontaktowe, ciśnieniomierze, lampa bakteriobójcza, defibrylatory, koncentrator tlenu, testy kasetkowe do wykrywania wirusa SARS-CoV-2, komputer do ewidencjonowania leków - przychody i rozchody leków;

- zakupiono 5 łóżek rehabilitacyjno -pielęgnacyjnych sterowanych elektrycznie, 3 podnośniki elektryczne transportowo -kąpielowe;

- na potrzeby rehabilitacji zakupiono sprzęt: dynawalk (chodzik wysoki do nauki i poprawy chodu), rotor przenośny do kończyn dolnych i górnych (ćwiczenia rotacyjne kończyn górnych i dolnych), krzyżak PS4 (ćwiczenia ruchów stopy), zestaw wałków i klinów rehabilitacyjnych (pomoc we właściwym ułożeniu podczas ćwiczeń oraz korekcja pozycji), 2 inhalatory (inhalacja i oczyszczanie płuc), 3 ortezy barkowe prostujące (korekcja postawy, w szczególności górnej części tułowia), piłki rehabilitacyjne;

- na potrzeby zajęć terapeutycznych zakupiono liczne pomoce dydaktyczne oraz maszynę do szycia do pracowni terapii zajęciowej; dla pracowni kulinarnej – mikrofalówkę; dla pracowni komputerowej - zestaw komputerowy, doposażono pokoje mieszkalne oraz pokoje dziennego pobytu w meble, bieliznę pościelową, pralnię w pralkę wirnikową, lodówkę. Wyremontowano i doposażono również pokój gościnny.

Placówka stara się zapewniać mieszkankom możliwość integracji z lokalną społecznością. Ze względu na aktualną sytuację, wiele imprez w roku 2020 odbywało się w formule online. Personel Domu, uwzględniając potencjał intelektualny podopiecznych i potrzebę utrzymywania kontaktu z otoczeniem zewnętrznym, podejmował starania o utrwalanie istniejących i kreowanie nowych relacji placówki i jej mieszanek z organizacjami i innymi placówkami w regionie. Mieszkanki okazjonalnie spotykały się z mieszkańcami innych Domów Pomocy Społecznej (Wierzbica, Jedlanka, Lipsko), uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej, Pionkach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance i Środowiskowego Domu Samopomocy w Podkońcach. Cały czas zawiązują przyjaźnie, wymieniana jest korespondencja. Mieszkanki mają zapewnioną możliwość kontaktów telefonicznych oraz nawiązują relacje przez media społecznościowe. Proces integracji mieszanek ze środowiskiem lokalnym wzmacniają, aktywnie uczestniczące w życiu kulturalnym, zespół „Tan – Ton”, grupa teatralna „Eksperyment” i sekcja sportowa. Dom jest stałym uczestnikiem Przeglądów Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych, na których mieszkanki zdobywają nagrody indywidualne i zespołowe. W dążeniach do zaspokajania potrzeb społecznych mieszanek placówka kieruje się nie tylko standardami, ale też znaczącą rolą tych potrzeb w kształtowaniu jakości ich życia, m.in. w aspekcie samopoczucia, wzrostu aktywności, samodzielności.

W 2020 roku mieszkanki uczestniczyły w: balu karnawałowym w Szkole Podstawowej w Radomiu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Kajakarzy na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Przeglądzie Kolęd i Pastoralek Osób Niepełnosprawnych „Muzyczne Anioły” w Zespole Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu, zabawie karnawałowej w ŚDS Podkońce, WTZ w Pionkach, DPS w Lipsku. W DPS Krzyżanowice odbyło się przedstawienie z okazji Dnia Kobiet pt. „Kopciuszek - wersja współczesna”, ognisko i grill w parku na terenie Domu. Mieszkanki wzięły również udział w Festiwalu Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych „Przeżyjmy to jeszcze raz – WTZ Jedlanka Stara – online, Pikniku „Mazowsze Seniorom” zorganizowanym w Kozienickim Centrum Sportu i Rekreacji, V Konkursie Tanecznym Osób Niepełnosprawnych zorganizowanym przez WTZ Jedlanka Stara – online, IV spotkaniu z poezją –wierszem fraszka i piosenką „Poezja w malarstwie” zorganizowanym przez ŚDS Jedlanka w Starostwie Powiatowym w Radomiu, Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych.

W związku z wyzwaniami, jakie w 2020r. przyniósł stan pandemii podjęte zostały kroki w kierunku pozyskania dodatkowych środków finansowych od instytucji i osób fizycznych, pozyskano darowizny pieniężne na kwotę 90.500 zł. oraz rzeczowe o wartości 30.474 zł.

W 2020 roku Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach pozyskał ponadto:

1. Grant z Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej na realizację wsparcia dla domów pomocy społecznej w walce z epidemią COVID – 19 w ramach projektu „Wsparcie dla Mazowsza”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014-2020 - Ogółem: 311.237,08 zł. W tym:
 - Dodatki do wynagrodzeń dla pracowników, realizujących zadania bezpośredniej pracy z mieszkańcami, oprócz kadry medycznej, przez okres 3 miesięcy - 208.128,39 zł.
 - Środki ochrony osobistej- 100.572,87 zł.
 - Zakup wyposażenia - 2.535,82 zł.
2. Grant z Narodowego Funduszu Zdrowia w ramach projektu „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” – ogółem w kwocie 33.452,60 zł. W tym:
 - dodatki do wynagrodzeń dla pielęgniarek zatrudnionych w DPS, które ze względów bezpieczeństwa i ograniczenia ryzyka zakażenia COVID – 19 ograniczyły swoje zatrudnienie do jednego miejsca pracy przez okres czterech m-cy - 30.674,16 zł.
 - Środki ochrony osobistej i środki do dezynfekcji - 2.778,44 zł.

3. Dotacje celowe z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego na działalność bieżącą domów pomocy społecznej - 64.248,00 zł. W tym:

- na pokrycie kosztów zatrudnienia 1 osoby - 5.045,00 zł.
- na nagrody dla pracowników narażonych na negatywne skutki w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2- 44.700,00 zł.
- na zakup wyposażenia oraz sprzętu medycznego - 58.612,00 zł.
- na zakup wyposażenia oraz sprzętu medycznego - 52.100 zł.
- refundacja wydatków poniesionych w domach pomocy społecznej na zabezpieczenie indywidualne pracowników i mieszkańców oraz wydatków na dodatkowe wynagrodzenia dla pracowników - 50.000 zł.

W ramach dbałości o jakość życia i bezpieczeństwo mieszkanki, a tym samym podniesienie jakości świadczonych usług, w 2020 roku wykonano szereg prac natury remontowo-konserwacyjnej. Był to remont łazienki w bloku I, po awarii wodnej (przeciek), remont sprzętu sprząającego, prace konserwacyjne urządzeń gastronomicznych, wymiana części instalacji wody ciepłej i zimnej w kuchni głównej, wymiana pionu c.o. w bloku II, między kondygnacjami, parter i piętro, w 3-ch pomieszczeniach, konserwacja pieca konwekcyjnego, remonty urządzeń pralniczych, remont dźwigu osobowe (wymiana koła linowego), wykonanie RESUREU dźwigu osobowego (określenie stanu technicznego urządzenia) oraz przygotowanie dźwigu do przeglądu przez Urząd Dozoru Technicznego, wymiana pokrycia dachowego na budynku gospodarczo- magazynowym (demontaż eternitu, położenie blachy), częściowa wymiana pionu kanalizacyjnego oraz udrożnienie instalacji kanalizacyjnej na odcinku z bloku I do studzienki kanalizacyjnej.

Realizowano również zadania inwestycyjne polegające na:

- dostosowaniu budynków mieszkalnych do wymogów przeciwpożarowych (blok II - w klatkach schodowych montaż drzwi TM75EI; w bloku I - podział korytarzy na odcinki krótsze niż 50 m. i wydzielenie stref pożarowych);
- opracowaniu dokumentacji techniczno-kosztorysowej na docieplenie stropu w bloku I i wymianę pokrycia dachowego na bloku I i II.

Najpilniejsze potrzeby na 2021 rok:

- Wymiana pokrycia dachowego na budynkach mieszkalnych blok I i II oraz termomodernizacja poddasza bloku I - 430.000,00 zł.
- Modernizacja systemu sygnalizacji pożarowej w bloku I i II oraz zmodernizowanie systemu oddymiania klatek schodowych w bloku I wraz z dokumentacją techniczno - kosztorysową - 58.000,00 zł.

- Zaadaptowanie jednego z pomieszczeń Domu na salę do zajęć sensorycznych i ruchowych (wyposażenie sali, wykładzina i robocizna) - 17.000,00 zł.
- Zaadaptowanie jednego z pomieszczeń domu na dodatkowy pokój mieszkalny + wyposażenie (szafy, szafki nocne, krzesła stół) - 5.800,00 zł.

W/wymienione potrzeby zostały ujęte w planie budżetu na rok bieżący.

Potrzeby dodatkowe:

- Wymiana pionów instalacji c.o. w 6-ciu łazienkach bl. II. - 18.000,00 zł.
- Opracowanie dokumentacji techniczno – kosztorysowej na remont przepompowni nieczystości płynnych - 12.000,00 zł.
- Dostosowanie szerokości otworów drzwiowych w pokojach mieszkalnych w bloku II do transportowania łóżek szpitalno – rehabilitacyjnych - 35.000,00 zł.
- Zakup szafek BHP, szaf do przechowywania leków, mebli do pokoju pracowników socjalnych, materiałów biurowych - 10.500,00 zł.
- Uzupełnienie parkietu w Bloku I i II po demontażu przegród - 12.000,00zł.
- Malowanie pomieszczeń użytkowych i zakup materiałów malarskich - 9.500,00 zł.
- Doposażenie magazynu odzieżowego w bieliznę dla mieszkanki - 15.000,00 zł.
- Środki do utrzymania czystości pomieszczeń - 35.000,00 zł.
- Zakup komputerów i urządzeń informatycznych - 36.800,00 zł.

Zmiany zachodzące w strukturze i funkcjach rodziny przynoszą osłabienie zdolności do udzielania pomocy niepełnosprawnym, czy starszym jej członkom. Taką opiekę, w sytuacji gdy brak jest możliwości zapewnienia wsparcia w środowisku lokalnym zapewnia **Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy.**

W 2020 roku Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy czynił starania o zmianę typu Domu z placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle somatycznie chorych na dom pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Na podstawie decyzji z dnia 02 października 2020 roku, znak: WPS-II.9423.1.5.2020.MM Wojewoda Mazowiecki wyraził zgodę na powyższe. W placówce może przebywać 88 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Potrzebom seniorów służy natomiast oddział Domu – z 38 miejscami, z przeznaczeniem dla osób przewlekle somatycznie chorych. Koszt utrzymania obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2020 r. wynosi 3.863 ,- zł.

Wykaz najważniejszych przedsięwzięć realizowanych w 2020 r. Remonty:

- remont sanitariatów na II piętrze budynku w DPS przy ul. Sienkiewicza 37 - wartość 69.999,99 zł (środki własne powiatu),
- remont sanitariatów na III piętrze w budynku DPS przy ul. Sienkiewicza 37 – wartość 54.972,00 zł (w tym dotacja od Wojewody Mazowieckiego 43.937,00 zł)

oraz środki własne powiatu w wysokości 11.035,00 zł),

- remont wentylacji kuchni - wartość 21.083,14 zł. (w tym dotacja Wojewody Mazowieckiego w wysokości 10.221,00 zł oraz środki własne powiatu w wysokości 10.862,14 zł),
- malowanie korytarza i pomieszczeń mieszkalnych na I piętrze budynku DPS przy ul. Sienkiewicza 37- wartość 45.846,00 zł (środki własne powiatu)

Zakupy inwestycyjne:

- zakup pralnicowirówki - wartość 55.411,50 zł.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2021r.

- malowanie pomieszczeń III piętra budynku DPS przy ul. Sienkiewicza 37 - wartość - 63.000,00 zł.

W 2020 roku Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy otrzymał zewnętrzne wsparcie finansowe w postaci dwóch projektów grantowych w wysokości 369.001,85 zł.

1. Grant na realizację wsparcia dla Domów Pomocy Społecznej w walce z epidemią COVID-19 w ramach projektu pn. "Wsparcie dla Mazowsza", finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, w kwocie 299.078,24 zł. Powyższą kwotę przeznaczono na :
 - dodatki do wynagrodzeń dla pracowników DPS realizujących zadania bezpośredniej pracy z mieszkańcem, z wyłączeniem kadry medycznej, obejmujący okres trzech miesięcy – wartość 199.998,18 zł brutto.
 - zakup środków ochrony osobistej – wartość 96.643,30 zł.
 - zakup dekontaminatora (do oczyszczania powietrza)– wartość 2.436,76 zł.
2. Grant pn. Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych i hospicjów na czas COVID -19, w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 w wysokości 69.923,61 zł. Powyższą kwotę przeznaczono na :
 - dodatki do wynagrodzeń dla pielęgniarek zatrudnionych w DPS, które ze względów bezpieczeństwa i ograniczenia ryzyka pracowały tylko w jednym miejscu pracy przez okres czterech miesięcy 63.672,12 zł. brutto,
 - zakup środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji – 6.251,49 zł.
3. Dotacja od Wojewody Mazowieckiego w łącznej wysokości 115.761,55 zł., na:
 - pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem pięciu osób skierowanych decyzjami Wojewody Mazowieckiego do pracy w Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi - 18.784,55 zł.

- nagrodę dla pracownika narażonego na negatywne skutki w związku z epidemią wirusa SARS-COV-2, a także remont sanitariatów na III piętrze budynku DPS przy ul. Sienkiewicza 37- wartość 46.756,00 zł.
- remont sanitariatów na II piętrze w budynku DPS ul. Sienkiewicza 37- 69.999,99 zł.
- remont wentylacji kuchni DPS przy ul. Sienkiewicza 37 – wartość 10.221,00 zł.
- zakup sprzętu medycznego i wyposażenia dla DPS w Wierzbicy (pościel, prześcieradła, ręczniki, kołdry, poduszki, materace, bramki do bezdotykowego mierzenia temperatury, lampy bakteriobójcze, pulsoksymetry, maty dezynfekcyjne, termometry elektroniczne, dozowniki do dezynfekcji rąk – wartość 40.000,00 zł.
- zakup wyposażenia i sprzętu medycznego: łóżka rehabilitacyjne obrotowe (z funkcją fotela), łóżka elektryczne ortopedyczne, defibrylator, koncentrator tlenu, autoklaw (sterylizator), wózek transportowo-kąpielowy hydrauliczny, zmywarę, suszarkę, pralkę, lodówkę, stoliki przyłóżkowe, kuchenkę gazową, stół rehabilitacyjny, wałki, półwałki, kliny, lampy terapeutyczne (Sollux), rotor do ćwiczeń kończyn dolnych i górnych na wartość - 58.000,00 zł.

Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy otrzymał również darowiznę pieniężną w wysokości 5.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup środków ochrony indywidualnej oraz chemii gospodarczej.

Zauważyć należy, że właściwie realizowane potrzeby społeczne wpływają na poprawę samopoczucia podopiecznych oraz skutkują wzrostem ich aktywności i samodzielności. Potrzeby te są zaspokajane dzięki umożliwieniu mieszkańcom możliwie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Pomimo trudnej sytuacji, spowodowanej pandemią, w omawianym okresie mieszkańcy mieli możliwość uczestnictwa w zabawie andrzejkowej, wystawie prac mieszkańców w Domu Kultury w Iłży, Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych w Zespole Szkół Specjalnych i Placówek Oświatowych w Radomiu, imprezie mikołajkowej, spotkaniu wigilijnym oraz zabawie sylwestrowej.

Podkreślić należy, że wszystkie domy pomocy społecznej w powiecie radomskim posiadają zezwolenia bezterminowe na prowadzenie swojej działalności, wydane na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego, jako spełniające wszystkie obowiązujące w przepisach prawnych standardy usług.

Podkreślić należy, że realizacja zadań statutowych, zarówno w sferze merytorycznej, jak i finansowo – gospodarczej we wszystkich jednostkach przebiegała prawidłowo.

Formą dziennego wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi są środowiskowe domy samopomocy, których głównym celem jest osiągnięcie przez uczestników, pomimo ograniczeń, i trudności, jakich doświadczają satysfakcji ze swojego życia.

Taką rolę dla mieszkańców powiatu radomskiego realizuje **Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance**, funkcjonujący już od grudnia 2013 roku.

Dom jest przeznaczony dla 35 osób: przewlekłe psychicznie chorych /20 osób/ oraz upośledzonych umysłowo /15 osób/ zamieszkałych na terenie gmin: Jedlińsk, Jastrzębia, Przytyk oraz Zakrzew.

Placówka jest czynna przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00. Jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz z niepełnosprawnością intelektualną - typ AB. Działalność placówki jest finansowana z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego, gdyż jej prowadzenie jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. W 2020 r. dotacja wynosiła 250% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej tj. 1753 zł na 1 **uczestnika**, z czego 4 osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi objęte były programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Kwota dotacji na te osoby była zwiększona na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej o kwotę 525 zł. Zatem wysokość dotacji ogółem na uczestnika z niepełnosprawnościami sprzężonymi w roku 2020 wyniosła 2 278 zł.

Podstawowym celem działalności jest wzrost jakości życia oraz oparcie społeczne dla osób, które, z uwagi na stan zdrowia mają trudności z kształtowaniem swoich relacji ze środowiskiem. Zadaniem Domu jest przede wszystkim podtrzymanie i rozwój tych umiejętności uczestników, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w życiu codziennym, czy na poziomie społecznym. Dom zapewnia wszystkim podopiecznym potrzebne wsparcie, uczy samodzielności, wiary we własne możliwości, umożliwia integrację ze środowiskiem lokalnym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance świadczy usługi transportowe własnym i wynajętym busem służącym do przewozu osób niepełnosprawnych, na podstawie ustalonego harmonogramu przywożenia i odwożenia uczestników. Dom umożliwia także spożywanie gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego, które, pod nadzorem instruktora terapii, przygotowują sami podopieczni. Sytuację zmieniła panująca pandemia, zgodnie z rekomendacjami przygotowanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozytywnie zaopiniowanymi przez Ministerstwo Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, zrezygnowano z gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego i podjęto działania w celu zapewnienia uczestnikom ciepłego pożywienia poprzez zakup cateringu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 oraz mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie uczestników oraz pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance zawiesił zajęcia prowadzone w trybie bezpośrednim w terminach od 12 marca do 24 maja 2020 r. oraz od 12.10.2020 do końca roku 2020. Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance **służyli wówczas pomocą oraz wsparciem uczestnikom i ich rodzinom poprzez** kontakt telefoniczny oraz mailowy. Kadra **ŚDS** cały czas czuwała nad kondycją psychofizyczną podopiecznych oraz udzielała pomocy i porad dotyczących funkcjonowania w życiu codziennym. Była to pomoc w zakresie:

1. nadzoru przyjmowania środków farmakologicznych,
2. czuwania nad kondycją psychofizyczną,
3. udzielania pomocy w opłacaniu bieżących rachunków,
4. udzielania pomocy i porad w załatwianiu spraw urzędowych,
5. udzielania porad oraz uświadamiania ważności stosowania się do procedur w zaistniałej sytuacji,
6. przyjmowania potrzeb od naszych uczestników i opracowywania sieci wsparcia,
7. proponowania różnorodnych form spędzania czasu wolnego uczestników pozostających w domach,
8. monitorowania ewentualnej potrzeby dokonywania zakupów i dostarczania żywności, niezbędnych leków oraz środków czystości do ich domów.

Proponowano również różnorodne formy spędzania czasu wolnego t.j.: spacer po lesie, podwórku, przydomowym ogródku, ćwiczenia ruchowe, sadzenie warzyw i kwiatów, przygotowywanie prostych posiłków i deserów, prace porządkowe, zajęcia manualne (t.j.: wykonywanie domków z kolorowych patyczków, malowanki, rysunki, origami itp.). Uczestnicy poprzez przekaz telefoniczny omawiali efekty swoich prac, a niektórzy przesyłali zdjęcia, które później pracownicy umieszczali na stronie ŚDS. Forma ta cieszyła się największym zainteresowaniem wśród uczestników. Osoby, które posiadały komputer i dostęp do internetu miały możliwość korzystania z zamieszczonych na stronie internetowej ŚDS proponowanych zajęć manualnych i artystycznych oraz różnorodnych zabaw, gier itp., które w miarę swoich możliwości mogli wykonywać we własnych domach.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance w pierwszym terminie zawieszenia zajęć w trybie stacjonarnym aktywnie włączył się w społeczny ruch solidarności i wzajemnej pomocy poprzez szycie masek ochronnych wielokrotnego użytku dla instytucji publicznych, domów pomocy społecznej.

Pracownicy ŚDS cały czas promują i propagują wśród uczestników właściwe zachowania dotyczące higieny oraz zasady sanitarne dotyczącego zapobiegania ewentualnemu zarażeniu wirusem, informują uczestników o wszystkich stałych i nowych zaleceniach Rządu oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Zostały wprowadzone „Procedury bezpieczeństwa funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w trakcie pandemii koronawirusa COVID-19 dla pracowników i uczestników ŚDS”, których celem jest zapewnienie uczestnikom i pracownikom placówki bezpiecznych warunków przebywania w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jedlance oraz ochrony przed rozprzestrzenianiem się COVID-19.

Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Efekty
2.	Utrzymanie stałej liczby uczestników na poziomie określonym w regulaminie ŚDS	Współpraca z podmiotami lub osobami działającymi na terenie Powiatu Radomskiego, gminami: Jedlińsk, Jastrzębia, Przytyk, Zakrzew, wspólnie podejmowane działania na rzecz ŚDS w Jedlance. Motywowanie uczestników do korzystania z oferty usług ŚDS. Motywowanie do systematycznego zażywania leków oraz regularnego korzystania z porad i wizyt lekarskich, w razie potrzeby umawianie na konsultacje lekarskie. Współpraca z rodzinami uczestników celem lepszego monitorowania sytuacji podopiecznych. Pozyskiwanie klubowiczów i prowadzenie listy osób zainteresowanych uczestnictwem w ŚDS Jedlanka.	Liczba uczestników została utrzymana na poziomie określonym w regulaminie
3.	Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz uczestników ŚDS Jedlanka przy zachowaniu wysokich standardów zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Działania zmierzające do świadczenia usług na wysokim poziomie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pomoc uczestnikom ŚDS w umawianiu porad i wizyt lekarskich, pomoc w zrealizowaniu recept. Pozyskiwanie sponsorów.	Średnia dzienna frekwencja uczestników podczas zajęć stacjonarnych w 2020 roku – 20,77 Praca zdalna z 35 osobami

4.	Współdziałanie z rodzicami – opiekunami uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance	Współpraca z rodzinami i opiekunami w opracowywaniu i realizacji indywidualnych planów terapii uczestników oraz w inicjatywach samopomocowych.	Odsetek rodziców/ opiekunów współpracujących z kadrami ŚDS w 2020 roku -100%
		Pomoc w rozwiązywaniu problemów dotyczących uczestników.	
		Informowanie o przepisach prawa dotyczących niepełnosprawności i pomocy społecznej.	
5.	Zwiększenie skuteczności i efektywności wykonywania zadań przez pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance	Przeprowadzanie szkoleń, superwizji, doskonalenie zawodowe kadry ŚDS w Jedlance	12 spotkań szkoleniowych
6.	Rozwój kulturalno - edukacyjny uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance	Organizacja imprez integracyjnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych, włączanie do działań w środowisku lokalnym.	Ogólna liczba imprez, wyjść, wycieczek - 28 Odsetek uczestników ŚDS biorących udział w imprezach 2020 roku – 49 %
7.	Dbanie o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w ŚDS Jedlanka	Zapoznanie i motywowanie do przestrzegania zasad sanitarnych i zasad bezpieczeństwa w związku z panującą pandemią	Liczba uczestników została utrzymana na stałym poziomie - 35 osób

W roku 2020 został zwiększony wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego poprzez zmianę wymiaru czasu pracy opiekuna z 1/2 etatu na 7/8 etatu oraz zatrudnienie na umowę o pracę psychologa w wymiarze 1/8 etatu. Zgodnie z rekomendacjami przygotowanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozytywnie zaopiniowanymi przez Ministerstwo Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego zorganizowano dla wszystkich pracowników ŚDS szkolenie „Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w bezpośredniej pracy z uczestnikami” oraz „Praca zdalna z podopiecznym - wskazówki i pomysły”, odbyły się również szkolenia na temat: „Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się,

w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej”, „Trening umiejętności społecznych” oraz „Pierwsza pomoc przedmedyczna”. W roku 2020 zostały wprowadzone zmiany do Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance oraz Regulaminu Wynagrodzeń Pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jedlance. Został wprowadzony Regulamin Organizacyjny i Programy Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance Typ A,B, Procedury bezpieczeństwa funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance w trakcie pandemii COVID-19, wywołanej wirusem SARS-CoV-2, Regulamin pracy zdalnej dla pracowników i uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance oraz Instrukcja stosowania mechanizmu podzielonej płatności.

Zajęcia w Ośrodku dostosowane są do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników, każdy z nich jest angażowany do zajęć odpowiadających możliwościom psychofizycznym w oparciu o indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, który opracowany jest we współpracy z uczestnikiem i jego opiekunem. Działania wspierająco – aktywizujące wobec uczestników realizowane są w formie zajęć zorganizowanych: treningów i zajęć w pracowniach, grupowych i indywidualnych. Metody pracy to: modelowanie, prezentacja, warsztaty, ćwiczenia i inne, zależnie od potrzeb. Proponowane zajęcia obejmują w szczególności:

1. Treningi funkcjonowania w codziennym życiu:
 - Trening umiejętności praktycznych
 - Trening dbałości o wygląd zewnętrzny, w tym nauki higieny
 - Trening kulinarny
 - Trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi
2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:
 - Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów
 - Trening umiejętności społecznych.
3. Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się:
4. Trening umiejętności spędzania wolnego czasu.
5. Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne
6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych (w tym trening lekowy).
8. Opieka i pomoc uczestnikom w czynnościach dnia codziennego.
9. Terapia ruchowa.
10. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Uczestnictwo w zajęciach pozwala na osiągnięcie poprawy jakości życia, prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, rozwijanie indywidualnych zdolności. Dzięki uczestnictwu w zajęciach podopieczni rozwijają i kształtują nowe umiejętności a także są dostrzegani w środowisku lokalnym. W Ośrodku działają cztery pracownie: rękodzieła artystycznego, kulinarna, plastyczna i informatyczna. Uczestnicy podzieleni zostali na 4 grupy, według kryterium posiadanych umiejętności społecznych i sprawności.

Sytuacja związana z nową rzeczywistością przeniosła uroczystości i imprezy integracyjne na teren ŚDS Jedlanka oraz do sieci wirtualnej. Pomimo trudności w 2020 roku odbyły się: bal karnawałowy organizowany przez Stowarzyszenie Kajakarzy na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Radomiu, wyjazd do kina Helios w Radomiu na film pt. „Mayday”, „Zenek”, zabawa karnawałowa w DPS Jedlanka, zabawa walentynkowa, podczas której placówka gościła uczestników i pracowników z ŚDS w Podkońcach, DPS w Jedlance, DPS w Wierzbicy, DPS w Krzyżanowicach, impreza wewnętrzna z okazji Tłustego Czwartku, zabawa karnawałowa organizowana przez Katolickie Stowarzyszenie w Miejskim Ośrodku Kultury w Pionkach. Ponadto: wyjazd na kusaki do Jedlińska, udział we mszy św. z racji Środy Popielcowej w kościele w Jedlińsku, Narodowe Czytanie 2020r. „Balladyna” Juliusza Słowackiego, konkurs plastyczny z okazji Dnia Papieskiego, udział w V Konkursie Tanecznym Osób Niepełnosprawnych „Taniec z elementami gimnastyki artystycznej” organizowany przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej, IV Spotkanie z poezją – wierszem, fraszką i piosenką „Poezja w malarstwie”, uroczystość z okazji Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, zawody sportowe, spektakl on-line „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza, udział w akcji charytatywnej „Gaszyn Challenge”, „Kultura w sieci” – on-line wirtualny spacer po Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, udział w X Festiwalu Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych „Przeżyjmy to jeszcze raz” – 10-lecie Festiwalu organizowanego przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starej Jedlance, w okresie 23.07.2020r. – 30.09.2020r. udział w projekcie „Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców regionu radomskiego – Grafika komputerowa – Photoshop”.

Wykaz najpilniejszych potrzeb na 2021 rok:

Potrzeby w zakresie remontów i inwestycji - § 6080 wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych w użytkowaniu jednostek budżetowych.

Park w Jedlance: Odtworzenie osiemnastowiecznego parku. Przywrócenie walorów zabytkowych wraz z adaptacją nowych funkcji użytkowych. Uporządkowanie szaty roślinnej. Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych, usunięcie posuszu, grup samosiewów zaburzających kompozycję, która powoduje degradację wizualną i historyczną wartości parku. Wykonanie alejek-nawierzchni z kostki, altany, muszli koncertowej, wiaty na samochód przewożący uczestników, ogrodów sensorycznych, systemu nawadniającego,

instalacji elektrycznej, małej architektury t.j. lampy, ławki, kosze, wymiana ogrodzenia, renowacja, uzupełnienie ubytków kompozycji przestrzennych szaty roślinnej - kwota brutto: około 798 000,00 zł.

Park w obecnej chwili jest zarośnięty, drzewa są w złej kondycji, mogą nawet stwarzać zagrożenie dla mienia czy bezpieczeństwa ludzi. Wykonanie prac zawartych w projekcie ochroni park przed zniszczeniem. Przeprowadzona zostanie rewitalizacja czyli prace zmierzające do odtworzenia osiemnastowiecznego parku i przywrócenia walorów zabytkowych wraz z adaptacją nowych funkcji użytkowych. Wykonanie prac ochroni Park przed zniszczeniem oraz stworzy możliwość korzystania z jego dóbr przez uczestników Ośrodka. Pełne zagospodarowanie parku umożliwi prowadzenie szerszego zakresu zajęć terapeutycznych zarówno dla podopiecznych ŚDS, jak i DPS Jedlanka.

Na pokrycie do 50% poniesionych nakładów ŚDS będzie się ubiegać o dotację od Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Cel strategiczny 4

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Podniesienie poziomu usług świadczonych w obszarze polityki społecznej zależy w dużej mierze od profesjonalnego i odpowiednio dobranego zespołu osób realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, nowoczesnych i skutecznych metod pracy.

W związku z powyższym, pracownicy PCPR dbają o podnoszenie swoich kompetencji, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach czy innych formach doskonalenia zawodowego. Sytuację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

1.	Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; • Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; • Program Usługi dla osób niepełnosprawnych	Dyrektor
2.	Formy wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku akademickim	Dyrektor
3.	Szkolenie z systemu SOW	Starszy referent, Inspektor
4.	Analiza (diagnoza) sytuacji rodzinnej i narzędzia pracy z rodziną	Koordynator (2 osoby), Psycholog
5.	Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych; umiejętności radzenia sobie w procesie wychowawczym.	Koordynator (3 osoby)
6.	Interwencja kryzysowa w stanach nadzwyczajnych. Służby i spektrum działania.	Starszy specjalista pracy socjalnej, Pracownik socjalny, Koordynator
7.	Jak przygotować się do stosowania nowej ustawy prawo zamówień publicznych.	Główny specjalista

8.	Webinarium: Wybrane problemy z klasyfikacji budżetowej.	Główny księgowy
9.	Wdrożenie i koordynacja Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) w praktyce.	Starszy specjalista, Główny księgowy, Starszy księgowy
10.	Rozliczanie projektów UE w perspektywie finansowej 2014-2020 w systemie SL 2014.	Główny specjalista
11.	Świadomy rodzic dziecka z FAS.	Koordynator(3 osoby)
12.	Zarządzanie sobą w stresie i zapobieganie wypaleniu zawodowemu u osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i terapią uzależnień.	Koordynator(3 osoby)
13.	Zmiana systemu zamówień publicznych - sprawniej ale z dodatkowymi obowiązkami - schematy wzorcowych rozwiązań w nowym systemie prawnym.	Główny specjalista
14.	Szkolenie użytkowników w zakresie nowego jednolitego pliku kontrolnego JPK_V7M w systemie rVAT.	Starszy księgowy (2 osoby)
15.	Prawne i praktyczne aspekty tworzenia i Realizacji IPR'/IPPWA.	Starszy referent
16.	Pracownicze Plany Kapitałowe.	Starszy specjalista, Starszy księgowy
17.	Ogólnopolski Kongres „PPK w jedn. Publicznych”.	Starszy specjalista
18.	Podatek dochodowy od osób fizycznych w 2020 roku. Planowane zamiany od 2021 roku.	Starszy księgowy
19.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne „trzynastki” i inne świadczenia pieniężne ze stosunku pracy w jednostkach sfery budżetowej w praktyce.	Starszy księgowy
20.	Praca zdalna i kwarantanna w jednostkach samorządu. Jak prowadzimy ewidencję podczas pracy zdalnej? Co powinien zawierać Regulamin pracy zdalnej?	Starszy specjalista
21.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych w JST i ich jednostkach organizacyjnych za 2020 rok.	Główny księgowy
22.	Praktyczne aspekty interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy i sprawcy przemocy. Przemoc seksualna wobec dziecka - zadania służb i prawne formy postępowania. Praca w czasie pandemii.	Koordynator
23.	Księgowe i budżetowe rozliczenie inwestycji i środków trwałych - rozliczenie dotacji inwestycyjnych, płatności UE oraz środków na wydatki na obiekty inwentarzowe.	Główny księgowy
24.	Zaburzenia przywiązania dziecka z FAS/FASD	Koordynator (3 osoby)

Cel ten zakłada również wzmocnienie lokalnej współpracy międzysektorowej w zakresie realizacji zadań w obszarze pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.

Wzmocnienie relacji: samorząd – trzeci sektor, stanowiący nieodłączny element społeczeństwa demokratycznego, z uwagi na rolę, jaką pełnią organizacje pożytku publicznego w procesie budowania więzi społecznych, zbliżania jednostek i społeczności lokalnych, włączania w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją.

W 2020 roku, na bieżąco była realizowana i dotowana przez powiat radomski współpraca z następującymi podmiotami:

Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” – kwota dotacji 20.000 zł.

Zakres współpracy ze Stowarzyszeniem został omówiony w sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” – program służący działaniom profilaktycznym w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie – kwota dotacji 6.000 zł.

Zakres współpracy ze Stowarzyszeniem w tym aspekcie został omówiony poniżej, w punkcie dotyczącym realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Caritas Diecezji Radomskiej Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym.

Koszt utrzymania 1 dziecka w 2020 roku to kwota **4.033 zł.** miesięcznie.

Wydatki na utrzymanie wszystkich dzieci na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosły kwotę **1.959.675,76 zł.**

Kwota dotacji, którą powiat radomski przekazał na utrzymanie dzieci pochodzących z naszego terenu to **1.271.043,77 zł.**

W związku z tym, że w placówce przebywają podopieczni pochodzący z terenu innych powiatów, na podstawie zawartych porozumień otrzymujemy dotacje tytułem zwrotu poniesionych wydatków.

Na podstawie porozumienia z Gminą Miasta Radomia powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **179.037,00 zł.**

Na podstawie porozumienia z Powiatem Warszawskim Zachodnim powiat radomski otrzymał dotację w wysokości **509.594,99 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z tego tytułu dochody uzyskane przez powiat radomski wyniosły za 2020 roku – **572.712,08 zł.**

Świetlica Środowiskowa „Betania” przy parafii Rzymsko – Katolickiej św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy – kwota dotacji 15.000 zł.

Zadania realizowane przez tę jednostkę zostały omówione w części dotyczącej zagadnień dotyczących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

III. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Dom rodzinny powinien być bezpieczną przystanią, gdzie człowiek odczuwa akceptację, zrozumienie, stabilność, poczucie wspólnoty z innymi członkami rodziny. Tak funkcjonuje rodzina zdrowa, z takiej rodziny wyrosną „zdrowe” dzieci, które w sposób odpowiedzialny założą w przyszłości swoje własne rodziny.

Niestety, wiele rodzin to środowiska dysfunkcyjne, o nieprawidłowych relacjach, takich, które uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie systemu rodzinnego. Są to rodziny, które nie są w stanie zapewnić swoim członkom odpowiednich warunków codziennego bytu i opieki, często to miejsce niebezpieczne, gdzie można doznać cierpień fizycznych i emocjonalnych.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie to niezmiennie jedno z największych wyzwań, przed którymi stoją pracownicy pomocy społecznej. To często zjawisko ukryte i zatajane, a jednocześnie występujące we wszystkich środowiskach i warstwach społecznych, niezależnie od wieku, pochodzenia, wykształcenia, majątku. Dotyka nie tylko rodziny z różnego rodzaju dysfunkcjami, ale i rodziny tzw. „porządnych obywateli”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, w omawianym okresie realizowało „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie radomskim na lata 2016-2020”, przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Radomiu Nr 106/XIII/2016 z dnia 29 stycznia 2016 roku.

Przedmiotowy dokument zakłada realizację poniżej przedstawionych celów strategicznych, mających służyć zwiększeniu skuteczności oddziaływań stosowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Diagnozowanie, monitorowanie rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim oraz analizowanie form i efektów udzielonego wsparcia.

Po zakończeniu każdego roku, Powiatowe Centrum zbiera informacje dotyczące skali zjawiska przemocy w poszczególnych gminach powiatu radomskiego. Rozeznaniu skali tego problemu służą dane uzyskane z instytucji działających w środowisku lokalnym, gdzie osoby pokrzywdzone najczęściej zgłaszają problem przemocy /posterunki policji, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych i inne/

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej /art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej/.

Głównym narzędziem służącym rozpoznawaniu zjawiska przemocy jest procedura „Niebieska Karta”, zwana dalej NK. Z danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji

w Radomiu wynika, że niestety przemoc w rodzinie jest zjawiskiem permanentnym, wykazującym tendencję wzrostową.

Sprawcami przemocy są w zdecydowanej większości mężczyźni, a jest ona skierowana najczęściej przeciwko kobietom i dzieciom.

Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą to osoby w wieku 18-67 lat, w drugiej kolejności osoby poniżej 18 roku życia, rzadziej osoby starsze w wieku powyżej 67 lat. Sprawcami przemocy najczęściej są również osoby w przedziale wiekowym 18-67 lat.

NK najczęściej wypełniane są przez organy policji zarówno na interwencjach domowych, jak również w przypadku, gdy pokrzywdzony zgłosi się osobiście w celu złożenia zawiadomienia z art. 207 kk. W omawianym okresie procedura NK została wszczęta przez w/wymienione służby 274 razy. W drugiej kolejności – NK są zakładane przez ośrodki pomocy społecznej (37 NK), gdyż niejednokrotnie problem przemocy wiąże się z innymi problemami występującymi w rodzinie i potrzebą korzystania z systemu świadczeń pomocy społecznej. W pojedynczych przypadkach procedura jest wszczynana przez jednostki oświaty, ochrony zdrowia czy gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Realizacja procedury NK odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Po podjęciu interwencji i wszczęciu procedury NK sprawa jest przekazywana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół interdyscyplinarny funkcjonuje w każdej z 13 gmin powiatu radomskiego. Jego zadaniem są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opierające się przede wszystkim na diagnozowaniu i przeciwdziałaniu problemowi przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym w/w zjawiskiem. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Realizacja wielu NK niestety trwa latami, jednak część spraw ulega pozytywnemu zakończeniu z powodu ustania przemocy i realizacji indywidualnego planu pomocy. W wielu przypadkach procedury NK ulegają zakończeniu z powodu braku zasadności dalszych działań, dzieje się tak np. wtedy, kiedy zgłoszenie przemocy jest fałszywym oskarżeniem.

2. Rozwój działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

Informacje na temat poradnictwa oraz pomocy w sytuacji kryzysowej są udostępnione mieszkańcom powiatu radomskiego w Biuletynie Informacji Publicznej. W siedzibie

Powiatowego Centrum, na tablicy ogłoszeń również znajdują się komunikaty na temat dostępnych form wsparcia, w tym możliwości skorzystania m. innymi, poradnictwa psychologicznego, porady prawnej. Upowszechnione są także ulotki dotyczące przedmiotowej problematyki, zawierające m. innymi informacje na temat funkcjonowania we wszystkich gminach powiatu radomskiego zespołów interdyscyplinarnych.

Wzorem lat ubiegłych, w 2020 roku również został przygotowany także „Informator danych teleadresowych instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, który w ramach wzajemnej współpracy został przekazany do prokuratur, sądów i komend policji.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy również opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Na zlecenie powiatu, już od wielu lat działania profilaktyczne w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą z terenu gminy Wierzbica i gmin ościennych realizuje na podstawie zawartej umowy **Parafia Rzymsko – Katolicka św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy - Świetlica Środowiskowa „Betania”**. Jednostka realizuje działania ukierunkowane na zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, a w szczególności na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków.

Świetlica prowadzi następujące formy pracy środowiskowej:

1. pomoc w nauce - poprawa wyników w nauce oraz zachowania w szkole wychowanków świetlicy,
2. pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych - zmniejszenie agresji słownej i fizycznej,
3. twórcza organizacja czasu wolnego, zwłaszcza poprzez organizację zabaw, zajęć sportowych, artystycznych i wycieczek,
4. pomoc w odkrywaniu i rozwoju indywidualnych zainteresowań oraz uzdolnień,
5. kształtowanie prawidłowych i społecznie pożądanych postaw,
6. współpraca z rodziną dziecka, poprawa relacji pomiędzy członkami rodziny,
7. przekazanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z narkotykami, alkoholem i innymi używkami, modelowanie stylu życia w trzeźwości.

Każdego dnia z programu świetlicy korzysta ok. 60 dzieci oraz młodzieży.

W okresie od 16 marca do 31 maja 2020 roku, oraz od 26 października do 30 listopada 2020 roku w związku ze stanem pandemii, zamknięciem szkół oraz zawieszeniem zajęć została zamknięta również świetlica „Betania”. Zajęcia w formie zdalnej, psychoedukacyjne oraz z psychologiem odbywały się z grupą 10 osób.

W ramach rozwoju zainteresowań podopiecznych oraz zorganizowania im aktywnie czasu wolnego odbyły się: wyjazd na lodowisko, na warsztaty kulinarne w restauracji MammaLeo, oraz warsztaty „Walentynkowe Słodkości”, oaza wakacyjna, wyjazd na św. Krzyż, wycieczka do Wadowic, bal karnawałowy „Z Kubusiem Puchatkiem” oraz „Jak z Bajki”, turnieje: szachy, warcaby, tenis stołowy, konkurs plastyczny „Wybieram Marzenia NIE Uzależnienia”, dzień wspólnoty w Skarżysku Kamiennej, udział w akcji „Gwiazdor dla najmłodszych” – paczki otrzymało 32 najmłodszych podopiecznych. W okresie od 22-27 lipca odbył się również wakacyjny obóz profilaktyczny w Korbielowie, w którym wzięło udział 32 uczestników.

Już od roku 2018 we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” Powiatowe Centrum prowadziło grupę wsparcia dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W ramach tego zadania w omawianym okresie był realizowany program, który służył wzmocnieniu posiadanych przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczych, podczas zajęć byli również motywowani do podejmowania starań o powrót dzieci do środowiska pochodzenia. Organizowane były także spotkania służące odbudowaniu relacji pomiędzy rodzicami biologicznymi, którym władza rodzicielska została ograniczona i dziećmi, umieszczonymi w pieczy zastępczej w formie wspólnych spotkań pod nadzorem specjalisty.

Przedmiotowy program obejmował m. innymi następujące zagadnienia: wychowywanie dzieci bez przemocy, poszanowanie praw dzieci, komunikacja w rodzinie, ochrona dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, właściwa realizacja zadań opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie, profilaktyka przemocy rówieśniczej, procedura podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia itp.

Liczba uczestników – 15.

3. Ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Zadanie to jest realizowane w postaci zapewnienia różnych form wsparcia osobom, które doświadczyły niewłaściwego traktowania ze strony najbliższych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu jest wpisane do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa województwa mazowieckiego prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego pod pozycją nr 80. Mieszkańcy powiatu radomskiego mogą zatem korzystać z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego oraz prawnego.

Psycholog udziela porad dla osób z terenu powiatu radomskiego, przeżywających różnego rodzaju kryzysy: kobiet – ofiar przemocy ze strony partnerów, osób zmagających się z uzależnieniem najbliższych członków rodziny, rodziców biologicznych dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej /najczęściej z powodu alkoholizmu, zjawiska przemocy w rodzinie/.

Liczba osób dorosłych korzystających z poradnictwa – 21.

Z pomocy psychologicznej korzystają również dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, zwykle z powodu przemocy fizycznej, emocjonalnej, zaniedbań ze strony rodziców.

Liczba dzieci korzystających z poradnictwa – 24.

Poradnictwo jest świadczone praktycznie codziennie, w godzinach pracy Powiatowego Centrum, stosownie do zgłaszanych potrzeb. Jednak, w celu zwiększenia dostępności tej formy pomocy psycholog czeka na osoby potrzebujące pomocy na dyżurze w każdą środę, w godz. 8.00-15.00.

W każdy pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca, osobom zdecydowanym na podjęcie kroków prawnych w celu zmiany swojej sytuacji życiowej oferujemy pomoc prawnika.

Wsparcie w tej formie jest realizowane bezpłatnie. W rejestrze poradnictwa prawnego w 2020 r. odnotowano 21 porad. Dotyczyły one między innymi pozwów o alimenty, postępowania rozwodowego, podziału majątku, a także konfliktów w rodzinie.

3 pracowników Powiatowego Centrum /kierownik zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, samodzielny referent, pracownik socjalny/ pełni funkcję członków zespołów interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej: w Iłży, Skaryszewie oraz Goździe.

4. Podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy.

Co roku, jak wynika z badań i statystyk tysiące osób doświadcza przemocy. Sprawcami najczęściej są osoby bliskie – członkowie rodziny, których rolą jest przede wszystkim troszczyć się i chronić. Bez względu na to, czy działania te mają charakter intencjonalny czy niezamierzony – skutki są tak samo bolesne. Zjawisko przemocy jest także jednym z największych zagrożeń rozwoju i bezpieczeństwa dzieci, które zawsze zostawia trwały ślad w psychice dziecka i wpływa na jego kształtującą się dopiero osobowość.

Na występowanie przemocy może mieć wpływ wiele czynników. Wynikają niekiedy z problemów osobowościowych, wysokiego poziomu agresji uwarunkowanej biologicznie, nadużywania substancji psychoaktywnych, alkoholu, obniżonej tolerancji na stres. Przyczyną może być także brak wiedzy i umiejętności wychowawczych, pochodzenie ze środowiska, gdzie przemoc była akceptowana, nie radzenie sobie z problemami życiowymi i wiele innych.

To, co odróżnia przemoc domową od innych czynów karalnych to fakt, że zwykle ma miejsce za zamkniętymi drzwiami w przysłowiowych czterech ścianach. Bardzo często, osoby doświadczające przemocy czują się osamotnione i zdane na siebie, gdyż ich dramaty rozgrywają się w „zaciszu” własnego domu.

Mając na uwadze powyższe, niezwykle ważna jest realizacja działań, które pomogą ludziom w zrozumieniu tego, czym jest przemoc i jak się przed nią bronić, jeśli już pojawi się w naszym życiu. Potrzebna jest ku temu edukacja społeczności lokalnej np. poprzez opracowanie i udostępnienie broszur i ulotek informacyjnych dotyczących tego problemu społecznego oraz dostępnych form wsparcia, poradnictwa, pomocy w sytuacji kryzysowej. Materiały o tej tematyce, przygotowywane są na bieżąco przez Powiatowe Centrum. Co roku uzyskujemy również bezpłatne materiały (broszury, ulotki) ze Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy „Niebieska Linia”, i innych organizacji, które są udostępniane wszystkim zainteresowanym w siedzibie Powiatowego Centrum.

Działania na rzecz podniesienia świadomości i wiedzy na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowania wzorca postaw negujących zjawisko przemocy są realizowane także w środowiskach rodzin zastępczych. Zagadnienia te są poruszane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyt w środowisku, rozmów zarówno z opiekunami zastępczymi, jak i wychowankami tych rodzin oraz szkoleń rodzin zastępczych, podczas których także są przekazywane uczestnikom materiały informacyjne.

Jedną z form propagowania wzorca postaw negujących zjawisko przemocy jest wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego. W celu wzmocnienia więzi rodzinnych w 2020 roku został zorganizowany dla dzieci oraz opiekunów w Muzeum Wsi Radomskiej Festyn Rodzinny, oczywiście z zachowaniem środków bezpieczeństwa oraz niestety limitem osób - 29. W imprezie wzięli udział opiekunowie oraz wychowankowie, podczas której uczestnicy mieli zapewnionych wiele atrakcji i niespodzianek m. in. ognisko i pieczenie kiełbasek, rodzinne gry terenowe, degustacja piknikowych smakołyków, artystyczne skręcanie balonów, malowanie twarzy, tatuaże, rozgrywki sportowe oraz konkursy z nagrodami, i w razie potrzeby możliwość indywidualnej rozmowy ze specjalistami.

5. Działania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej.

Działania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej w 2020 roku nie były realizowane.

Warunkiem realizacji programów adresowanych do sprawców jest pozyskanie osób zainteresowanych. Najczęściej potencjalni uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego są zgłaszani przez zespoły interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej lub komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W omawianym okresie, żadna z gmin powiatu radomskiego nie zgłosiła osób chętnych do udziału w przedmiotowym programie.

6. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Skuteczność działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dużej mierze zależy od kompetencji osób zaangażowanych w proces pomocy. Rozwinięcie współpracy, możliwości wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy różnymi podmiotami zobligowanymi do wykonywania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy jest warunkiem skuteczności podejmowanych w tym obszarze działań.

W omawianym okresie pracownicy Centrum, wzmacniając swoje kompetencje zawodowe, wzięli udział w następujących szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy:

- Analiza (diagnoza) sytuacji rodzinnej i narzędzia pracy z rodziną – 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog.
- Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w procesie wychowawczym - 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- Interwencja kryzysowa w stanach nadzwyczajnych. Służby i spektrum działania - starszy specjalista pracy socjalnej, pracownik socjalny, 1 koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.
- Zarządzanie sobą w stresie i zapobieganie wypaleniu zawodowemu u osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i terapią uzależnień - 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- Praktyczne aspekty interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy i sprawcy przemocy. Przemoc seksualna wobec dziecka - zadania służb i prawne formy postępowania. Praca w czasie pandemii.

Zadania realizowane przez pracowników Powiatowego Centrum często obciążają emocjonalnie np. w sytuacji, gdy zachodzi konieczność wykonania postanowienia sądu dotyczącego odizolowania dziecka od rodziny biologicznej i umieszczenia w zastępczej formie pieczy. Ogromną rolę odgrywa w tym zakresie wsparcie zatrudnionego na pełen

etat psychologa. Psycholog służy pomocą mieszkańcom powiatu radomskiego będącym w sytuacjach kryzysowych, ale w razie potrzeby także pracownikom. Na bieżąco ściśle współpracuje zwłaszcza z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, celem konsultacji ich działań i zwrócenia szczególnej uwagi na te rodziny, które w jakiś aspektach radzą sobie słabiej, czy przeżywają różnego rodzaju kryzysy. Jeśli zachodzi potrzeba, razem z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczy w wizytach w środowisku rodziny zastępczej, czy w szkołach, służąc radą przy rozwiązywaniu występujących problemów. Podczas wykonywania postanowień sądów służy wsparciem nie tylko dzieciom i ich rodzicom biologicznym, ale także i pracownikom odbierającym dziecko. Psycholog jest obecny także na każdym zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanym przez Powiatowe Centrum, co pozwala na bieżące monitorowanie funkcjonowania dzieci w pieczy, omówienie sytuacji rodzinnej, korygowanie stosowanych przez opiekunów zastępczych metod wychowawczych itp. Powyższe skutkuje często podjęciem indywidualnej pracy z danym wychowankiem i jego rodziną.

IV. Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych i podopiecznych pieczy zastępczej

Przedmiotowe zagadnienie obejmuje tematykę związaną z przyznawaniem świadczeń m. innymi na podstawie decyzji administracyjnych i wydatkowaniem na tej podstawie środków finansowych, sporządzaniem list wypłat, rozliczeniami finansowymi z gminami powiatu radomskiego, które partycypują w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, zawieraniem porozumień pomiędzy powiatami.

Dane na temat rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie radomskim.

Typy rodzin zastępczych	Rok 2020 /stan na 31.12.2020 r./	
	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	56	75
Rodzina zastępcza	20	24

niezawodowa		
Rodziny zastępcze zawodowe	8	26
W tym:		
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	7
Specjalistyczne	1	2
Zawodowe	4	17
oraz Rodzinny Dom Dziecka	1	8
Ogółem:	85	133

Większość rodzin, o których mowa powyżej funkcjonuje od lat, w omawianym okresie powstało natomiast **10** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej /w rodzinach nowo powstałych i już funkcjonujących/ - to **22**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w rodzinach zastępczych mają prawo pozostać pełnoletni wychowankowie, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem, że kontynuują proces edukacji. Rodziny zastępcze, w takiej sytuacji nadal otrzymują pomoc finansową na ich utrzymanie.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w rodzinach zastępczych przebywało **32** pełnoletnich podopiecznych.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń za IV kwartały 2020 roku wynosi:

1.652.207,90 zł.

W tym:

rodziny spokrewnione – **645.045,33 zł.** niezawodowe – **365.336,70 zł.**, zawodowe – **427.643,18 zł.**, RDDz – **46.722,56 zł.**, pomocowe – **7.063,74 zł.**, świadczenia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych usamodzielniających się – **160.396,39 zł.**

Łączna kwota wypłaconych za IV kwartały 2020 roku świadczeń obejmuje:

- świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **1.417.986,87 zł.** dla 99 rodzin zastępczych, w których przebywało 158 dzieci /w tym: dla 1 dziecka cudzoziemskiego w 1 rodzinie zastępczej – **5.926,27 zł.** i 6 rodzin pomocowych – **7.063,74 zł./**

- świadczenia miesięczne na kontynuowanie nauki - na łączną kwotę **123.018,39 zł** dla 26 dorosłych wychowanków rodzin zastępczych.
- 7 świadczeń na usamodzielnienie dla 7 wychowanków w łącznej wysokości **29.493 zł.**
- 4 świadczeń dla 4 wychowanków na zagospodarowanie w łącznej wysokości **7.885 zł.**
- 26 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny w łącznej wysokości **40.300,- zł.**
- 3 świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - w łącznej wysokości **6.000,- zł.**
- środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania dla 5 rodzin zawodowych w łącznej wysokości **27.524,64 zł.**

W 2020 roku Powiatowe Centrum realizowało umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z:

- 3 pogotowiami rodzinnymi w gminach: Jedlnia Letnisko, Gózd.
- 7 zawodowymi rodzinami w gminach: Kowala, Wierzbica, Jedlnia Letnisko, Iłża.
- 1 rodziną specjalistyczną w gminie Jastrzębia.

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W POGOTOWIACH RODZINNYCH			
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2020	Stan na dzień 31.12.2020 r.
Pogotowie – Gózd	61	2	2
Pogotowie – Jedlnia Letnisko	38	4	2
Pogotowie – Jedlnia Letnisko	3	3	3
ŁĄCZNIE:	102	9	7

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINNYCH DOMACH DZIECKA			
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2020	Stan na dzień 31.12.2020 r.
RDD – Jedlińsk	8	8	8

ROK 2020	RODZINY ZAWODOWE			RODZINA ZASTĘPCZA SPECJALISTYCZNA		
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2020	Stan na dzień 31.12.2020 r.	Od momentu powstania	W trakcie roku 2020	Stan na dzień 31.12.2020 r.
Gm. Wierzbica	11	5	3	-	-	-
Gm. Kowala Umowa rozwiązana 14.08.2020 r.	10	4	0	-	-	-
Gm. Jedlnia Let.	8	5	5			
Gm. Jedlnia Let.	8	6	6			
Gm. Ilża	3	3	3	-	-	-
Gm. Jastrzębia	-	-	-	4	2	2

Rodziny zawodowe wykonują swoje zadania na podstawie umów zleceń. Za IV kwartały 2020 roku wypłacono wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej wysokości **388.304,88 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Uzyskane na tej podstawie dochody z gmin za pobyt wychowanków w rodzinach zastępczych wyniosły w omawianym okresie **533.183,48zł.**

Na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonano wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na kwotę **21.040,00 zł.**, 2 świadczenia na usamodzielnienie w formie pieniężnej w kwocie **5.205,- zł.** i 2 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie **3.154,- zł.**

Łącznie wydatkowano **29.399,00 zł.**

Zadaniem, wynikającym z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, realizowanym przez zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej już od kwietnia 2016 roku jest wypłata dodatków wychowawczych dla dzieci w rodzinach zastępczych, a od 1 lipca 2019 r. również wypłata dodatków wychowawczych dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mieszczących się na terenie powiatu radomskiego.

W 2020 roku dokonaliśmy wypłaty **1.278** świadczeń dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w łącznej kwocie **624.866,93 zł.** oraz 328 świadczeń dla dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym na łączną kwotę **158.009,81 zł.**

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. rodzinom zastępczym, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz osobom uczącym /do ukończenia 20 roku życia lub 24 roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności/ przysługuje raz w roku świadczenie Dobry Start. Wysokość świadczenia zgodnie z § 5 w/w rozporządzenia wynosi 300,- zł. Łącznie w 2020 r. wypłacono 140 świadczeń na łączną kwotę **42.000,- zł.**

Realizacja art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Obowiązkiem Powiatowego Centrum jest pokrywanie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu radomskiego, które na mocy orzeczeń sądowych zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W 2020 roku **26** wychowanków przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatów: Grójeckiego, Kozienickiego, Warszawskiego Zachodniego, Dębickiego, Pruszkowskiego, Ostrowieckiego, Białobrzeskiego oraz Gminy Miasta Radomia. Powiat radomski przekazał z tego tytułu dotacje celowe za IV kwartały ubiegłego roku w łącznej wysokości **299.638,63 zł.**

Natomiast, **27** wychowanków pochodzących z terenu Gminy Miasta Radomia, Miasta st. Warszawy, Bielska – Białej, powiatów: Starachowickiego, Średzkiego, Świdnickiego, Nowotomyskiego, Zwoleńskiego, Gliwickiego, Giżyckiego, Włodawskiego, Szydłowieckiego, Łęczyńskiego i Kozienickiego przebywa w rodzinach zastępczych zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego. Na podstawie zawartych z tymi powiatami porozumień powiat radomski otrzymał w minionym roku tytułem zwrotu kosztów utrzymania dotacje celowe w wysokości **302.143,44 zł.**

Ponadto, w 2020 roku **10** naszych podopiecznych przebywało w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu lipskiego oraz szydłowieckiego. Na utrzymanie małoletnich została przekazana dotacja w kwocie **457.297,14 zł.**

V. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

Świadczenia dla rodzin zastępczych:

świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania 154 dzieci w 95 rodzinach zastępczych	1 550 999 zł
świadczenia na poprawę jakości sprawowanej opieki	12 000 zł
świadczenia jednorazowe związane z z przyjęciem dziecka do nowej rodziny zastępczej	43 000 zł
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkaniowego w budynku jedno lub wielorodzinnym	24 000 zł
świadczenia do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	4 500 zł
świadczenia na kontynuowanie nauki dla 22 wychowanków rodzin zastępczych	125 786 zł
świadczenia na zagospodarowanie dla 3 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	3 154 zł
świadczenia na usamodzielnienie 2 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	8 517 zł
świadczenia związane z wystąpieniem zdarzeń losowych	5 000 zł
Razem świadczenia dla rodzin zastępczych	1 776 956 zł

Wynagrodzenia bezosobowe dla zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych, osób do pomocy oraz psychologa w łącznej wysokości **410 684,80 zł.**

Zgodnie z art. 85 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego, przysługuje wynagrodzenie.

Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 3 osób :

$$(3064 * 12 \text{ m-cy}) * 3 \text{ rodziny} = 110\,304,00 \text{ zł}$$

Razem 110 304,00 zł

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i art. 226 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym specjalistycznym przysługuje wynagrodzenie miesięczne.

Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 1 osoby:

$$(3.059,20 * 12 \text{ m-ce}) = \mathbf{36\,710,40 \text{ zł}}$$

Zgodnie z art. 85 ust. 1, art. 226 ust. 5 i art. 234 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym (wielodzietnym) przysługuje wynagrodzenie miesięczne.

Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 1 osoby:

$$(3.059,20 \times 12 \text{ m-ce}) = \mathbf{36\ 710,40 \text{ zł}}$$

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinnym domom dziecka przysługuje wynagrodzenie miesięczne.

Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 1 osoby:

$$(3.100,00 \times 12 \text{ m-cy}) = \mathbf{37\ 200,00 \text{ zł}}$$

Zgodnie z art. 85 ust. 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym, przysługuje wynagrodzenie miesięczne. Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 3 osób:

$$(2.385 \times 12 \text{ m-cy}) \times 1 \text{ rodzina} = 28\ 620,00 \text{ zł}$$

$$(2.585 \times 12 \text{ m-cy}) \times 2 \text{ rodziny} = 62\ 040,00 \text{ zł}$$

$$\mathbf{Razem \quad \quad \quad 90\ 660,00 \text{ zł}}$$

Zgodnie z art. 64 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzono możliwość zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 1 osoby:

$$(2.720 \times 12 \text{ m-cy}) \times 2 \text{ rodziny} = 65\ 280,00 \text{ zł}$$

$$(2.720 \times 6 \text{ m-cy}) \times 1 \text{ rodzina} = 16\ 320,00 \text{ zł}$$

$$\mathbf{Razem \quad \quad \quad 81\ 600,00 \text{ zł}}$$

Wynagrodzenia dla osób przeprowadzających **badania psychologiczne** dla kandydatów, nowo powstałych rodzin zastępczych i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

$$70 \text{ rodzin} \times 250,- \text{ zł} = \mathbf{17\ 500 \text{ zł}}$$

Zatrudnienie pedagoga:

Zgodnie z art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy obowiązek organizacji posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Posiedzenia zespołów powinny odbywać się przy udziale w szczególności pedagoga.

Powiatowe Centrum do tej pory nie zatrudniało pedagoga. Z wytycznych uzyskanych ze strony jednostki nadrzędnej tj. Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie wynika, że oceny sytuacji dziecka należy dokonywać przy udziale osoby zatrudnionej na stanowisku pedagoga. Takiej funkcji nie powinien pełnić koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, czy inna osoba mająca wykształcenie pedagogiczne, ale zatrudniona na innym stanowisku.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba zatrudnienia pedagoga, do którego zadań będzie należało uczestnictwo we wszystkich posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, przeprowadzanie badań pedagogicznych u kandydatów na opiekunów zastępczych oraz przygotowywanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Umowa zlecenie z pedagogiem - wynagrodzenie **500,- zł.** miesięcznie /około 30 godzin pracy w miesiącu/.

§ 4170 płaca brutto: **1.000 zł. m-cznie x 12 miesięcy = 12.000 zł.**

§ 4110 składki społ.: **12.000 zł. zł. x 17,22% = 2.066 zł.**

§4120 FP: **12.000 zł. zł. x 2,45%= 294 zł.**

Razem: **14.360 zł.**

Realizacja programu służącego działaniom profilaktycznym:

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W 2021 roku planujemy zrealizowanie programu, który będzie służył wzmocnieniu realizowanych przez rodziców funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zapobieganiu umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy. Przedmiotowy program obejmowałby m. innymi następujące zagadnienia: wychowywanie dzieci bez przemocy, poszanowanie praw dzieci, komunikacja w rodzinie, ochrona dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, realizacja zadań opiekuńczo – wychowawczych, profilaktyka przemocy rówieśniczej, procedura podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia.

Koszt realizacji zadania: **6.000,- zł.**

/kwota ta obejmuje organizację zajęć, zawarcie umów zleceń ze specjalistami m.in. w zakresie resocjalizacji i profilaktyki społecznej, pedagogiki, psychologii, terapii pedagogicznej i terapii rodzin/.

Zadanie to będzie realizować organizacja pożytku publicznego wyłoniona na podstawie konkursu.

Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia. Zadanie będzie realizowane przez organizację pożytku publicznego, wyłonioną na podstawie konkursu.

W ramach tego zadania planuje się organizację 12 spotkań grup wsparcia dla około 30 rodzin raz w miesiącu. W tym samym czasie równolegle odbywałyby się zajęcia dla wychowanków tych rodzin. Obejmowałyby tematykę budowania prawidłowych relacji w rodzinie, profilaktyki i terapii uzależnień, nowoczesnych technologii oraz zagrożenia cyberprzemocą. Ponadto służyłyby wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich oraz przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego. Uczestnicy grupy wsparcia będą mieli również możliwość skorzystania z porady specjalisty np. terapeuty. Indywidualne wsparcie odbywać się będzie w tym samym czasie co spotkania grupowe, a rodziny korzystać będą z tej formy wsparcia w także na wynagrodzenie dla specjalistów w zakresie resocjalizacji i profilaktyki społecznej, pedagogiki, psychologii terapii pedagogicznej i terapii rodzin oraz prowadzenia mediacji.

Koszt realizacji zadania: **21.000,- zł.**

Promocja rodzicielstwa zastępczego:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej. Aby zainteresować osoby i rodziny pełnieniem tej odpowiedzialnej funkcji, a także pozyskać nowych kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej zawodowej konieczna jest promocja zastępczego rodzicielstwa.

Realizację tego zadania zakłada również 3 letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej.

Koszt realizacji zadania: **2.500,- zł.**

Kwota ta byłaby przeznaczona na wydruk materiałów promocyjnych np. plakatów, ulotek, publikację artykułu w prasie itp.

VI. Przegląd zadań realizowanych w 2020 roku na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu radomskiego.

Bariery i ograniczenia, które utrudniają swobodne funkcjonowanie nie są wynikiem niepełnosprawności, lecz wyzwaniem do ciągłej zmiany otaczającej nas rzeczywistości. Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność ma miejsce, kiedy osoba, z powodu swojej niepełnosprawności, traktowana jest gorzej niż inna osoba w podobnej sytuacji. Samorząd powiatowy w trosce o niepełnosprawnych mieszkańców realizuje szereg zadań, które mają na celu wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W 2020 roku z powodu pandemii sytuacja osób niepełnosprawnych uległa zmianie, placówki pobytu dziennego decyzją wojewody zostały zamknięte, uczestnicy musieli pozostać w domu. W związku z tym Powiatowe Centrum oprócz dotychczas realizowanych

zadań przystąpiło do realizacji nowych zadań i programów mających na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu, tak aby pozostawały one nadal aktywne i niepozbawione szans na kontynuację swojego rozwoju. Działania te wpisują się w zakres zadań „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024” i „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej na lata 2020-2023” przyjętych przez Radę Powiatu w formie Uchwały.

W ramach tarczy antykryzysowej w związku z zawieszeniem działalności placówek dziennego pobytu został uruchomiony program składający się z modułów pn. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Moduł III tego programu skierowany był do indywidualnych osób z niepełnosprawnościami, które przez okres co najmniej pięciu następujących po sobie dni roboczych nie mogły korzystać z opieki w placówce rehabilitacyjnej. Wysokość pomocy wynosiła 500 złotych miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, za okres nie dłuższy niż 5 miesięcy. Realizacja tego programu była dużym wyzwaniem, ponieważ dodatkowo w okresie sprawozdawczym do Powiatowego Centrum w formie elektronicznej lub papierowej wpłynęło 531 wniosków, z których pozytywnie rozpatrzono 494 wnioski, a pomoc finansową w łącznej wysokości - 581.000 złotych otrzymało 253 uczestników placówek dziennego pobytu.

Moduł IV w/wymienionego programu skierowany był do powiatów, które w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Wysokość pomocy wynosiła 100.000 złotych nie więcej, niż 50% poniesionych wydatków. Program nie określał zakresu przedmiotowej pomocy, forma wsparcia wynikała ze specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami na terenie danego powiatu. W ramach tego programu na wniosek Powiatowego Centrum została zrefundowana pomoc udzielona dla Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy w wysokości 50.000 złotych i Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach w wysokości 50.000 złotych.

Środki Finansowe na realizację działań w ramach programów celowych przekazywane są samorządom powiatowym na podstawie złożonych wystąpień lub wniosków o dofinansowanie, natomiast na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na podstawie ustalonego przepisami algorytmu. W roku sprawozdawczym środki PFRON z algorytmu wynosiły - **3.517.294 zł.** Po otrzymaniu informacji o wysokości limitu środków na 2020 r. Rada Powiatu w Radomiu podjęła Uchwałę Nr 209/XVIII/2020 z dnia 24 kwietnia 2020r w sprawie określenia zadań i wysokości środków na te zadania, której realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie w Radomiu. Ponieważ zapotrzebowanie ze strony wnioskodawców było inne niż zaplanowano, Rada Powiatu w celu pełnego ich wykorzystania dokonała w trakcie roku przesunięć pomiędzy poszczególnymi zadaniami w formie Uchwały (Uchwała Nr 252/XXII/202 z dnia 21 września 2020 r. i Uchwała nr 277/XXVI/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r.).

Ostatecznie Plan finansowy środków PFRON na 2020 roku przedstawiał się następująco:

Tabela 1;

Lp.	Wyszczególnienie zadań;	Plan po zmianach 2020 r.
1.	Dofinansowanie do kosztów likwidacji barier architektonicznych.	193.604
2.	Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.	994.350
3.	Dofinansowanie do kosztów zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.	20.109
4.	Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy wraz z pochodnymi.	20.000
5.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.	163.341
6.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.	117.020
7.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach.	717.360
8.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej.	717.360
9.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym.	512.400
10.	Dofinansowanie do kosztów sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.	21.750
11.	Dofinansowanie do kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej.	40.000
RAZEM		3.517.294

Źródło danych; dane PCPR z 2020r.

Realizację zadań określonych w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019 – 2024” oraz w w/wymienionej Uchwale Rady Powiatu w Radomiu w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki PFRON na 2020 rok przedstawia niniejsze sprawozdanie:

**Cel 1. Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób
z niepełnosprawnością.**

1.1.a. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Udziałem w turnusie rehabilitacyjnym w 2020 roku zainteresowanych było łącznie 410 osób z niepełnosprawnością, w tym 319 osób dorosłych i 91 dzieci. W ramach zaplanowanych środków dofinansowanie otrzymało 117 osób dorosłych, 18 dzieci i 73 opiekunów. Z powodu pandemii Covid-19 i zamknięcia ośrodków rehabilitacyjnych na kilka miesięcy w roku, z przyznanego dofinansowania skorzystało 69 osób dorosłych z niepełnosprawnością znaczną lub umiarkowaną, 11 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 45 opiekunów. Wysokość dofinansowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wynosi od 20-30% przeciętnego wynagrodzenia z kwartału poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku. W roku sprawozdawczym wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosiła od 1.479 zł do 1.599 zł dla dzieci i osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz od 1.332 zł do 1.440 zł dla osób z umiarkowanym stopniem i od 986 zł do 1.066 zł dla opiekunów. Udział w turnusie rehabilitacyjnym wpływa na poprawę sprawności psychofizycznej, poprawę umiejętności społecznych, nawiązywanie i poszerzanie kontaktów społecznych i rozwijanie zainteresowań uczestników.

Szczegółowe informacje przedstawia tabela:

Tabela 2,

Liczba Wnioskodawców wraz z opiekunami	Liczba osób niepełnosprawnych którym przyznano dofinansowanie	Liczba osób niepełnosprawnych którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania
Dzieci, młodzież wraz z opiekunami			
91	35	21	27.395
Osoby dorosłe wraz z opiekunami			
319	173	104	135.946
Ogółem			
410	208	125	163.341

Źródło danych – dane PCPR z 2020 r.

1.1.b. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Sprzęt rehabilitacyjny to urządzenia i przedmioty do rehabilitacji w warunkach domowych. Sprzęt rehabilitacyjny traktowany jest w przepisach odrębnie niż wyroby medyczne. Nie ma określonego katalogu sprzętu rehabilitacyjnego. W związku z tym Powiatowe Centrum udziela dofinansowania na wniosek osoby niepełnosprawnej poparty zaświadczeniem lekarza specjalisty, o konieczności rehabilitacji w warunkach domowych. W 2020 roku dofinansowanie do kosztów zakupu sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 23 wnioskodawców.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Tabela 3,

Rodzaj sprzętu rehabilitacyjnego	Wypłacone dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	
	Liczba osób	Kwota dofinansowania
Rower stacjonarny	6	5.000,30
Orbitrek	4	7.179,20
Materac rehabilitacyjny	4	920,00
Atlas do ćwiczeń	1	1.319,99
Rotor zespolony	1	1.160,00
Bieżnia	2	3.248,70
Piłka gimnastyczna	2	90,00
Półkule sensoryczne	1	150,00
Wycinek kuli z sandałami	1	400,00
Mata masująca	1	640,00
Razem	23	20.108,19

Źródło danych – dane PCPR z 2020 r.

1.1.c. Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze to przedmioty niezbędne do samodzielnego funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością np. protezy, kule, wózki inwalidzkie, aparaty słuchowe, cewniki, na które lekarz wystawia zlecenie. Wykaz przedmiotów, które są dofinansowywane ze środków PFRON skatalogowany jest w załączniku

do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2019 roku w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie lekarza. Dokument ten określa również limity dofinansowania do poszczególnych przedmiotów ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), które stanowią podstawę dofinansowania ze środków PFRON zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON. Podstawą otrzymania dofinansowania jest wniosek, zlecenie wydane przez lekarza oraz dowody zakupu. W ramach tego zadania w ciągu roku z pomocy korzysta najwięcej osób, środki są planowane tak, aby zrealizować wszystkie wnioski. W 2020 roku złożono 1.146 wniosków na łączną kwotę 994.283,89 złotych. 50 wniosków ze względów formalnych lub merytorycznych (np. nieprawidłowo sporządzona faktura, nieuzupełnienie wymaganych dokumentów) została rozpatrzona negatywnie.

Nazwa przedmiotów oraz liczba zrealizowanych wniosków.

Tabela 4,

Rodzaj przedmiotu ortopedycznego / środka pomocniczego	Liczba zrealizowanych wniosków	Wysokość wypłaconych środków
Aparaty słuchowe i wkładki	144	382.469,00
Wkłady anatomiczne, cewniki i worki	862	366.854,39
Protezy	25	97.480,00
Wózki inwalidzkie	27	95.083,00
Materace przeciwoleżynowe	23	3.580,00
Szklą okularowe	2	90,00
Buty ortopedyczne	21	8.455,50
Pionizatory i urządzenia multifunkcyjne	5	15.178,00
Inne (peruki poduszki przeciwoleżynowe, chodziki, kule, ortezy, gorsety)	37	25.094,00
Razem	1146	994.283,89

Źródło danych – dane PCPR z 2020 r.

1.1.d. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło w 2020 roku - 35 wniosków w sprawie dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych. Mimo pandemii i reżimu sanitarnego wnioski rozpatrywane były zgodnie z procedurą realizowaną jak w latach ubiegłych tj. w każdym przypadku rozpatrzenie wniosku poprzedzone było wizytą dwóch pracowników PCPR w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. W czasie oględzin sporządzony był protokół zawierający zakres prac remontowo-budowlanych niezbędnych do likwidacji barier, stosownie do indywidualnych potrzeb wnioskodawcy. Protokół z wizji stanowił podstawą sporządzenia przez wnioskodawcę kosztorysu inwestorskiego zawierającego wykaz prac i materiałów oraz ich koszt, na podstawie którego została określona wartość inwestycji. W ramach wypłaconego dofinansowania w wysokości 193.522,28 złotych (dofinansowanie wynosi 95% zatwierdzonych kosztów ogółem) dla 17 wnioskodawców zostały zlikwidowane bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania lub jego najbliższym otoczeniu, w zakresie wykonania podjazdu do drzwi wejściowych, zakupu i montażu dźwigu pionowego (windy), zakupu i montażu krzesła do transportu pionowego, dostosowania łazienki. Pozostałe wnioski ze względu na brak środków zostały rozpatrzone negatywnie.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i wypłaconego dofinansowania likwidacji barier architektonicznych przedstawia tabela.

Tabela 5,

Likwidacja barier architektonicznych						
Wnioskodawca/ zakres dostosowania	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dzieci (dostosowanie łazienki oraz zakup i montaż krzesła schodowego)	5	184.190	2	25.786	2	24.085,16
Osoby w wieku aktywności zawodowej(dostosowanie łazienki, zakup i montaż platformy pionowej)	16	326.780,07	5	123.397	5	121.388,03
Osoby powyżej wieku aktywności zawodowej	14	188.700	10	50.817	10	48.049,09

(dostosowanie łazienki, budowa podjazdu)						
Razem	35	699.670,07	17	200.000	17	193.522,28

Źródło danych – dane PCPR z 2020r.

1.1.d. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.

W okresie sprawozdawczym w ramach tego zadania wpłynęło 58 wniosków. Najczęściej wnioskowanym przedmiotem w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się przez osoby mające trudności w porozumiewaniu się z powodu różnych ograniczeń, w tym ruchowych, wzroku, słuchu, mowy był sprzęt komputerowy. W ramach likwidacji barier technicznych przez osoby z ograniczeniami ruchowymi, łóżko ortopedyczne specjalnie dostosowane do indywidualnych potrzeb wnioskodawcy. Dofinansowanie obejmowało koszt zakupu wnioskowanego przedmiotu maksymalnie do 95% kosztów, jednak nie więcej niż 3.400 złotych do sprzętu komputerowego i 2.000 złotych do łóżka ortopedycznego/rehabilitacyjnego. Zaplanowane środki finansowe umożliwiły likwidację barier dla 34 osób, w tym dla 19 osób zlikwidowane zostały bariery w komunikowaniu się, a dla 15 osób bariery techniczne.

Bariery techniczne i w komunikowaniu się to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania przedmiotów lub urządzeń odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne funkcjonowanie, porozumiewanie się lub przekazywanie informacji.

Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6,

	Bariery techniczne					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wyplacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o dofinansowanie w tym;	24	72.019,50	15	54.220	15	54.103,75
Osoby dorosłe	21	64.061,50	13	48.305	13	48.188,75
Dzieci	3	7.958	2	5.915	2	5.915
	Bariery w komunikowaniu się					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wyplacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o						

dofinansowanie w tym;	34	134.383,85	19	62.980	19	62.915,64
Osoby dorosłe	20	90.297,15	13	41.060	13	40.995,65
Dzieci	14	44.086,70	6	21.920	6	21.919,99
Razem bariery techniczne i w komunikowaniu się	58	206.403,35	34	117.200	34	117.019,39

Źródło danych – dane PCPR z 2020r.

1.2. Realizacja programów celowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, innych programów i działań mających na celu zmniejszenie, likwidację barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji w szczególności poprzez:

- a) likwidację bariery transportowej
- b) likwidację bariery w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym
- c) likwidację bariery w poruszaniu się
- d) pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej
- e) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W tym zakresie Powiatowe Centrum realizowało program pn. „Aktywny samorząd”, który składa się z dwóch modułów: Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Wnioski wpływały do PCPR w formie elektronicznej za pomocą programu SOW i w formie tradycyjnej (papierowej) w okresie od 01 marca do 31 sierpnia w ramach Modułu I, od 1 marca do 31 marca i od 4 września do 10 października w ramach Modułu II. Łącznie w ramach obu modułów wpłynęło 169 wniosków, z czego do dofinansowania zakwalifikowało się 147 osób, z którymi zawarto umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 705.918,10 złotych, w tym:

1.2.a.likwidacja bariery transportowej, (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu oraz pomoc w uzyskaniu prawa jazdy).

O pomoc finansową w ramach tego zadania, na zakup dwóch podnośników samochodowych, fotela obrotowego na przednim siedzeniu i pomoc w uzyskaniu prawa jazdy ubiegało się 4 osoby. Wszystkie te osoby, otrzymały dofinansowanie, na kwotę

26.802 zł, w tym pomoc w uzyskaniu prawa jazdy na kwotę 1.252 złotych.

1.2.b. likwidacja bariery w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu).

W ramach tego zadania 39 osób ubiegało się o dofinansowanie między innymi do zakupu komputera stacjonarnego, laptopa, drukarki, urządzeń wielofunkcyjnych oraz szkoleń w zakresie nabytych urządzeń. Dofinansowanie otrzymało 31 osób na łączną kwotę 169.776 zł.

1.2.c. likwidacja bariery w poruszaniu się,
(pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, co najmniej na III poziomie jakości, pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego).

W ramach tego zadania dofinansowanie otrzymało 35 osób z niepełnosprawnościami w tym; 15 osób do zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 9 osób do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 9 osób do naprawy posiadanego wózka o napędzie elektrycznym, 2 osoby do zakupu protezy co najmniej na III poziomie jakości. Łącznie wartość pomocy w tym obszarze wyniosła 243.900 zł.

1.2.d. pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej została przyznana jednej osobie, która ubiegała się o dofinansowanie, w kwocie 312 złotych.

1.2.e. pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym lub policealnym.

Jest to pomoc finansowa skierowana dla osób posiadających co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności, które pobierają naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub prowadzą przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W ramach tego obszaru w 2020 roku pomoc finansową w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym lub policealnym otrzymało 77 osób na łączną kwotę 226.862 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i przyznanego dofinansowania w ramach programu pn. „Aktywny samorząd” przedstawia tabela.

Tabela nr 7

Moduł I (zakres dofinansowania)	Złożone wnioski	Wnioski przyjęte do dofinansowania	Kwota dofinansowania
Oprządkowanie do samochodu	3	3	25.550
Prawo jazdy kategorii „B”	1	1	1.252
Sprzęt elektroniczny	36	28	175.006,10
Szkolenie obsługi sprzętu elektronicznego	3	3	8.000
Zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	18	15	167.073
Zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprządkowania elektrycznego do wózka ręcznego	12	9	64.125
Naprawa wózka elektrycznego	10	9	23.538
Zakup protez	2	2	14.200
Zapewnienie opieki dla osoby zależnej	2	1	312
Moduł II (pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym)	82	77	226.862
Razem	169	148	705.918,10

Źródło danych – dane PCPR z 2020r.

Zgodnie z dokumentami programowymi po zakończeniu okresu realizacji programu przeprowadzana jest ewaluacja wykorzystania przedmiotu dofinansowania otrzymanego w ramach tego programu w roku poprzednim.

W celu skontrolowania efektywności realizowanego programu przeprowadzone zostały ankiety ewaluacyjne na reprezentatywnej grupie 52 osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania w 2019 roku.

Z przeprowadzonych ankiet wśród osób korzystających z Modułu I wynika, że wszyscy respondenci opowiedzieli się za tym, że udział w programie „Aktywny samorząd” Moduł I przyczynił się do zlikwidowania lub zmniejszenia barier uniemożliwiających uczestnictwo w życiu społecznym a tym samym wpłynął na poprawę ich sytuacji społecznej (97% - 30 osób odpowiedziało „tak”, a 3% - 1 osoba odpowiedziała „częściowo”). Również 100% ankietowanych uważa, że otrzymany w ramach dofinansowania sprzęt posiada parametry techniczne odpowiadające rodzajowi ich niepełnosprawności i spełnia oczekiwania określone we wniosku (97% - 30 osób odpowiedziało „tak”, a 3% - 1 osoba odpowiedziała „częściowo”). Dla 97% ankietowanych w wyniku uczestnictwa w programie wzrosła aktywność społeczna, a u 3% respondentów wzrosła częściowo. Wśród respondentów 58% uważa, że udział w programie „Aktywny samorząd” Moduł I wpłynął na poprawę ich aktywności zawodowej, oprócz tego jeszcze 3% respondentów uważa, że wpłynął chociaż w części na poprawę ich aktywności zawodowej, a zakupiony sprzęt w ramach przyznanego dofinansowania jest wykorzystywany do pracy zawodowej lub nauki, chociażby częściowo, przez 87% ankietowanych.

Z przeprowadzonych ankiet wśród osób korzystających z Modułu II wynika, że udział w programie zmniejszył lub zlikwidował bariery związane z dostępem do edukacji i znacząco wpłynął na decyzję o podwyższeniu lub kontynuowaniu przez nich nauki. Wszystkie osoby (100%) pomyślnie ukończyły naukę w semestrze objętym dofinansowaniem, a udzielona pomoc wpłynęła u wszystkich ankietowanych na podwyższenie bądź kontynuowanie nauki. W wyniku uczestnictwa w programie u 86% respondentów wzrosła aktywność społeczna. Ponadto, w wyniku uczestnictwa w programie u 62% ankietowanych wzrosła aktywność zawodowa. Należy również zauważyć, iż 47,5% respondentów dzięki udziałowi w programie jest zatrudnionych. Spośród wszystkich ankietowanych aktywnych zawodowo 28,5% stanowią kobiety, a mężczyźni stanowią 24%.

Realizacja założeń programu i oczekiwania z nim związane zostały ocenione przez ankietowanych pozytywnie. Przyznane w ramach programu dofinansowanie umożliwiło uczestnikom poprawę jakości ich życia oraz stworzyło warunki do rozwijania zainteresowań, a także miało duży wpływ na podjęcie oraz kontynuowanie nauki. Jak wynika z przeprowadzonych badań uczestnictwo w programie dało tym osobom możliwość partycypowania w życiu społecznym, a tym samym pozwoliło na większą samodzielność

w wykonywaniu codziennych czynności. W ramach prowadzonych badań ewaluacyjnych

wykazano, że zarówno w Module I jak i Module II uczestnictwo w programie umożliwiło beneficjentom podjęcie lub kontynuowanie zatrudnienia.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że w 2019 roku główne założenia dotyczące programu zostały przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu zrealizowane. Jest to odzwierciedlone w wynikach badania efektów realizacji programu z których wynika, że kluczowe wskaźniki ewaluacyjne tj. wskaźnik rezultatu i wskaźnik wpływu zostały osiągnięte.

1.3. Realizacja programów celowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mających na celu wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W obszarze tego zadania w 2020 roku realizowany był programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III” w Obszarach D i F.

W ramach Obszaru D zlikwidowane zostały bariery transportowe w Gminie Jastrzębia i w Gminie Pionki poprzez zakup dwóch autobusów przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnością:

- Gmina Jastrzębia zakupiła autobus 23 osobowy z kierowcą, specjalnie przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym z czterema stanowiskami do kotwiczenia wózka inwalidzkiego. Koszt autobusu wyniósł 381.300,00 zł., w tym dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 229.160,00 zł., udział własny Gminy Jastrzębia w wysokości 152.140,00 zł.

- Gmina Pionki zakupiła autobus 21 miejscowy z kierowcą, specjalnie przystosowany dla osób z niepełnosprawnością, w tym z dwoma stanowiskami do kotwiczenia wózka inwalidzkiego. Koszt autobusu wyniósł 293.970,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 205.779,00 zł., udział własny Gminy Pionki wyniósł 88.191,00 zł.

W ramach Obszaru F „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, którego celem było przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej m.in. doposażono i zmodernizowano trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej: w Pionkach, w Jedlance Starej i w Młodocinie Większym.

- 1) W budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej w Pionkach wykonano: nową instalację elektryczną i odgromową, zamontowano daszki przy wejściu do budynku oraz wyremontowano dwie kondygnacje wewnątrz budynku warsztatów. Koszt realizacji tego projektu wyniósł 115.299,99zł., w tym dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 90.037,00 zł. Udział własny Beneficjenta wyniósł 25.262,99 zł.

- 2) W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej wykonano: modernizację ogrzewania poprzez wymianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, zakupiono

następujący sprzęt (zestawy komputerowe - 5 szt., laptop - 1 szt., kserokopiarkę - 1 szt., instrumenty muzyczne - 4 zestawy, kuchnię gazową - 1 szt., zmywarę - 1 szt., rowerki treningowe - 2 szt.). Koszt realizacji projektu wyniósł 132.105,98 zł., w tym dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 105.559,20 zł., udział własny Beneficjenta wyniósł 26.546,78 zł.

3) W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym wykonano remont schodów/podjazdu, zakupiono i zamontowano bezprzewodowy system alarmowy oraz rolety zewnętrzne zabezpieczające budynek WTZ w ilości 17 sztuk (w tym 16 szt. rolet zewnętrznych zabezpieczających okna i 1 szt. do drzwi wejściowych budynku WTZ).

Koszt realizacji projektu wyniósł 27.835,76zł., w tym dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 20.643,26 zł., udział własny Beneficjenta wyniósł 7.192,50 zł.

Cel 2. Wzmocnienie integracji społecznej osób z niepełnosprawnością.

2.1. Wspieranie organizacji imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach.

W okresie sprawozdawczym w ramach dofinansowania w/wymienionego zadania wpłynęło 24 wnioski dotyczących organizacji imprez sportowych, kulturalnych i turystycznych. Z powodu Covid-19 18 wnioskodawców zrezygnowała z organizacji imprez w obawie przed zarażeniem się wirusem. Pozostali wnioskodawcy skorzystali z dofinansowania i zrealizowali wycieczkę na Mazury dla 16 osób, turniej kręgielski i szachowy dla 7 osób oraz w formie zdalnej odbył się X Festiwal Piosenki Turystycznej, V Konkurs Taneczny oraz XXII Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców DPS oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży dla 276 osób z niepełnosprawnościami. Organizacja imprez w formie zdalnej polegała na przygotowaniu przez uczestników występów artystycznych, muzycznych, tanecznych oraz wykonaniu prac plastycznych w placówkach, w których są uczestnikami i przekazaniu do organizatora. Organizator w celu wyłonienia najlepszych wykonawców udostępnił materiał w socjal mediach (Facebook, Messenger). Każda zainteresowana osoba mogła wziąć udział w głosowaniu na najlepszego wykonawcę. W jury byli między innymi Starosta i Dyrektor PCPR. Ogólna wartość przekazanych przez Powiatowe Centrum środków na to zadanie na podstawie zawartych umów z ośmioma podmiotami - wyniosła 21.750 złotych.

Szczegółowe informacje wydatkowania przeznaczonych na ten cel środków i zrealizowanych zadań zawiera poniższa tabela.

Tabela 8,

Lp	Nazwa instytucji	Nazwa zadania	Termin realizacji	Całkowity koszt zadania	Dofinansowanie PFRON	Liczba uczestników
1.	Caritas Diecezji Radomskiej	„X Festiwal Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych”	24.08.2020 11.09.2020	7.500,05	4.500	105
2.	Caritas Diecezji Radomskiej	V Konkurs Taneczny Osób Niepełnosprawnych	14.10.2020 06.11.2020	7.526,14	4.500	120
3.	Polskie Towarzystwo Walik z Kalectwem „Pomocna Dłoń”	Wycieczka na Mazury	13- 19.07.2020	19.000	9.000	16
4.	Radomski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących	Turniej kręgielski	21 – 23.07.2020	5.036	850	4
5.	Radomski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących	Turniej szachowy i warcaby	22- 25.10.2020	7.545,13	900	3
6.	Dom Kultury w Iłży	XXI Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców DPS oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży	06.12.2020	5.555,50	2.000	51
Razem				52.162,77	21.750	299

Źródło danych – dane PCPR 2020 r.

2.2. Wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział między innymi w projektach i programach.

W 2020 roku kontynuowane były działania w ramach programu pn. „Zajęcia klubowe w WTZ”, którego celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Uczestnikami były osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ. Stawka na jednego uczestnika wynosiła 450 zł miesięcznie na osobę. Zajęcia klubowe prowadzone były w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadzonym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” dla 3 osób niepełnosprawnych. Powiat otrzymał na ten cel ze środków PFRON 16.200 zł które przekazał na konto Stowarzyszenia. Środki zostały wykorzystane w całości. Zajęcia odbywały się zarówno stacjonarnie jak i zdalnie. Do uczestników w czasie zawieszenia działalności WTZ dowożone były materiały do terapii.

W ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ” zrealizowano łącznie od 01.02.2020 roku do 31.01.2021 roku - 1.189 godzin zajęć dla 3 osób niepełnosprawnych (w miesiącach kwietniu i maju zajęcia nie były realizowane w związku z pierwszym zawieszeniem działalności WTZ ze względu na epidemię).

2.3. Finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski.

Na terenie powiatu radomskiego działa trzy warsztaty terapii zajęciowej, których koszty działalności są finansowane w 90% kosztów ze środków PFRON a w 10 % ze środków Powiatu. Środki są przekazywane kwartalnie proporcjonalnie do ilości uczestników w wysokości ustalonej przepisami prawa. W roku sprawozdawczym nastąpił wzrost kwoty dofinansowania dla warsztatów terapii zajęciowej, który wynikał ze zwiększonej kwoty dofinansowania kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika do 20.496 złotych. Pomimo tego, że działalność była dwukrotnie zawieszana na różne okresy w wyniku podejmowanych decyzji wojewody ich finansowanie nie uległo obniżeniu. Roczny koszt działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Gminę Miasto Pionki i Warsztatu prowadzonego przez Caritas Diecezji Radomskiej w terapii których uczestniczyło po 35 osób z niepełnosprawnościami wynosił 797.067 złotych, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 717.360 , dofinansowanie ze środków Powiatu 79.707 złotych. Natomiast roczny koszt działalności warsztatu prowadzonego przez

Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” w terapii którego uczestniczyło 25 osób wynosił 569.334 złotych, w tym ze środków PFRON 512.400 złotych, ze środków Powiatu 56.934 złotych. Ponadto ze środków Powiatu finansowane były w wysokości 10% koszty rocznej działalności warsztatów z terenu innego powiatu dla 35 uczestników mieszkańców powiatu, które brały udział w terapii warsztatów na terenie miasta Radomia, powiatu szydłowieckiego i przysuskiego w łącznej wysokości – 77.998,85 złotych. Środki Powiatu przeznaczone na dofinansowanie WTZ są rekompensowane w formie dotacji celowej z gmin, w tym z Gminy Wolanów w wysokości 28.467 złotych z przeznaczeniem dla WTZ w Młodocinie Większym, z gminy Skaryszew w wysokości - 20.000 złotych i z Gminy Iłża w wysokości – 33.000 złotych z przeznaczeniem dla WTZ w Jedłance Starej.

W ramach sprawowanego nadzoru merytorycznego przeprowadzono kontrole w trzech warsztatach w zakresie prawidłowości wydatkowania środków zgodnie z planem finansowym, prawidłowości funkcjonowania pracowni zajęć terapeutycznych oraz realizacji założonych celów w Indywidualnych Planach Rehabilitacyjnych (IPR) każdego uczestnika. Wyniki kontroli zostały zapisane w protokołach z kontroli.

Formy rehabilitacji i zakres działania poszczególnych placówek w 2020 roku.

Na zajęcia terapeutyczne do Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach prowadzonego przez Gminę Miasto Pionki uczęszcza 35 osób z niepełnosprawnościami. Jedenastu uczestników pochodzi z Gminy Pionki, czworo z Gminy Jedlnia-Letnisko, pozostali uczestnicy są mieszkańcami Pionek. Terapia prowadzona jest na podstawie Indywidualnych Programów Rehabilitacji, które tworzy się zgodnie z zamierzonymi celami terapii w oparciu o indywidualne predyspozycje i możliwości uczestnika. Programy rehabilitacyjne uczestnicy realizowali w 7 pracowniach:

W informatyczno-technicznej uczestnicy starali się opanować podstawy obsługi komputera oraz popularnych programów komputerowych, uczyli się obsługi urządzeń biurowych oraz narzędzi stosowanych przy pracach w tzw. małej poligrafii jakimi są drukarka, laminator, bindownica, maszyna tnąco-wytlaczająca, wykrojniki do papieru. Pracownia oferowała wykonanie zaproszeń tematycznych, wizytówek, plakatów a także różnego rodzaju kart okolicznościowych.

W pracowni tkacko – krawieckiej realizowane były zajęcia, podczas których uczestnicy poznawali różne techniki haftu, zdobywali umiejętności wyszywania oraz zdobienia materiałów. W pracowni powstawały prace wykonywane na szydełku oraz przedmioty szyte z filcu.

W pracowni plastyczno – malarskiej uczestnicy tworzyli prace przy wykorzystywaniu technik plastycznych jak malarstwo, rysunek, kolaż, plastyczne techniki mieszane typu

mix media i decoupage. Wykonywali prace z bibuły, plasteliny, wydzieranki i zdrapywanki, tworzyli przedmioty nie tylko o charakterze plastycznym mające na celu ukazanie walorów artystyczno - estetycznych, ale także wyroby dekoracyjne.

W pracowni agrotterapii, uczestnicy zdobywali umiejętności takie jak: uprawa i pielęgnacja roślin, planowanie i prowadzenie ogrodu warzywnego, sianie, wysadzanie sadzonek, podlewanie, pielenie. W bieżącym roku prace ogrodowe koncentrowały się wokół pielęgnacji grządek, a także wysiewu warzyw, który był znacznie opóźniony ze względu na epidemię. Zaangażowani byli także w prace porządkowe wokół budynku, koszenie trawników, sadzenie kwiatów w skrzynkach.

W pracowni samoobsługi zajęcia odbywały się w zakresie przygotowania posiłków i czynności jakie mają z tym współzależność. Planowali posiłki, przygotowywali składniki, uczyli się posługiwać narzędziami kuchennymi oraz sprzętem AGD. Zdobywali praktykę w kwestii podawania przygotowanych posiłków oraz utrzymywania miejsca pracy w należytym porządku. W związku z pandemią zajęcia odbywały się w formie teoretycznej i dotyczyły m. in. zasad nakrywania do stołu, układania jadłospisów i zasad zdrowego odżywiania.

W muzyczno – rytmicznej uczestnicy przygotowali się do wszelkiego rodzaju występów artystycznych. Ponadto wykonywane były ćwiczenia z rytmiki, ćwiczenia oddechowe, rozluźniające, dykcyjne. Dodatkowo uczestnicy poznawali różne gatunki muzyczne, słuchali muzyki wyciszającej i relaksacyjnej, brali udział w zajęciach tanecznych (w grupie, duecie i solo). Ze względu na pandemię wiele aktywności uczestników odbywało się w formie zdalnej np. śpiewanie kolęd.

W ceramicznej wykonywane były odlewy gipsowe oraz nauka dekorowania gotowych prac ceramicznych. Prace jakie wykonywane były w pracowni to choinki gipsowe, które następnie były dekorowane. Oprócz tego w pracowni przygotowywane były odlewy aniołów.

Ze względu na istniejącą pandemię zrezygnowano z wielu wydarzeń realizowanych dotąd cyklicznie i zastąpiono je formą zdalną. Takim wydarzeniem był Konkurs - X Festiwal Piosenki Turystycznej dla osób niepełnosprawnych "Przeżyjmy to jeszcze raz 10 -lecie festiwalu" i "Taniec z elementami gimnastyki artystycznej". Uczestnicy brali również udział w IV Spotkaniu z poezją, wierszem, fraszką i piosenką pt.: "Poezja w malarstwie 2020", oraz w XXIII Powiatowym Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych Iłża 2020 organizowanym przez Dom Kultury w Iłży. Prace prezentowane były również w XVIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla uczestników WTZ, ŚDS oraz niepełnosprawnych mieszkańców DPS pod nazwą "Sztuka osób niepełnosprawnych". Uczestnicy WTZ wzięli również udział w Festiwalu ozdób

świętecznych, organizowanym przez ŚDS w Pionkach. Mimo utrudnień wydarzenia te przyniosły podopiecznym wiele radości i satysfakcji. W kilku kategoriach zdobyli nagrody.

W styczniu, lutym oraz na początku marca przed zamknięciem placówki zajęcia były prowadzone w formie stacjonarnej z realizacją Indywidualnych Programów Rehabilitacji (IPR). Od 12 marca decyzją Wojewody Mazowieckiego działalność WTZ została zawieszona. Część kadry skorzystała z możliwości świadczeń opiekuńczych, urlopów oraz zwolnień lekarskich. Pozostała część kadry instruktorów pracowała wymiennie w placówce. Wykonywane były prace porządkowe w budynku oraz na zewnątrz, takie jak porządki w piwnicach, pracowniach oraz przygotowanie ogrodu do siewu. Od 3 czerwca działalność WTZ została wznowiona. Aby zachować formy dystansu społecznego podopieczni zostali podzieleni na dwie grupy o stałym składzie uczęszczające wymiennie co 2 tygodnie.

W lipcu zrezygnowano z przerwy wakacyjnej, Uczestnicy wrócili do prac ogrodowych oraz zaangażowali się w przygotowania do konkursów, w których corocznie biorą udział. Od 22 października działalność WTZ ponownie została zawieszona.

W związku z tym, aby podtrzymać aktywność uczestników zaczęto realizować zajęcia w formie zdalnej. Ze względu na specyficzne warunki musiało uwzględniać higienę pracy, zasady bezpieczeństwa w sieci uporządkowany sposób komunikacji z uczestnikami, opiekunami i instruktorami. Forma zdalna polegała na przygotowaniu pakietów zadań dla każdego z uczestników i dostarczeniu przez pracowników do domów. Wszelkiej pomocy w zakresie komunikacji zdalnej udzielali, kierownik WTZ oraz instruktorzy. Były to przede wszystkim konsultacje telefoniczne, za pomocą aplikacji Messenger i poczty e-mail. Dobór narzędzi uwzględniał aktualne zalecenia medyczne odnośnie czasu korzystania z urządzeń elektronicznych (komputer, tablet, telefon) ich dostępności w domu oraz indywidualnych możliwości uczestników. Celem zajęć zdalnych niezmiennie pozostała realizacja podstaw programowych IPR poprzez rozwój zainteresowań i pasji uczestników oraz utrwalenie nabytej wiedzy i umiejętności z uwzględnieniem ograniczeń wynikających ze specyfiki zajęć realizowanych na odległość. Rola instruktora, poza opracowaniem i przygotowaniem pakietu zadań uwzględniała również monitorowanie postępów za pomocą analizy wytworów prac. W uzasadnionych sytuacjach uczestnicy kontaktowali się z instruktorami w celu uzyskania wskazówek, pomocy oraz wytycznych. Niektóre efekty współpracy uczestników i instruktorów były prezentowane w mediach społecznościowych tj. Facebook. Uczestnicy często kontaktowali się z instruktorami aby opowiedzieć jak spędzają wolny czas oraz podzielić się wydarzeniami z ich osobistego życia. W celu ułatwienia kontaktu rówieśniczego stworzono dla nich specjalną grupę komunikacyjną w aplikacji Messenger, gdzie mogli stale do siebie pisać, wymieniać się informacjami, rozmawiać oraz przysyłać zdjęcia i filmy.

Dzięki kontaktom zdalnym uczestnicy na bieżąco prezentowali wytwory swoich prac oraz wymieniali się uwagami

Pandemia wymusiła wprowadzenie szeregu zmian i procedur bezpieczeństwa. W pomieszczeniach umieszczono akcesoria do dezynfekcji rąk oraz instruktaż odnośnie prawidłowego mycia rąk zgodnie z zaleceniami WHO.

W 2020 roku, dzięki pozyskanym przez Powiat Radomski środkom z PFRON, w ramach programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”, które stanowiły 90 % (90.037,00 zł.) kosztów ogółem, odbył się w placówce remont. Wykonane zostały schody wejściowe do budynku i daszki nad drzwiami wejściowymi. Wykonano nową instalację elektryczną oraz odgromową. Pracownie oraz świetlica zostały odmalowane, zmieniono panele podłogowe na nowe. Wyremontowano łazienki dostosowując je jednocześnie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zakupiono także nowe elementy wyposażenia takie jak krzesła, fotele biurowe, biurko, drukarka, niszczarka do dokumentów, komoda. Odnowiona została szatnia. Do pracowni tkacko-krawieckiej zakupiono nową maszynę do szycia oraz żelazko. Do pracowni samoobsługi zakupiono nową zmywarkę do naczyń.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej prowadzi Caritas Diecezji Radomskiej. W zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 35 osób, w tym 13 kobiet i 22 mężczyzn, pochodzących z gmin: Iłża, Skaryszew, Kowala i Wierzbica. Wśród uczestników były osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym – 18 osób i znacznym – 17 osób.

W 2020 roku terapia zajęciowa odbywała się w 7 pracowniach: hafciarskiej, plastyczno-tkackiej, gospodarczo-kulinarnej, muzyczno-rytmicznej, komputerowej, bukieciarsko-wikliniarskiej, i agroterapii oraz zajęcia ruchowe w rehabilitacji i zajęcia logopedyczne.

Z powodu pandemii Covid-19 w ramach terapii zajęciowej uczestnicy brali udział w następujących imprezach oraz spotkaniach.

Wizyta duszpasterska księdza z parafii w Krzyżanowicach, spotkanie z grupą uczestników ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Podkońcach w ramach Święta Piezonego Ziemniaka organizowanego przez WTZ Jedlanka Stara, spotkanie z pracownikami biblioteki, spotkanie z zawodnikiem drużyny KS PACTUM Scyzory Kielce – koszykówka na wózkach. Udział w zabawie ostatekowej zorganizowanej w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Marculach, w IV Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych „Muzyczne Anioły”, w I konferencji prasowej organizowanej przez Caritas Diecezji Radomskiej dotyczącej działalności WTZ, w przygotowaniach do X Festiwalu Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych pn.: „Przeżyjmy to jeszcze raz”, w przygotowaniach do V Konkursu Tańca Osób Niepełnosprawnych, pn.: „Taniec z elementami gimnastyki artystycznej”, w „IV Spotkaniu z Poezją, fraszką, wierszem – Poezja w malarstwie”

organizowanym przez ŚDS w Jedlance, w „Przeglądzie Małych Form Teatralnych” organizowanym przez Dom Kultury w Iłży, w „XXIII Przeglądzie Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych” organizowanym przez Dom Kultury w Iłży. Ponadto udział we Mszy Świętej w kościele w Iłży, wycieczka do Arboretum w Marculach, udział w rozgrywkach w kręgle.

Od dnia 11.03.2020 r. do dnia 29.05.2020 r. w Warsztatach Terapii Zajęciowej, zostały zawieszone zajęcia Decyzją Wojewody Mazowieckiego i od tego dnia chętni uczestnicy przystąpili do zajęć zdalnych, proponowanych przez pracowników Warsztatów w Jedlance Starej. Uczestnicy wykonywali prace, które były zlecone przez terapeutów, poszczególnych pracowni. Prace, były związane z okresem Świąt wielkanocnych, np.: wykonanie kartek, palm, pisanek, zajęczków, ozdób wielkanocnych. Wykonywali również: szydełkowe serwetki i wyszywanki, kwiaty z bibuły, przygotowywali potrawy świąteczne oraz zajmowali się porządkami świątecznymi w domach i na powietrzu.

W związku z Covid-19 samodzielnie szyli maseczki ochronne dla siebie i domowników. Opracowali wykład on-line, dotyczący czytania książek.

Z powodu zawieszenia zajęć, w wyniku czego uczestnicy pozostali w domu pracownicy prowadzili rozmowy telefoniczne z uczestnikami i ich rodzicami/opiekunami, służyli pomocą w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie oraz w porozumieniu z MOPS w Iłży rozwozili żywność dla uczestników korzystających z programu operacyjnego pomoc żywnościowa.

W dniach od 23 marca do 29 maja pracownicy WTZ w Jedlance Starej pełnili dyżury w Domu Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym jako pracownicy wspomagający. Ale przez cały czas byli w kontakcie z uczestnikami.

W dniach od 30 marca do 30 kwietnia –pracownicy podjęli się szycia maseczek ochronnych.

Od dnia 22.10.2020 r. do odwołania Decyzją Wojewody Mazowieckiego, nastąpiło drugie zawieszenie zajęć w Warsztatach. Od tego dnia nieprzerwalnie kontynuowali rehabilitację zawodową i społeczną, poprzez wykonywanie zleconych przez terapeutów i specjalistów prac i zadań do wykonania.

Mimo tak trudnej sytuacji wywołanej pandemią uczestnicy czynnie i z ogromnym zaangażowaniem włączyli się w pracę zdalną.

W zajęciach terapeutycznych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadzonym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” brało udział 25 osób z gmin: Wolanów, Kowala, Zakrzew oraz dwie osoby z powiatu szydłowieckiego – gmina Orońsko.

Wśród uczestników Warsztatu przyczyną niepełnosprawności było upośledzenie umysłowe, epilepsja, zespół Downa, choroby psychiczne oraz choroby neurologiczne.

Ze względu na stopień niepełnosprawności występują osoby: 13 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 12 ze znacznym. W 2020 roku Warsztat prowadził również zajęcia dla trzech uczestników objętych projektem PFRON pn. Zajęcia klubowe w WTZ.

Zajęcia w Warsztacie Terapii Zajęciowej Pozytywni w 2020 r. nakierowane były na rozwój kompetencji zawodowych poszczególnych uczestników i proces socjalizujący, mający na celu przygotowanie uczestników do samodzielnego wykonywania podstawowych czynności samoobsługowych, zarówno w zakresie kompetencji osobistych jak i społecznych. Zajęcia dostosowane były do indywidualnych możliwości podopiecznych i sytuacji epidemicznej panującej w kraju.

Przebieg zajęć realizowany był w oparciu o Indywidualne Programy Rehabilitacji oraz roczne i miesięczne plany pracy poszczególnych pracowni terapeutycznych a także w oparciu o miesięczne plany pracy zdalnej.

W miesiącach styczniu, lutym - do 11 marca, działania poszczególnych pracowni podyktowane, były celami założonymi w Indywidualnych Programach Rehabilitacji.

Rehabilitacja zawodowa i społeczna prowadzona była w pięciu pracowniach tematycznych: pracowni plastycznej, komputerowej, technicznej, ekspresji twórczej i dnia codziennego. Dodatkowo podopieczni objęci byli rehabilitacją ruchową, a także opieką psychologiczną.

W pracowni komputerowej z racji zróżnicowanego poziomu intelektualnego uczestników, zajęcia zostały dostosowane zarówno do potrzeb tych, którzy łatwiej i szybciej przyswajają informacje związane z obsługą komputera, jak i do tych, którzy z racji swojej niepełnosprawności mają z tym duży problem. Mniej sprawni uczestnicy uczyli się obsługiwać prostsze programy do edycji tekstu i grafiki, sprawniejsi natomiast poznawali bardziej zaawansowane procesy obsługi komputera na poziomie środowiska Windows. Niektórzy uczestnicy doskonalili umiejętność samodzielnej pracy w wybranych programach, wykonując zlecone zadania np.: zakładanie plików, dopisywanie treści, układanie informacji na stronie, formatowanie, pisanie i przepisywanie tekstów itp.

W pracowni ekspresji twórczej mogli zapoznać się z podstawowymi technikami pracy krawieckiej: nawlekanie igły, robienie supełka, szycie ręczne prostych ściegów, ściegów ozdobnych (dziergany, łańcuszek, krzyżykowy). Kształtowali umiejętność przygotowywania szablonów, form, wykroi przy pomocy narzędzi krawieckich. Nauczyli się posługiwania centymetrem, nożyczkami, szablonami, szpilkami itp. Najsprawniejsi uczestnicy doskonalili umiejętność obsługi maszyny do szycia i maszyny overlok.

W pracowni technicznej realizowali terapię poprzez tworzenie małych form dekoracyjnych i użytkowych ze sklejk, a także wraz z instruktorem podjęli się zadania polegającego na wykonaniu mebli użytkowych do kilku pracowni. Z zakupionej płyty

meblowej zostały wykonane szafy i szafki wiszące. Dodatkowo podopieczni angażowali się również w prace konserwatorskie i drobne naprawy na terenie ośrodka.

W pracowni plastycznej celem głównym było usprawnianie manualne, wzbudzanie wyobraźni i zainteresowań uczestników poprzez takie zajęcia jak: malowanie różnymi farbami (plakatowe, gwasz, akryl), rysowanie przy pomocy różnych narzędzi malarskich (kredki ołówkowe, świecowe, pastele, ołówki różnej miękkości, węgiel, cienkopisy, flamastry), lepienie przedmiotów dekoracyjnych w glinie ceramicznej, plastelinie, modelinie.

W pracowni dnia codziennego odbywały się zajęcia kulinarne, ćwiczenia z zakresu racjonalnego planowania zbilansowanej diety i racjonalnego wykorzystania produktów żywnościowych podczas przygotowywania posiłków. Uczestnicy nabywali umiejętności z zakresu przygotowywania stanowiska pracy, właściwego doboru narzędzi potrzebnych do wykonania danej czynności, a także utrwalali umiejętność sprzątania po wykonanym zadaniu. Na bieżąco przypominali sobie obsługę urządzeń i narzędzi kuchennych.

W miesiącach od 12 marca – 29 maja, ze względu na panującą pandemię COVID19 decyzją Wojewody Mazowieckiego zajęcia w placówkach WTZ zostały zawieszone.

Kadra pozostawała w stałym kontakcie telefonicznym z uczestnikami. Kontakty dotyczyły głównie wsparcia emocjonalnego podopiecznych w trudnym czasie pandemii, oraz wyposażeniu uczestników i ich rodzin w środki ochronne.

Od 20 marca 2020 r. pracownicy rozpoczęli akcję szycia maseczek dla potrzebujących instytucji oraz osób prywatnych. W pracę zaangażowała się cała kadra WTZ. W 10 osobowym składzie na przestrzeni marzec – maj uszytych zostało ponad 6 tysięcy maseczek ochronnych. Materiały potrzebne do wykonania wyrobów zostały pozyskane od firm i osób prywatnych.

Dodatkowo kadra podjęła się szycia bardziej skomplikowanych form krawieckich takich jak fartuchy ochronne, czepki, czy ochraniacze na obuwie. Wyroby te również były przekazywane do powyższych instytucji.

W miesiącach od 1 czerwca – 21 października zajęcia zostały wznowione. Odbywały się one w zaostrzonym rygorze sanitarnym w systemie rotacyjnym. Uczestnicy zostali podzieleni na mniejsze grupy umożliwiające zachowanie bezpiecznego dystansu społecznego. Oprócz typowych zagadnień z zakresu terapii zawodowej i społecznej zajęcia zostały wzbogacone o tematykę dotyczącą bezpieczeństwa, rygorów sanitarnych oraz profilaktyki zdrowotnej.

W trakcie trwania zajęć uczestnicy brali udział w konkursach:

- *X Festiwal Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych „Przeżyjmy to jeszcze raz”* Zespół WTZ Pozytywni otrzymał I miejsce
- V Konkurs Taneczny Osób Niepełnosprawnych.

WTZ Pozytywni otrzymał wyróżnienia w kategorii zespół i duet oraz III miejsce w kategorii solo.

W miesiącach od 22 października – do nadal decyzją Wojewody Mazowieckiego zajęcia w placówkach WTZ zostały ponownie zawieszone.

W wyniku zawieszenia tradycyjnych zajęć uczestnicy WTZ Młodocin zostali objęci pracą zdalną, która prowadzona była za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook, komunikatora Messenger oraz telefonu.

Każda pracownia posiadała miesięczny plan pracy zdalnej dla uczestników.

Podczas konstruowania zadań, brano pod uwagę predyspozycje i możliwości uczestników, a także ich zasoby sprzętowe. Kładziono nacisk głównie na reedukację (rozwiązywanie krzyżówek, wykonywanie zadań matematycznych, logicznych, kolorowanki). Potrzeby oraz wyniki pracy uczestników były na bieżąco omawiane podczas rozmów telefonicznych. Materiały do terapii w tak zwanych pakietach terapeutycznych były dowożone bezpośrednio uczestnikom do ich miejsc zamieszkania, uwzględniając przy tym przepisy sanitarne. Dodatkowo instruktorzy każdej pracowni nagrywali filmy instruktażowe ułatwiające wykonywanie zadań.

Jednym z ważniejszych zadań w trakcie pracy na odległość było podtrzymywanie uczestników na duchu i ich wsparcie. Wszystko po to, aby choć trochę potrafili się zdystansować od strachu i natłoku negatywnych informacji. Na profilu facebookowym WTZ Młodocin zostały umieszczane m.in. filmy instruktażowe dotyczące tematów z zakresu relaksacji i redukcji stresu. Dodatkowo kadra WTZ nagrała dla uczestników „Mikołajkową piosenkę”.

Cel 3. Wsparcie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

3.1. Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

W roku sprawozdawczym w ramach środków z PFRON, Powiatowy Urząd Pracy dofinansował rozpoczęcie działalności gospodarczej dla jednej osoby w wysokości 40.000 złotych.

3.2. Wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w stażach, szkoleniach, kursach zawodowych.

Z powodu ogłoszenia na obszarze naszego kraju stanu epidemii związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w 2020 roku, zadanie nie było realizowane. Środki przeznaczone na ten cel w wysokości 20.000 złotych Powiatowy Urząd Pracy zwrócił do PFRON.

Cel 4. Przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowania praw osób niepełnosprawnych.

4.1. Współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych.

Powiat Radomski przystąpił do realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego, w 2020 roku. W związku z ogłoszonym na obszarze naszego kraju stanem epidemii związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 realizacja usług asystenckich rozpoczęła się później niż zakładano, tj. od dnia 29.05.2020 roku, ponadto epidemia często utrudniała, a czasem wręcz utrudniała asystentom wypracowanie zalecanej liczby 30 godzin miesięcznie. Na realizację programu Powiat otrzymał 217.080 zł (z czego na obsługę programu – 1080 zł) .

Do udziału w programie zakwalifikowano początkowo 20 osób niepełnosprawnych, ale w związku z ogłoszeniem stanu epidemii i powstałymi w ten sposób środkami niewydatkowanymi, wsparciem objęto dodatkowo 3 kolejne osoby niepełnosprawne. Łącznie usługi asystenckie świadczone były dla 23 osób niepełnosprawnych, z czego 17 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności i 6 osób umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Wykonawcami usługi asystenckich było łącznie 21 osób, z czego 3 asystentów świadczyło usługi dla 2 osób niepełnosprawnych każda, w sumie zrealizowanych zostało 4 230 godzin usług asystenckich na kwotę 124.373,46 zł. Pomoc asystenta polegała głównie na pomocy osobom niepełnosprawnym w wyjściu, powrocie oraz dojazdach na rehabilitację, do ośrodków zdrowia, do ośrodków kultury, pomoc w zakupach i załatwianiu spraw urzędowych. Asystentom zostało zapewnione ubezpieczenie (kwota 1500 zł) oraz zwrócone koszty dojazdu własnym środkiem transportu, które ponieśli w związku z wyjazdami dotyczącymi realizacji usług asystenckich w kwocie 10.498,85 zł, a także zapewnione środki ochrony osobistej (w kwocie 2.085,30 zł) w związku z panującą epidemią.

Łącznie na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2019-2020” Powiat Radomski wykorzystał 139.149,89 zł.

Ponadto należy zaznaczyć, iż występowały pewne problemy z realizacją programu, tzn. procedury wyłonienia asystentów osobistych osób niepełnosprawnych były skomplikowane i czasochłonne, gdyż konieczność zastosowania przepisów *Prawo zamówień publicznych* ograniczała wynikającą z programu możliwość samodzielnego wyboru osoby, która miała świadczyć usługi asystenta. Uczestnicy Programu mogli dokonać wyboru asystenta jedynie w oparciu o dane osobowe (imię, nazwisko i gmina), zaś główną barierą w znalezieniu asystentów osobistych były wymogi kwalifikacyjne Programu dla kandydatów na asystentów, które były trudne do spełnienia.

4.2. Informowanie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień.

Kryzys wywołany przez pandemię Covid-19 przełożył się na istotne ograniczenia i możliwości realizacji tego zadania, przede wszystkim zostały wyeliminowane spotkania w zakresie udzielania informacji na temat realizowanych zadań ze środków PFRON, zasad ubiegania się o dofinansowanie organizowane systematycznie w ciągu roku przez stowarzyszenia, fundacje, samorządy gminne i inne podmioty. Zadaniem każdego pracownika Powiatowego Centrum, jest zapewnienie wnioskodawcom prawa do dokonywania własnych wyborów, równego traktowania, poszanowania i jednakowego dostępu do realizowanych zadań. W związku z tym udzielali informacji przez system obsługi wsparcia SOW Internet i telefonicznie. Ponadto w miarę możliwości, starali się przekazywać informacje tym osobom, które osobiście przybyły do Powiatowego Centrum.

Cel 5. Partnerstwo na rzecz realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

5.1. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Z powodu pandemii współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami w 2020 roku ograniczyła się do współudziału w zorganizowaniu imprez integracyjnych i kulturalnych o charakterze ponadgminnym w formie zdalnej takich jak: X Festiwal Piosenki Turystycznej, V Konkurs Taneczny oraz XXII Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców DPS oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży dla 276 osób z niepełnosprawnościami. Współpraca dotyczyła pomocy w zakresie przygotowania dokumentacji, rozliczenia z przyznanych środków, udział w komisji dotyczącej wyłonienia najlepszych uczestników.

Zgodnie z polskim ustawodawstwem pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Mając na względzie szeroki zakres udzielanej pomocy w ramach licznych zadań realizowanych przez powiatowe centrum pomocy rodzinie musimy mieć świadomość, że ideą polityki społecznej jest wspomaganie. Jest to proces rozumiany jako stworzenie warunków do tego, aby osoba wymagająca wsparcia, także sama sobie chciała pomóc.

**Sprawozdanie z efektów pracy
organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
za rok 2020**

Tam, gdzie nie ma dzieci, brakuje nieba

Algernon Charles Swinburne

Rodzina to wartość trwała i nieprzemijająca, miejsce tworzenia się szczególnych więzi oraz płaszczyzn odniesienia, przestrzeń i jednocześnie sposób realizowania się jednostki ludzkiej w świecie.

Rodzina jest podstawową formą opieki nad dzieckiem. To rodzina kształtuje w dziecku normy, przekazuje wartości, uczy zasad współżycia społecznego, zabezpiecza potrzeby fizjologiczne, bezpieczeństwa, szacunku, uznania, samorealizacji. Rodzina oddziałuje na młodego człowieka niezależnie od tego, czy jest środowiskiem wartościowym, czy też przejawia cechy dysfunkcyjności. *Jak twierdzi Virginia Satir /Rodzina – tu powstaje człowiek/ w zaburzonej rodzinie ludzkie twarze i ciała ukazują jej stan. Ciała są sztywne i napięte lub zwiotczałe i ociężałe. Twarze posępne, czasem smutne albo – jak maski- puste i pozbawione wyrazu. Wzrok spuszczonej w dół, omija innych ludzi. Słuch najwyraźniej nie dopisuje. Głosy brzmią szorstko i ostro lub też są prawie niesłyszalne. Trudno zauważyć tutaj oznaki przyjaźni łączącej poszczególne osoby, czy też przejawy radości wynikającej z przebywania razem. Zdaje się, że rodzina trwa jako całość, wyłącznie opierając się na poczuciu obowiązku, a jej członkowie z trudem się tolerują.*

W przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ich ochrona może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami, została uchwalona ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /t.j. Dz. U. z 2020, poz. 821 z późn. zmianami/.

Niewydolność w zakresie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nierzadko idąca w parze z szeroko rozumianymi zaniedbaniami dzieci powoduje konieczność państwowej interwencji, której ostatecznym krokiem jest zabranie dziecka z rodziny i umieszczenie go w jednej z form pieczy. W krajach Unii Europejskiej najpopularniejszą formą opieki nad dzieckiem pozbawionym właściwego wsparcia ze strony rodziny biologicznej jest rodzina zastępcza.

Propagowanie i rozwijanie rodzinnej pieczy zastępczej ma głębokie uzasadnienie. Jest to jeden z najbardziej efektywnych i pożądanых sposobów ochrony i pomocy dzieciom nie posiadającym naturalnej i prawidłowo funkcjonującej rodziny. Rodzicielstwo zastępcze zastępuje dziecku jego biologicznych rodziców. Pozwala dzieciom poznać, czym jest ciepły i bezpieczny dom, wspólny posiłek, rozmowa na każdy temat, szacunek do drugiego człowieka, tolerancja, szczerść, dzięki czemu dziecko zostaje wyposażone w umiejętności pozwalające mu prawidłowo wkroczyć w dorosłe życie.

Niniejsze sprawozdanie jest obrazem historii dzieci pozbawionych właściwej opieki ze strony rodziców biologicznych, poczynając od chwili, kiedy na skutek niesprzyjających okoliczności życiowych zachodzi potrzeba odizolowania małego człowieka od naturalnego środowiska.

Organizowanie systemu pieczy zastępczej jest zadaniem Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej czyli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, które w wykonywaniu swoich zadań kieruje się w szczególności założeniami 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. Do dnia 31 grudnia 2020 roku obowiązywał Program na lata 2018-2020, przyjęty uchwałą Nr 269/XXX/2017 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 22 grudnia 2017 roku.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wypełnia aktualnie 10 osobowa kadra zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, którą tworzą:

1. Kierownik zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej - wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność pedagogika opiekuńczo – wychowawcza oraz wyższe magisterskie na kierunku administracja, studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej, uprawnienia mediatora w sprawach rodzinnych.
2. Psycholog – wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie psychologii, studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej oraz zarządzanie zasobami ludzkimi /przez większość roku psycholog przebywał na urlopie rodzicielskim, na zastępstwo zastał zatrudniony psycholog z wykształceniem wyższym magisterskim, specjalność: psychoprofilaktyka, pomoc psychologiczna, ukończone studia podyplomowe: pedagogika.
3. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: resocjalizacja i profilaktyka społeczna.
4. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika społeczna i resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika środowiskowa i socjalna. Studia podyplomowe, specjalizacja: asystent rodziny oraz zarządzanie w administracji.
5. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku filologia, specjalność: filologia angielska, studia uzupełniające magisterskie na kierunku filologia, specjalność: filologia angielska. Studia podyplomowe, specjalizacja: socjoterapia. Studia podyplomowe, specjalizacja: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna. Członek Stowarzyszenia

Animatorów Społecznych Klaudyny, realizującego działania na rzecz dzieci z niepełnosprawnością i ich integracji ze środowiskiem.

- 6.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: resocjalizacja z profilaktyką społeczną, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika przedszkolna i edukacja wczesnoszkolna.
- 7.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: profilaktyka społeczna i resocjalizacja, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: praca socjalna. Studia podyplomowe w zakresie mediacji i negocjacji. Studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej.
- 8.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: wczesnoszkolna edukacja zintegrowana.
- 9.** Starszy specjalista pracy socjalnej - wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: praca socjalna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku: pedagogika. I i II stopień w zawodzie pracownik socjalny, uprawnienia mediatora w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach zastępczych.
- 10.** Pracownik socjalny - wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie technologii chemicznej, Fakultatywne Studium Pedagogiczne, szkoła policealna w zawodzie pracownik socjalny, studia podyplomowe z zakresu organizacji i zarządzania pomocą społeczną, uprawnienia mediatora w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach zastępczych.

Zadania, które realizują starszy specjalista pracy socjalnej oraz pracownik socjalny to m. innymi prowadzenie postępowań administracyjnych i przyznawanie świadczeń rodzinom zastępczym, w tym 500 + oraz dobry start, rozliczenia finansowe pomiędzy powiatem, a gminami, które partycypują w kosztach utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Ich rolą jest również wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w informacji o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Na podstawie umowy cywilno-prawnej zatrudniony jest ponadto w Powiatowym Centrum prawnik.

Wszyscy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

Pracownicy zespołu wykonujący zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie. Z uwagi na stan pandemii, rok 2020 był czasem szczególnym, możliwości doskonalenia zawodowego były ograniczone. Pomimo tego, w omawianym okresie odbyły się:

SZKOLENIA, WARSZTATY I KONFERENCJE W KTÓRYCH UCZESTNICZYLI PRACOWNICY TUT. CENTRUM		
1.	ANALIZA (DIAGNOZA) SYTUACJI RODZINNEJ I NARZĘDZIA PRACY Z RODZINĄ	✓ 2 KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ✓ PSYCHOLOG
2.	DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH; UMIEJĘTNOŚCI RADZENIA SOBIE W PROCESIE WYCHOWAWCZYM	✓ 1 KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
3.	ŚWIADOMY RODZIC DZIECKA Z FAS	✓ 3 KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ✓ PSYCHOLOG
4.	ZARZĄDZANIE SOBĄ W STRESIE I ZAPOBIEGANIE WYPALENIU ZAWODOWEMU U OSÓB ZAWODOWO ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ I TERAPIĄ UZALEŻNIEŃ	✓ 4 KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
5.	ZABURZENIA PRZYWIĄZANIA DZIECKA Z FAS/FASD	✓ 3 KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

6.	PRAKTYCZNE ASPEKTY INTERWENCJI WOBEC OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY I SPRAWCÓW PRZEMOCY. PRZEMOC SEKSUALNA WOBEC DZIECKA – ZADANIA SŁUŻB I PRAWNE FORMY POSTĘPOWANIA	✓ 1 KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W swoich działaniach pracownicy zespołu starają się kierować przesłaniem Janusza Korczaka - ***Bez szczęśliwego dzieciństwa całe życie jest kalekie.***

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Okres dzieciństwa i dorastania to czas bardzo wyjątkowy, ponieważ wtedy młody człowiek uczy się świata i potrzebuje swojego „przewodnika”. Jeżeli w tym okresie doświadczy odtrącenia ze strony najbliższych mu osób – może wywołać to trwałe negatywne skutki. Więzi rodzinne to podstawa bezpieczeństwa, gdy dziecko zostanie jej pozbawione, potrzeba wiele pracy, aby nowy dom – dom rodziny zastępczej stał się bezpiecznym schronieniem oraz dobrym wzorem życia.

Rodzina zastępcza definiowana jest jako forma prawna sprawowania opieki nad dzieckiem osieroconym lub na skutek innych przyczyn pozbawionym opieki rodziców biologicznych (najczęściej, kiedy są nieznani, utracili władzę rodzicielską lub sprawują ją w ograniczonym zakresie). Do podstawowych zadań rodziny zastępczej należą stworzenie rodzinnej atmosfery opartej na wzajemnym zaufaniu, życzliwości, zrozumieniu i poczuciu bezpieczeństwa, zapewnienie dziecku odpowiednich warunków bytowych, edukacji, opieki lekarskiej, właściwej organizacji czasu wolnego oraz możliwości rozwoju na różnych płaszczyznach. To środowisko, gdzie dzieci osierocone społecznie odkrywają świat dorosłych całkowicie odmienny od obserwowanego we własnej rodzinie biologicznej, mogą dokonać redefinicji pojęć oraz korekty obrazu rzeczywistości jako przestrzeni nieprzyjaznej, wrogiej czy wręcz zagrażającej ich życiu. Mają szansę doświadczyć przyjaźni i miłości oraz egzystencji w warunkach godnych człowieka. Nie byłoby to możliwe bez rodzin zastępczych – ludzi o wielkim sercu, gotowych do podzielenia się swoim domem.

Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego i opiekuńczego. Przez cały okres pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

zarówno rodzina, jak i dziecko są objęci wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Liczba rodzin i dzieci pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – na dzień 31.12.2020 r.		
Poszczególni Koordynatorzy	LICZBA RODZIN pod opieką 1 koordynatora	LICZBA DZIECI pod opieką 1 koordynatora
1	11	16
2	11	16
3	11	14
4	12	23
5	11	16
6	10	16
ŁĄCZNIE	66	101

W trakcie roku zawsze mają miejsce rotacje związane np. z usamodzielnieniem pełnoletnich podopiecznych, adopcją, powrotem do rodziny biologicznej. W związku z powyższym, od początku roku ogółem ze wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, korzystało łącznie **91** rodzin, w których przebywało **139** dzieci.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jest trudnym i obciążającym emocjonalnie zadaniem. Muszą się z tym zmierzyć pracownicy Powiatowego Centrum. Często potrzebna jest przy wykonywaniu tych czynności asysta policji lub kuratora. Zdarza się, że działania te kilkakrotnie należy powtórzyć, gdyż rodzice biologiczni niechętnie respektują

postanowienie sądu, odmawiają wydania dziecka, zdarzają się zachowania agresywne względem pracowników Centrum, ubliżanie im, zastraszanie itp.

W 2020 roku **22** dzieci zostało umieszczonych w różnych formach pieczy, w tym **11** przez pracowników Powiatowego Centrum.

W omawianym okresie nie było potrzeby umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów, z powodu wystarczającej ilości miejsc w rodzinach zastępczych funkcjonujących w powiecie radomskim.

Poniższa tabela przedstawia stan rodzin zastępczych, w podziale na typy rodzin, zgodnie z art. 39 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W tabeli zostali objęci także pełnoletni wychowankowie, którzy po ukończeniu 18 roku życia zdecydowali się pozostać w rodzinie.

Typy rodzin zastępczych	Stan na dzień 31.12.2020 r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	56	75
Rodzina zastępcza niezawodowa	20	24
Rodziny zastępcze zawodowe W tym:	8	26
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	7
Specjalistyczne	1	2
Zawodowe	4	17
Rodzinny Dom Dziecka	1	8
Ogółem:	85	133

Zgodnie z limitem określonym w 3 – letnim Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej planowaliśmy zawrzeć w 2020 roku **2** nowe umowy z kandydatami na zawodową rodzinę zastępczą. Środki na ten cel były zabezpieczone w budżecie powiatu. Sytuacja w tym zakresie została jednak dostosowana do występujących potrzeb

w zakresie pieczy zastępczej. Zostały zawarte **2** nowe umowy, ale już z funkcjonującymi rodzinami zawodowymi, którym powierzyliśmy pełnienie nowych zadań. Jedną z rodzin zawodowych przekształciliśmy w pogotowie rodzinne, drugiej rodzinie zawodowej powierzyliśmy pełnienie funkcji rodzinnego domu dziecka.

SZKOLENIE DLA KANDYDATÓW NA OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH

Bycie rodzicem zastępczym stanowi duże wyzwanie, wymaga bowiem szczególnej otwartości na potrzeby dzieci, empatii, tolerancji, szacunku dla małego człowieka, a także siły charakteru, życiowej zaradności, umiejętności pokonywania problemów i nie poddawania się im. Rola, jaką pełnią opiekunowie zastępczy, nie jest łatwa, przejmują bowiem odpowiedzialność za dziecko skrzywdzone przez bliskich, żyjące do tej pory według zasad, że dorośli są nieprzewidywalni i nie można im ufać.

Osoby, które chciałyby podjąć się opieki nad dziećmi osieroconymi lub opuszczonymi powinny przygotować się do wielkiej zmiany. Dzieci, które w swoim życiu doświadczyły wiele strat, bolesnych przeżyć potrzebują stabilnych emocjonalnie dorosłych, gotowych do podnoszenia własnych kompetencji wychowawczych, otwartych na współpracę ze specjalistami, cechujących się umiejętnością korzystania ze wsparcia i pomocy z zewnątrz.

Kandydaci na rodziny zastępcze powinni posiadać odpowiednie predyspozycje i właściwą motywację do pełnienia tej wyjątkowej życiowo roli. Rodzinę zastępczą może stworzyć małżeństwo lub osoba samotna tj. niepozostająca w związku małżeńskim. Opiekunowie zastępczy mogą być bezdzietni lub posiadać własne dzieci, przy czym rodzice z własnymi dziećmi powinni właściwie ocenić swoje możliwości zapewnienia opieki kolejnym dzieciom przyjętym do rodziny. Prawo nakłada na opiekunów zastępczych szereg wymogów formalnych:

- osoby te muszą dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- nie mogą być obecnie (ani w przeszłości) pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie może być im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- muszą być zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co musi zostać potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia oraz psychologiczną opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Uzyskanie kwalifikacji do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego jest procesem, który obejmuje zgromadzenie obszernej dokumentacji /zaświadczenia lekarskie od lekarza rodzinnego oraz lekarza psychiatry, wnioski o powierzenie funkcji rodziny zastępczej, zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opinie z zakładu pracy, informacje o zarobkach, opinia z właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata ośrodka pomocy społecznej, badanie pedagogiczne, którego przygotowanie należy do kompetencji jednego z koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Kandydaci muszą odbyć również szkolenie, które nie jest obowiązkowe tylko dla kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną. Przed zakwalifikowaniem kandydatów na szkolenie konieczne jest również przeprowadzenie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyty w środowisku. Analiza bywa też przygotowywana na zlecenie sądu. Ogółem, w 2020 roku zostało przygotowywanych **12** takich dokumentów.

W roku 2020 do Powiatowego Centrum zgłosiło się **23** osoby /**13** rodzin/, zainteresowanych uzyskaniem kwalifikacji na opiekunów zastępczych lub uzupełnieniem, czy zmianą posiadanych już kwalifikacji. Wszyscy kandydaci na rodziny zastępcze uzyskali porady oraz wsparcie w ramach działalności diagnostyczno – konsultacyjnej.

1 rodzina zastępcza zawodowa wystąpiła z wnioskiem o przekształcenie jej w pogotowie rodzinne. Została zakwalifikowana na szkolenie uzupełniające kwalifikacje w wymiarze 15 godzin. Kolejna rodzina zastępcza zawodowa została przekształcona w rodzinny dom dziecka /w tym przypadku dodatkowe szkolenie nie było wymagane/.

Wieloletnie zaniedbania sprawiają, że dzieci umieszczane w pieczy zastępczej wymagają pomocy w różnych obszarach, zarówno edukacyjnym, jak i emocjonalnym, czy zdrowotnym. Innymi słowy opieka nad dziećmi to pomoc w nauce, konsultacje u lekarzy i specjalistów, towarzyszenie dzieciom nawet w prostych czynnościach domowych, uspokajanie i pocieszanie z delikatnością i szacunkiem dla jego przeżyć. Wymaga to ze strony opiekunów godzenia wielu zadań i obowiązków domowych, ale też wytrwałości, siły, empatii, wiary i nadziei również wtedy, gdy efekty własnego zaangażowania wydają się niewielkie. Na etapie rekrutacji **3** rodziny (**5** osób)

zrezygnowały z przystąpienia do szkolenia z przyczyn natury rodzinnej, bądź wątpliwości czy podołają tej trudnej życiowo roli. **1** rodzina nie została zakwalifikowana do udziału w szkoleniu z uwagi na brak wystarczających kompetencji i nieprawidłowości osobowościowe, co zostało stwierdzone w badaniu psychologicznym.

4 rodziny (**6** osób) były zainteresowane uczestnictwem w szkoleniu, jednak nie przystąpiły do niego z powodu orzeczenia sądu regulującego w inny sposób sytuację dzieci, którymi chcieli się zaopiekować. W przypadku **2** rodzin sąd zdecydował o umieszczeniu dzieci w innych rodzinach, posiadających w ocenie sądu lepsze kompetencje. W przypadku 2 rodzin sprawa stała się nieaktualna z uwagi na adopcję dziecka, oraz powrót dzieci pod opiekę matki biologicznej.

W drugim półroczu 2020r. zostało przeprowadzone bezpłatnie jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze Katolicki Ośrodek Adopcyjny przy Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu. Uczestniczyło w nim **6** kandydatów (**3** rodziny). Szkolenie podstawowe obejmowało łącznie: 55 godzin szkoleniowych i konsultacji indywidualnych oraz 10 godzin praktyk w rodzinach zawodowych, posiadających wieloletnie doświadczenie w pełnieniu tej funkcji.

Dzieci w pieczy zastępczej mają szczególne potrzeby i wymagania, stąd umiejętności i doświadczenie zdobyte w opiece nad własnymi dziećmi lub w pracy z dziećmi np. w placówce edukacyjnej, najczęściej nie wystarczają, by sprawdzić się roli opiekuna zastępczego. Specjaliści, którzy przygotowują przyszłych rodziców zastępczych, szukają u opiekunów odpowiednich predyspozycji i pomagają im je rozwijać. Podczas szkolenia, kandydaci przygotowują się do rozumienia, jak wcześniejsze przeżycia i separacja z rodzicami wpłynęły na rozwój dziecka i jego funkcjonowanie. Uczą się, jak odczytywać potrzeby dzieci i właściwie na nie odpowiadać, jak nawiązywać więź z dzieckiem, które ma problemy w relacjach z innymi, poznają metody wychowawcze właściwe do stosowania wobec podopiecznych ze szczególnymi potrzebami. Poznają możliwości wsparcia dla siebie, przyjętych wychowanków i własnej rodziny, które będą otrzymywać od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, poznają też innych kandydatów i istniejące już rodziny zastępcze, z którymi w przyszłości będą tworzyć sieć wzajemnego wsparcia.

W 2020r. roku Powiatowe Centrum zorganizowało **3** posiedzenia komisji kwalifikacyjnej /powołanej Zarządzeniem Nr 9a/2020 Dyrektora PCPR z dnia 07 maja 2020 roku/ kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ogółem, **11** osób uzyskało zaświadczenia do pełnienia funkcji rodziców zastępczych. Na pierwszym posiedzeniu zorganizowanym w dniu 13 maja 2020 r. **2** rodziny (**3** osoby) otrzymało kwalifikacje. Były to jednak rodziny przeszkolone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu,

gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby zainteresowane mogą realizować funkcję rodziny zastępczej dla dowolnego powiatu. Nie obowiązują w tym zakresie przepisy dotyczące właściwości miejscowej. Kwalifikacja należy jednak do powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tych osób. Jedna z rodzin otrzymała kwalifikacje do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, druga - do pełnienia funkcji rodziny zawodowej. Drugie posiedzenie komisji kwalifikacyjnej odbyło się w dniu 28 sierpnia 2020 r. Na posiedzeniu zespołu zostały przyznane kwalifikacje małżonkom, dotychczas pełniącym funkcję rodziny zawodowej do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego. Podczas trzeciego posiedzenia zespołu w dniu 21 października 2020 r. kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej otrzymały **3** rodziny. Ogółem wystawiono **11** zaświadczeń kwalifikacyjnych.

ROLA KOORDYNATORA RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ

Dzięki świadectwu własnego życia, opiekunowie zastępczy wspierają dziecko w budowaniu własnej hierarchii wartości, sprzyjają kształtowaniu określonych postaw, uczą gotowości do podejmowania pożądanych ról społecznych. Bezpieczna relacja i tworząca się więź emocjonalna pomiędzy opiekunami, a dzieckiem sprzyja stopniowemu odzyskiwaniu przez nie zaufania do ludzi i świata.

Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, realizując szeroko pojętą współpracę z rodzinami zastępczymi, na bieżąco udzielając wsparcia przy wykonywaniu jakże odpowiedzialnych zadań.

Pierwotnym założeniem ustawodawcy była opieka 1 koordynatora przypadająca na nie więcej niż 30 środowisk. Po trzech latach obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczbę tę ograniczono do 15.

Zgodnie z cyt. powyżej ustawą do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:

1. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Aby pomoc była skuteczna należy w pierwszej kolejności nawiązać dobre relacje z rodziną, zdobyć jej zaufanie, poznać historię rodziny, historię dziecka umieszczonego w pieczy, występujące problemy oraz mocne strony dziecka. Koordynator w pewnym sensie pełni tutaj funkcję pracownika pierwszego kontaktu. W omawianym okresie, koordynatorzy odbyli łącznie **265** wizyt w rodzinach zastępczych, zachowując wymagane środki ostrożności i bezpieczeństwa (zachowanie dystansu, używanie maseczek ochronnych i rękawiczek, prawidłowa dezynfekcja). Podczas spotkań z rodzinami prowadzone są rozmowy na temat bieżących spraw dzieci, występujących problemów, relacji z rodziną biologiczną itp. Doświadczenia wyniesione z domu rodzinnego często

przekładają się na zachowania dzieci, które mają zaległości edukacyjne, prezentują czasem zachowania aspołeczne, mają trudności w nawiązywaniu satysfakcjonujących relacji interpersonalnych.

W związku z powyższym koordynatorzy są w stałym kontakcie ze szkołami, w ubiegłym roku najczęściej sprawy podopiecznych były omawiane telefonicznie, gdyż w dobie pandemii Covid-19 większość szkół była zamknięta, a nauka odbywała się w sposób zdalny (odbyły się **4** wizyty). Koordynatorzy współpracują także z sądami, ośrodkami pomocy społecznej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi **/7** wizyt/. Zakres obowiązków koordynatora jest zróżnicowany i zależy od występujących potrzeb np. w przypadku dziecka przebywającego na leczeniu szpitalnym koordynator zamiennie z opiekunką zastępczą oraz matką biologiczną opiekował się dzieckiem, podejmował rozmowy z lekarzami, pielęgniarkami. Do zakresu obowiązków jednego z koordynatorów należy administrowanie stroną internetową PCPR oraz stroną FACEBOOK.

Koordynatorzy prowadzą również bogatą korespondencję z innymi powiatami dotyczącą umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej /w 2020 roku zarejestrowano **1013** spraw/ oraz instytucjonalnej /w 2020 roku zarejestrowano **950** spraw/.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W takim przypadku piecza zastępcza nad dzieckiem zostaje powierzona rodzinie pomocowej, w uzgodnieniu z koordynatorem. W omawianym okresie zawarto **6** umów z rodzinami pomocowymi.

Na wniosek **2** rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 5 i 8 wychowanków, zostały zatrudnione osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich.

W ubiegłym roku udało się nam nawiązać współpracę z grupą nieformalną „**Widzialna ręka**” wspierającą w różnej formie osoby potrzebujące, niepełnosprawne, rodziny zastępcze i ich podopiecznych. W miesiącu grudniu w okresie Mikołajkowo - Bożonarodzeniowym wolontariusze „Widzialnej ręki”, przy naszej aktywnej pomocy przygotowali **42** świąteczne paczki dla podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności dzieci z niepełnosprawnością. Prezenty wniosły dużo radości w życie obdarowanych, wywołały uśmiechy na ich twarzach.

2. Przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną,

planu pomocy dziecku.

Obowiązki wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmują również konieczność dokumentowania pracy z dzieckiem i całego procesu wychowawczego. Dla każdego dziecka, po umieszczeniu w rodzinie zastępczej jest przygotowywany plan pomocy. Jest to dokument niezbędny do przeprowadzenia pierwszej okresowej oceny sytuacji dziecka i następnych. W 2020 r. sporządzono **18** nowych planów. Plan jest na bieżąco modyfikowany, przy każdej ocenie sytuacji dziecka. W omawianym okresie takich modyfikacji planów pomocy dokonano **233** razy.

3. Pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu – grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Idea tworzenia grup wsparcia opiera się na wzajemnym korzystaniu z siły i zasobów osób będących jej członkami. Uczestnicy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło inspiracji i motywacji do działania.

W funkcjonującej już od kilku lat w powiecie radomskim grupie wsparcia dla rodzin zastępczych prowadzonej we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” uczestniczą rodziny z różnym stażem i różnymi doświadczeniami, co też stanowi wartość samą w sobie.

Równolegle z grupą wsparcia dla opiekunów zastępczych zorganizowana została grupa dla dzieci – wychowanków tych rodzin, którzy podczas zajęć swoich opiekunów mieli możliwość skorzystania, pod opieką wykwalifikowanej kadry z aktywnych form spędzania czasu wolnego: zajęć integracyjnych, manualnych i innych.

Problematyka spotkań została dostosowana do występujących potrzeb zgłaszanych przez uczestników, czy dostrzeżonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Spotkania odbywały się w siedzibie Stowarzyszenia przy ul. Lubońskiego 2 w Radomiu. W minionym roku odbyło się **8** spotkań dla rodzin zastępczych oraz **7** spotkań dla wychowanków z rodzin zastępczych, a także wyjście integracyjne do Galerii pod Aniołem. W ramach grupy wsparcia odbyło się również pieczenie kiełbasek, spotkanie z alpinistą, możliwość poznania swoich sił na ścianie wspinaczkowej pod okiem specjalisty oraz uczestnictwo podopiecznych w teatrze w formie on – line. Z uwagi na stan pandemii frekwencja na spotkaniach była niska, ze względów bezpieczeństwa uczestniczyło nie więcej niż **6** rodzin na spotkaniu, oraz nie więcej niż **7** dzieci.

Zajęcia dla opiekunów zastępczych obejmowały różnorodne treści. Były to m. in. warsztaty tematyczne promujące zdrowy tryb życia, uczące technik radzenia sobie ze stresem i rozwiązywania problemów, dotyczące metod wychowawczych, odbyła się również prelekcja na temat uzależnień. Spotkania były okazją do wzbogacenia wiedzy z różnych dziedzin życia i wzmocnienia rodzin poprzez wspólne działania, wymianę

doświadczeń, rozmowę na temat problemów rodzinnych i opiekuńczo – wychowawczych. Dla wychowanków realizowane były zajęcia socjoterapeutyczne z elementami arteterapii, których celem było rozwijanie umiejętności twórczego myślenia oraz rozwiązywania sytuacji problemowych. Zajęcia rozwijały kreatywność u dzieci, a także wzmacniały poczucie własnej wartości. Prowadzone były również zajęcia dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, ukazujące właściwe, zgodne z zasadami współżycia społecznego wzorce zachowań.

Uczestnictwo w grupie wsparcia było także dla dzieci okazją do nawiązania kontaktu z rówieśnikami znajdującymi się w podobnej sytuacji życiowej, a jednocześnie wspólnego atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego.

Pomoc z naszej strony otrzymali także rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, uczestniczący w odrębnej grupie stworzonej specjalnie z myślą o ich potrzebach. Rodzice, którzy uczestniczyli w spotkaniach terapeutycznych, mieli także możliwość wspólnych spotkań i zabaw ze swoimi dziećmi, służących odbudowaniu wzajemnych relacji. W omawianym okresie odbyło się **8** spotkań dla rodzin biologicznych dla **15** rodziców /w spotkaniach uczestniczyło, ze względów bezpieczeństwa zamiennie od **2** do **4** rodzin/.

W celu promocji idei zastępczego rodzicielstwa, a jednocześnie dla uhonorowania Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w minionym roku w Muzeum Wsi Radomskiej został zorganizowany Festyn Rodzinny z zachowaniem środków bezpieczeństwa oraz niestety limitem osób. W imprezie wzięli udział opiekunowie oraz wychowankowie, uczestnicy mieli zapewnionych wiele atrakcji i niespodzianek m. in. ognisko i pieczenie kiełbasek, rodzinne gry terenowe, degustację piknikowych smakołyków, artystyczne skręcanie balonów, malowanie twarzy, tatuaże, rozgrywki sportowe oraz konkursy z nagrodami, możliwość indywidualnej rozmowy ze specjalistami. Liczba uczestników – **29**.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” umożliwiła nie tylko uczestnikom grupy wsparcia, ale i wszystkim rodzinom zastępczym możliwość skorzystania także z indywidualnego wsparcia ze strony specjalistów m.in.: psychologa, pedagoga, terapeuty ds. leczenia uzależnień, terapeuty rodzin. Była to ważna forma pomocy dla tych opiekunów zastępczych, którzy przeżywali trudności w wypełnianiu swojej roli, czuli się przeciążeni obowiązkami. Atutem były popołudniowe godziny prowadzenia konsultacji tak, aby umożliwić korzystanie z nich także osobom pracującym.

4. Zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.

Koordynatorzy współpracują z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi w celu pozyskania opinii oraz orzeczeń w przypadku dzieci przejawiających trudności w nauce

czy zachowaniu, określających ich indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne. W minionym roku **56** podopiecznych posiadało przedmiotowe dokumenty. W roku 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu zgłosiło również **20** dzieci do diagnostyki pod kątem FAS, przeprowadzanej przez specjalistów ze Stowarzyszenia „Słoneczny Dom” w Radomiu i Ośrodka „Sukces” z siedzibą w Warszawie.

5. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do adopcji.

Z zagadnieniem pieczy zastępczej nierozzerwalnie wiąże się problematyka adopcji dziecka osieroconego, uznawana za najpełniejszy model realizacji idei rodzicielstwa zastępczego oraz najdoskonalszą formę zastępowania dziecku osamotnionemu podstawowej wspólnoty życia i miłości. Zgodnie z art. 77 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań koordynatora należy również zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci zgłoszonych do adopcji, liczby dzieci zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych oraz sprawy, które jeszcze się nie zakończyły.

LICZBA DZIECI ZGŁOSZONYCH DO ADOPCJI	19
LICZBA DZIECI ZAKWALIFIKOWANYCH DO ADOPCJI	9
LICZBA DZIECI NIEZAKWALIFIKOWANYCH DO ADOPCJI / Z UWAGI NA WIEK, WIĘZI Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ, BRAK ZGODY DZIECK ITP./	9
KWALIFIKACJA W TOKU / Z UWAGI NA BRAK USTANOWIENIA OPIEKI PRAWNEJ/	1

W 2020 roku 5 dzieci zostało przysposobionych, 3 zostało umieszczonych w rodzinach preadopcyjnych, dla 1 dziecka z uregulowaną sytuacją prawną KOA nadal poszukuje kandydatów na rodziców adopcyjnych.

6. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Rolą koordynatora jest również udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. W przeciągu całego 2020 r. z takiego wsparcia korzystało ogółem **37** podopiecznych (na dzień 31.12.2020r. pozostały **33** osoby). Koordynatorzy odbyli łącznie **54** wizyty w miejscach zamieszkania podopiecznych. Co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, wychowanek dokonuje wyboru opiekuna usamodzielnienia. Opiekun wspiera osobę w przygotowaniach do rozpoczęcia samodzielnego życia, poza systemem pieczy zastępczej, spełnia rolę doradcy, pomocnika. W 2020r. wyznaczono opiekuna usamodzielnia w **11** przypadkach.

Ponadto, na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, koordynator wspólnie z opiekunem usamodzielnienia wychowanka, uczestniczy w opracowaniu Indywidualnego Programu Usamodzielniania. W minionym okresie sprawozdawczym przygotowano **13** takich dokumentów.

SZKOLENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH

W 2020 r. podejmowane były działania mające na celu wzmocnienie umiejętności opiekunów - wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą.

Czas pandemii wprowadził ograniczenia w tym zakresie, jednak szkolenia, które zrealizowaliśmy pozwoliły podnieść wyższy poziom kompetencji opiekunów, w szczególności w zakresie pracy z dzieckiem z zaburzeniami ze spektrum FAS/FASD.

W swoich działaniach pamiętaliśmy także o dzieciach. Wychodząc z założenia, że dziecko funkcjonujące w pieczy zastępczej najlepiej zrozumie inne dziecko będące w takiej samej sytuacji, zorganizowaliśmy spotkanie integracyjne połączone z imprezą taneczną i cateringiem.

L.p.	SZKOLENIA, WARSZTATY I SPOTKANIA ORGANIZOWANE PRZEZ PRACOWNIKÓW TUT. CENTRUM	CEL SPOTKANIA/DZIAŁANIA
1.	Bal pod "strzechą"	Celem spotkania było uatrakcyjnienie podopiecznym czasu wolnego. Bal był też okazją na integrację rodzin zastępczych, nawiązanie wzajemnych kontaktów oraz wymianę doświadczeń, w tym rozmowę z koordynatorami.
2.	PROJEKT PN. Odbudowa Rodziny i Pieczy Zastępczej	Jest to kontynuacja współpracy, mającej na celu pomoc dzieciom

	w Województwie Mazowieckim - REALIZATOR FUNDACJA ZERWANE WIĘZI	– wychowankom rodzin zastępczych, rodzinom zastępczym, oraz placówkom opiekuńczo-wychowawczym. W ramach projektu zostały zrealizowane warsztaty: „Dysocjacja”, „Zaburzenia więzi”, „Porzucenie”, „Trauma a przywiązanie”. W ramach projektu 2 rodziny zastępcze korzystały z terapii rodzinnej w swoim miejscu zamieszkania.
3.	WARSZTATY PN. Świadomy rodzic dziecka z FAS. Realizator Ośrodek Psychoterapii SUKCES przy współpracy Stowarzyszenia SŁONECZNY DOM	Warsztaty prowadzone metodami aktywnymi, skierowane do rodzin zastępczych. Spotkanie miało na celu przekazanie praktycznych wskazówek opiekunom do pracy z dzieckiem oraz skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami dziecka.
4.	SZKOLENIE PN. Zaburzenia przywiązania dziecka z FAS/FASD. Realizator Ośrodek Psychoterapii SUKCES przy współpracy Stowarzyszenia SŁONECZNY DOM	Szkolenie dla rodziców zastępczych sprawujących pieczę nad dziećmi z trudnościami rozwojowymi, emocjonalnymi i behawioralnymi wynikającymi z zaburzeń ze spektrum FAS/FASD.

Niezwykle ważnym w tym trudnym dla wszystkich czasie był udział zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej w realizacji **projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” realizowanego w ramach PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ NA LATA 2014-2020.** Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy

zastępczej. Wszystkie rodziny zastępcze zostały wyposażone w środki ochrony indywidualnej (maseczki, rękawiczki, środki do dezynfekcji). Dla wychowanków rodzin zastępczych oraz dzieci z Domu Matki i Dziecka z filią w Starachowicach zakupiono sprzęt komputerowy, oprogramowania i sprzęt audiowizualny do zdalnego nauczania w ilości **65** sztuk. Wyposażono również w niezbędne meble /łóżka, szafy, biurka/ łącznie **10** miejsc kwarantanny/izolacji dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej **(7)** oraz placówki opiekuńczo – wychowawczej **(3)** w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym.

Wartość projektu: 341.845 ,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE: 288.106,97 zł oraz dofinansowanie w formie współfinansowania krajowego: 53.738,03 zł

Od dnia 1 września 2020 roku rozpoczęliśmy realizację projektu **„Szansa dla Ciebie”** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Działanie 9.1, którego celem jest wsparcie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, ukierunkowane na wzmocnienie ich kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności, aktywności społeczno – zawodowej. Do projektu w 2020 roku zakwalifikowaliśmy grupę **13** wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wieku 15 lat i powyżej, zamieszkujących na terenie powiatu radomskiego, posiadających silną motywację do udziału w realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Osoby zainteresowane przedłożyły w PCPR ankiety zgłoszeniowe. Na tej podstawie pracownicy odpowiedzialni za rekrutację dokonali weryfikacji kwalifikowalności kandydatów do udziału w projekcie. Przygotowany został dla wszystkich kandydatów kwestionariusz do tzw. oceny efektywności społecznej. Na potrzeby indywidualnej diagnozy potrzeb została przygotowana przez psychologa opinia uwzględniająca funkcjonowanie uczestników w sferze społecznej, występujące trudności i ograniczenia, jak również słabe i mocne jego strony, oraz wymagające podniesienia kompetencje i umiejętności społeczne. Na tej podstawie zostały przygotowane ścieżki realizacji wsparcia dla poszczególnych osób. Dane Uczestników zostały wprowadzone do Centralnego Systemu Teleinformatycznego (SL2014).

W celu poszerzenia pola działania naszej instytucji, dotarcia do większej liczby osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym, jak również tych, których chcemy tą ideą zainspirować - w roku 2020 została zaprojektowana i wykonana **strona internetowa PCPR Radom oraz strona FACEBOOK**. Administratorem strony jest 1 z koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zagadnienia, którymi zajmuje się PCPR zostały pogrupowane tak, aby jak najłatwiej można było znaleźć wszystkie potrzebne informacje, dotyczące

całego zakresu usług świadczonych przez naszą jednostkę. Kolorowa szata graficzna zachęca do przeglądania znajdujących się na stronie internetowej materiałów.

POSTĘPOWANIE SĄDOWO - ADMINISTRACYJNE

Zgodnie z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rodzice są zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, dopóki nie są w stanie samodzielnie się utrzymać. Zgodnie z art. 38 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w przypadku, gdy od umieszczenia w pieczy upłynął rok. W 2020 roku, zasadnym było wystąpienie w **9** przypadkach z pozwami o alimenty, w **2** przypadkach przyznano świadczenia na rzecz dzieci, **2** powództwa zostały oddalone, natomiast **4** sprawy są nadal w toku postępowania. W sytuacjach, gdzie dłużnik alimentacyjny uchyla się od ciążącego na nim obowiązku, koordynatorzy pomagają rodzinom zastępczym w przygotowaniu i złożeniu wniosku egzekucyjnego do komornika w celu windykacji należności.

Art. 47 ust. 7 cyt. powyżej ustawy nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek złożenia wniosku o wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci przebywających w pieczy zastępczej, celem uregulowania ich sytuacji prawnej. Regulacja sytuacji prawnej jest realizowana w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, kiedy nie ma ono możliwości powrotu pod opiekę rodziców biologicznych. W 2020 roku zachodziła konieczność złożenia **8** takich wniosków, w **5** przypadkach sprawa zakończyła się pozbawieniem praw rodzicielskich, a **3** sprawy nadal są w toku postępowania.

PROWADZENIE PORADNICTWA I TERAPII, ZAPEWNIENIE POMOCY PRAWNEJ

Z indywidualnego wsparcia psychologa, mogą korzystać zarówno dzieci /w tym pełnoletni wychowankowie/, jak i opiekunowie zastępczy. Psycholog na bieżąco ściśle współpracuje także z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej celem konsultacji ich działań i zwrócenia szczególnej uwagi na te rodziny, które w jakiś aspektach radzą sobie słabiej, czy przeżywają różnego rodzaju niepowodzenia. Jest obecny na każdym zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Psycholog pełni dyżur w każdą środę w godzinach od 8.00 do 15.00. Dostępny jest jednak codziennie, w godzinach pracy Powiatowego Centrum dla wszystkich zgłaszających się osób z terenu naszego powiatu.

W rejestrze porad i konsultacji psychologicznych dla rodzin zastępczych odnotowano ich w tym roku **62**. Dotyczyły one zachowań dzieci, diagnozy ich rozwoju, relacji

w rodzinach, problemów wychowawczych, kontaktów z rodziną biologiczną, funkcjonowania rodzin zastępczych i dzieci itp.

Obecnie każdy wychowanek rodziny zastępczej ma sporządzaną obszerną diagnozę na okoliczność ustalenia przebiegu rozwoju psychofizycznego dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych oraz konieczności objęcia pomocą profilaktyczną – wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją. Powyższy dokument zawiera m.in. opis sytuacji środowiskowo-rodzinnej, przebieg rozwoju dziecka, opis jego mocnych stron, wskazanie obszarów wymagających stymulacji. W bieżącym roku przygotowano **19** takich diagnoz. Diagnoza sporządzana jest w oparciu o zgromadzoną dokumentację dziecka, wywiad z rodziną zastępczą oraz badanie psychologiczne małoletniego z zastosowaniem rozmowy kierowanej, obserwacji oraz wybranych narzędzi i pomocy diagnostycznych /dobrych stosownie do wieku dziecka/.

W siedzibie tut. Centrum psycholog udzielił **36** porad dla mieszkańców powiatu radomskiego, dotyczyły one trudnych sytuacji życiowych, a także **35** porad dla rodzin zastępczych. W ramach poradnictwa miało miejsce również **27** wizyt w środowisku /konsultacje psychologiczne w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych/.

Specjalistyczne poradnictwo, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego świadczył również prawnik. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku, zostało udzielonych **21** porad. Kwestie prawne dotyczące spraw osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą często są wyjaśniane z prawnikiem także za pośrednictwem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

OCENA SYTUACJI DZIECKA

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania swoich funkcji. System pieczy zastępczej – to jednocześnie zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Często, jest to czas długi, nawet do przekroczenia przez dziecko progu dorosłości, ale zasadność kontynuacji pieczy podlega okresowej weryfikacji.

Przedmiotowe zadanie jest realizowane przez zespół do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, powołany zarządzeniem Nr 19/2014 Dyrektora Powiatowego Centrum z dnia 15 października 2014 roku. W skład zespołu

wchodzą: przewodniczący - kierownik zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy społecznej, członkowie komisji: psycholog, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, pedagodzy, właściwi asystenci rodziny, rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W 2020 roku dokonano **233** oceny sytuacji dziecka.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oceny przygotowywane są nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, a w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, w celu omówienia aktualnej jego sytuacji, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną zastępczą, modyfikowania planu pomocy, ewentualnego monitorowania procedury adopcyjnej, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, a przede wszystkim oceny zasadności dalszego pobytu wychowanka w pieczy zastępczej, która to informacja następnie jest przekazywana do właściwego sądu.

Podopieczni rodzin zastępczych często osiągają gorsze wyniki w nauce i mają więcej problemów dydaktycznych niż rówieśnicy. Słabe osiągnięcia edukacyjne zwykle są spowodowane zaniedbaniami we wcześniejszych okresach rozwojowych. Z tego powodu, w każdym semestrze szkolnym, lub częściej jeśli zachodzi taka potrzeba koordynatorzy wysyłają do placówek oświatowych korespondencję z prośbą o opinię na temat dziecka, jego funkcjonowania w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej, jego postępów w nauce, współpracy szkoły z opiekunami zastępczymi dziecka itp.

Ocena sytuacji dziecka uwzględnia również stan jego zdrowia. W tym celu, raz w roku opiekunowie zastępczy mają obowiązek przedłożenia stosownych zaświadczeń lekarskich. W 2020 roku uzyskaliśmy ich **99**. Obowiązek przedłożenia aktualnych zaświadczeń o stanie zdrowia (co 2 lata) należy również do opiekunów zastępczych. W 2020 roku uzyskaliśmy **80** zaświadczeń potwierdzających posiadanie przez opiekunów zastępczych odpowiednich pod względem zdrowotnym predyspozycji.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczą także w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka organizowanych przez placówki opiekuńczo-wychowawcze. Łącznie odbyło się ich **24**: w Domu Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym z filią w Starachowicach, Powiatowym Zespole Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Siennie i Łaziskach. Ze względu na okres pandemii większość zespołów została przeprowadzona zdalnie.

Pieczka zastępcza to przejściowa forma sprawowania opieki, której celem jest powrót dziecka do środowiska swojego pochodzenia. Z tego powodu, bardzo ważną jest praca z rodziną biologiczną. Nadmienić należy, że największą rolę odgrywa tutaj samorząd

gminny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ze swojej strony oferuje natomiast bezpłatną pomoc psychologiczną, pedagogiczną, socjalną oraz poradnictwo prawne.

Zgodnie z art. 4 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dziecko ma prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów. Rodzina zastępcza jest zatem zobowiązana do współpracy oraz umożliwienia dziecku tych kontaktów.

Powiatowe Centrum organizuje spotkania dziecka z rodziną biologiczną w specjalnie przygotowanym do tego pokoju, przyjaznym dziecku, w którym znajdują się zabawki, gry, artykuły plastyczne itp. Spotkania te są nadzorowane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej /często i psychologa/, trwają zazwyczaj 1-2 godziny.

Ze swoimi rodzinami w omawianym okresie spotykało się **14** dzieci. Ze względu na okres pandemii takich spotkań odbyło się tylko **19**. Podczas spotkania są robione adnotacje, które dotyczą reakcji dziecka oraz rodzica na wzajemny kontakt. Jest to ważne źródło informacji dla sądu.

Pieczą zastępczą powinna być tymczasową formą opieki, w której dziecko powinno przebywać do czasu uregulowania jego sytuacji życiowej. Niestety, współpraca z rodziną biologiczną bywa trudna, a często jej zwyczajnie nie ma, jeśli rodzice nie przejawiają żadnego zainteresowania losem dziecka i nie czynią żadnych starań w kierunku poprawy swojej sytuacji życiowej. W 2020 roku do swoich rodzin biologicznych powróciło **4** dzieci.

OPINIA DOTYCZĄCA PREDYSPOZYCJI I MOTYWACJI DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ.

Opinia psychologiczna jest ważnym narzędziem pozwalającym na dokonanie oceny predyspozycji oraz motywacji ludzi zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Na jej podstawie możliwe jest wyeliminowanie kandydatów lub rodzin zastępczych, którzy nie dają gwarancji należytego sprawowania pieczy nad dziećmi.

Psycholog, posiadający co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie oraz co najmniej 2 letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym przeprowadza rozmowę oraz testy psychologiczne, które pozwalają określić predyspozycje psychiczne i osobowościowe kandydatów oraz ich kompetencje wychowawcze. Po badaniu psycholog sporządza opinię o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka.

W 2020 roku zostało przebadanych łącznie **28** rodzin, w tym: **26** rodzin pełniących już funkcję rodzin zastępczych oraz **2** rodziny - kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

OCENA RODZIN ZASTĘPCZYCH

Zgodnie z art. 132, art. 46 ust. 3 cyt. Ustawy - do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy dokonywanie oceny rodziny zastępczej, pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Ocena jest dokonywana przy udziale kierownika zespołu, koordynatora, asystenta rodziny, psychologa.

Pierwsza ocena jest dokonywana nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w rodzinie pierwszego dziecka, kolejna po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.

Mając na uwadze powyższe, w 2020 roku zachodziła potrzeba dokonania oceny **39** rodzin, wszystkie rodziny zostały ocenione pozytywnie.

W omawianym okresie, działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu – Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej była przedmiotem kontroli ze strony Najwyższej Izby Kontroli. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował:

1. Organizację pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Realizację zadań przypisanych koordynatorom.
3. Formy i efekty pomocy udzielanej przez koordynatorów rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka.

Czynności kontrolne były prowadzone przez okres od września do grudnia 2020 roku, zaś okres objęty kontrolą obejmował czas od stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2020 roku.

Z wystąpienia pokontrolnego z dnia 07 grudnia 2020 roku wynika, że działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej była zorganizowana prawidłowo.

Działania, które podejmujemy nie zawsze kończą się sukcesem, ale każdy uśmiech dziecka, którego los „wrzucił” w system pieczy zastępczej sprawia, że czujemy, że jednak warto..., a nasze zadania traktujemy jak misję, zgodnie ze słowami Janusza Korczaka
Pomóżmy dzieciom, by każdy z nich stał się tym, kim stać się może.